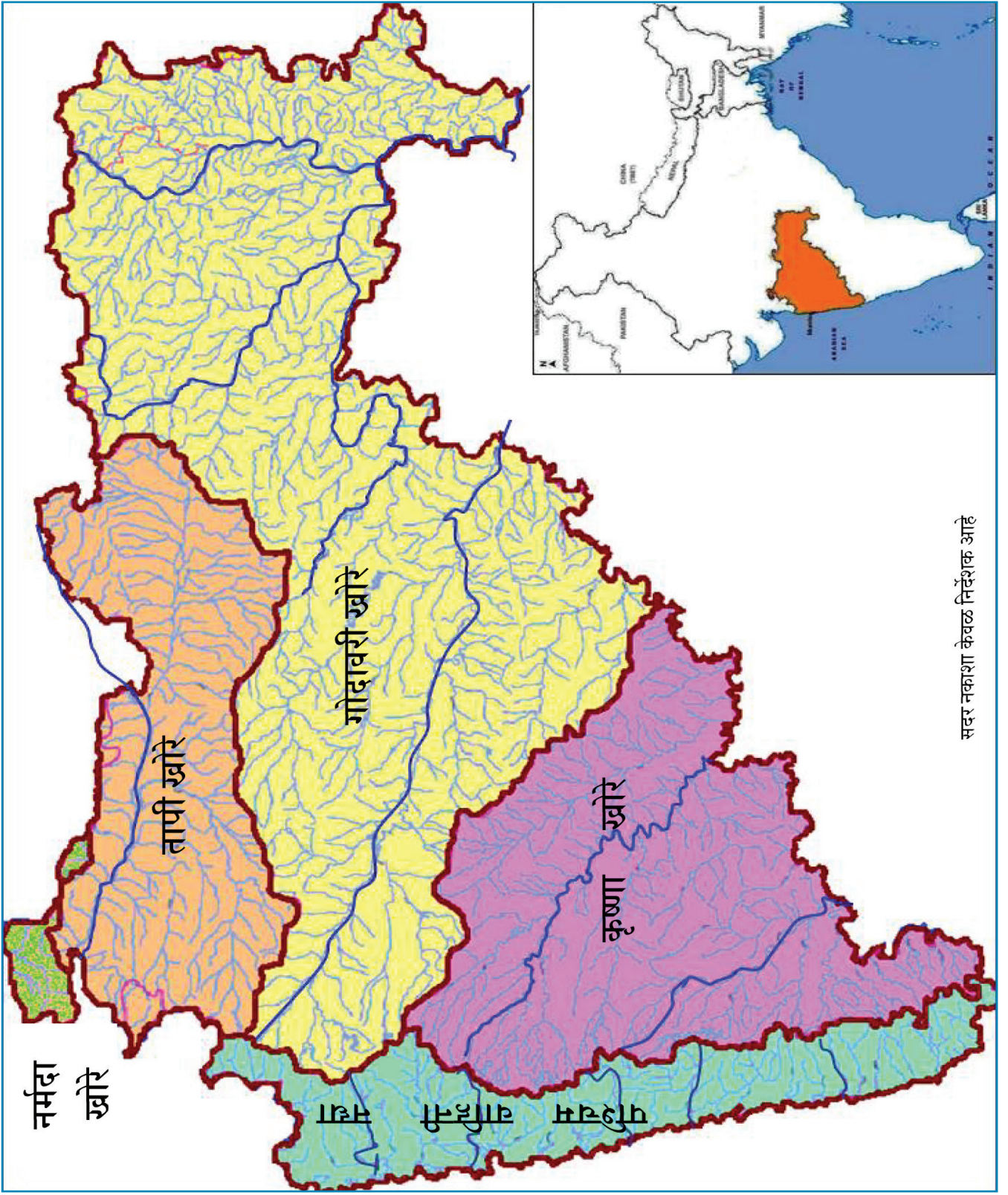

वार्षिक अहवाल : २०१३-१४ ANNUAL REPORT : 2013-14

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई, महाराष्ट्र
Maharashtra Water Resources Regulatory Authority,
Mumbai, Maharashtra

महाराष्ट्रातील नदी खोरी

सदर नकाशा केवळ निर्देशक आहे

वार्षिक अहवाल : २०१३-१४

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण,
मुंबई, महाराष्ट्र

प्राक्कथन	१
प्रकरण १ : मजनिप्रा विषयी	
१.१ उद्देश	३
१.२ कार्ये	३
१.३ संघटना	४
१.४ सेवकवृंद स्थिती	५
प्रकरण २ : मुख्य कामे	
२.१ हक्कदारी	७
२.२ ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६)	९
२.३ नवीन जलसंपत्ती प्रकल्पांना मान्यता	१०
२.४ सिंचन अनुशेष	१०
२.५ एकात्मिक राज्य जल आराखडा	१२
प्रकरण ३ : बैठका आणि सल्लामसलती	१४
प्रकरण ४ : कायदेविषयक बाबी	१७
प्रकरण ५ : चर्चासत्रे / परिसंवाद यामध्ये सहभाग	२२
प्रकरण ६ : संवाद आणि संपर्क	
६.१ प्रसिद्ध केलेली प्रकाशने	२३
६.२ संकेतस्थळ	२४
६.३ ग्रंथालय	२५
६.४ माहितीचा अधिकार, अधिनियम, अंमलबजावणी	२५
प्रकरण ७ : लेखे आणि लेखापरीक्षण	२६
जोडपत्रे	
१ संघटना तक्ता	२७
२ हक्कदारीसाठीचे पथदर्शी प्रकल्प	२८
३ शेल्फवर ठेवण्यासाठी मंजूरी दिलेले सिंचन प्रकल्प	३१
४ (१) राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत जून २०१३ पर्यंत निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष	३२
४ (२) राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत जून २०१२ पर्यंत निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष	३४
४ (३) राज्य सरासरी ५६.६२% च्या तुलनेत जून २०१३ पर्यंत निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष	३६
५ (१) वर्ष २०१२-१३ मध्ये मार्च २०१३ अखेर सिंचन क्षेत्रात झालेला जिल्हानिहाय खर्च.....	३८
५ (२) वर्ष २०१२-१३ मध्ये मार्च २०१३ अखेर वितरित केलेला निधी	४२

संक्षेप सूची

ऐआयबीपी	-	ऑक्सलेरेटेड इरिगेशन बेनेफिट प्रोग्राम
हअंवि	-	हक्कदारी अंमलबजावणी व विनियम
गोमपाविम	-	गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ
भूसवियं	-	भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा
एराजआ	-	एकात्मिक राज्य जल आराखडा
कोपाविम	-	कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ
कृउबास	-	कृषी उत्पन्न बाजार समिती
उसियो	-	उपसा सिंचन योजना
मकृखोविम	-	महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ
मजनिप्रा	-	महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण
मऔविम	-	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ
मजीप्रा	-	महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
मप्रनिमं	-	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
मजसुप्र	-	महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्प
नाबार्ड	-	नॅशनल बँक फॉर रुरल डेव्हलपमेंट
उमप्र	-	उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश
सोपेकॉम	-	सोसायटी फॉर प्रमोटिंग पार्टिसिपेटिव्ह इकोसिस्टीम मॅनेजमेंट
प्र.र.स.	-	प्रमाण रबी समतुल्य
तापाविम	-	तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ
विपाविम	-	विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ
वाल्मी	-	जल व भूमी व्यवस्थापन संस्था
पावासं	-	पाणी वापर संस्था

CONTENTS

Foreword	43
Chapter 1 : About MWRRA	
1.1 Objectives	45
1.2 Functions	45
1.3 Organisation	46
1.4 Staff Position	47
Chapter 2 : Key Activities	
2.1 Entitlements	49
2.2 Bulk Water Tariff (2013-16)	50
2.3 Clearance of New Water Resources Projects	51
2.4 Irrigation Backlog	52
2.5 Integrated State Water Plan	54
Chapter 3 : Meetings and Consultations	55
Chapter 4 : Legal Matters	57
Chapter 5 : Participation in Conferences	61
Chapter 6 : Communication and Outreach	
6.1 Documents Brought Out	62
6.2 Website	63
6.3 Library	64
6.4 Implementation of Right to Information Act	64
Chapter 7 : Accounts and Audit Annexures	65
1 Organisation Chart	66
2 Pilot Projects under Entitlement programme	67
3 Irrigation Projects cleared for keeping on shelf	69
4 (1) District-wise Backlog as per Potential Created by June 2013 Compared to State Average of 35.11%	70
4 (2) District-wise Backlog as per Potential Created by June 2012 Compared to State Average of 35.11%	72
4 (3) District-wise Backlog as per Potential Created by June 2013 Compared to State Average of 56.62%	74
5 (1) District-wise Expenditure incurred in Irrigation Sector during 2012—13 (as on March 2013)	76
5 (2) Fund Released in 2012-13 (as on March 2013)	80

ABBREVIATIONS

AIBP	–	Accelerated Irrigation Benefit Programme
APMC	–	Agricultural Produce Market Committee
BWT	–	Bulk Water Tariff
EER	–	Entitlement Enforcement & Regulation
GMIDC	–	Godavari Marathwada Irrigation Development Corporation
GLIS	–	Government Operated Lift Irrigation Scheme
GSDA	–	Groundwater Surveys & Development Agency
HG	–	Higher Grade
ISWP	–	Integrated State Water Plan
KIDC	–	Konkan Irrigation Development Corporation
LIS	–	Lift Irrigation Scheme
L.S.	–	Local Sector
M & R	–	Maintenance & Repairs
MIDC	–	Maharashtra Industrial Development Corporation
MJP	–	Maharashtra Jeevan Pradhikaran
MKVDC	–	Maharashtra Krishna Valley Development Corporation
MPCB	–	Maharashtra Pollution Control Board
MWRRA	–	Maharashtra Water Resources Regulatory Authority
MWSIP	–	Maharashtra Water Sector Improvement Project
NABARD	–	National Bank for Agriculture and Rural Development
NGOs	–	Non-Governmental Organisations
NMR	–	North Maharashtra Region
RBA	–	River Basin Agency
SG	–	Selection Grade
SOPPECOM	–	Society for Promoting Participative Eco-system Management
SRE	–	Standard Rabi Equivalent
S.S.	–	State Sector
TIDC	–	Tapi Irrigation Development Corporation
VIDC	–	Vidarbha Irrigation Development Corporation
WALMI	–	Water & Land Management Institute
WRD	–	Water Resources Department
WUAs	–	Water User Associations

प्राक्थन

समाजाच्या सामाजिक व आर्थिक विकासामध्ये पाणी हे संसाधन महत्वाची भूमिका बजावते. वाढती लोकसंख्या, वाढते नागरीकरण व औद्योगिकीकरण, आणि जलविद्युत निर्मितीसाठी पाण्याची मागणी सातत्याने वाढत आहे. सध्या भारतात महाराष्ट्रासह पाण्याचा प्रामुख्याने वापर सिंचनासाठी होतो. राज्याच्या पुनर्नवक्षम जलसंपत्तीचे मान जवळजवळ स्थिर आहे तर तीच अवस्था वापरण्यायोग्य जलसंपत्तीच्या मानाची आहे. मर्यादित जलसंपत्तीला असलेली वाढती मागणी वापराच्या विविध क्षेत्रांमध्ये स्पर्धा निर्माण करित आहे. परिणामी हितसंबंधीयांमध्ये संघर्ष व असंतोष विकोपाला जात आहेत. एकंदरीत, मागणी व पुरवठा यातील तफावत- जी आगामी दशकांमध्ये केवळ वाढत्या लोकसंख्येमुळेच नाही तर जागतिक हवामान बदलामुळे देखील वाढत जाणार आहे, ती कमी करणे एक आव्हान होऊन बसले आहे. वास्तविक, अतिरिक्त जलसंसाधनांचा विकास करून पाणीपुरवठा वाढविण्याचे प्रयास महागडे आणि कालापव्ययी आहेत. तेव्हा भूपृष्ठावरील जल व भूजल अशा दोन्ही उपलब्ध जलसंसाधनांचे सुयोग्य व्यवस्थापन हाच उत्तम पर्याय ठरतो, ज्यायोगे वापरकर्त्यांच्या मागणीला बाधा येऊ न देता पाण्याची मागणी इष्टतम रितीने नियोजित केली जाते. आपले जलस्रोत प्रदूषणापासून संरक्षित करणे; आणि मानवी आरोग्य, जलीय परिसंस्था व एकंदर पर्यावरण यावर होणाऱ्या प्रतिकूल परिणामांची तीव्रता कमी करणे; हे साध्य होण्यासाठी पाण्याची गुणवत्ता अबाधित राखणे व तिचे जतन करणे; यासाठी सुधारित जलव्यवस्थापनाची देखील गरज आहे.

देशभरात जलक्षेत्रातील सुधारणांच्या बाबतीत महाराष्ट्र अग्रेसर राहिलेला आहे. राज्याची लोकसंख्या ११५ दशलक्ष आहे तर देशातील सर्वात अधिक नागरीकरण झालेले हे राज्य आहे. राज्याच्या १६३ अब्ज घनमीटर वार्षिक पुनर्नवक्षम जलसंपत्तीपैकी भूपृष्ठावरील जल व भूजल अशा दोन्ही मिळून वापरास योग्य जलसंपत्तीचे अंदाजित मान ९० अब्ज घनमीटर आहे. महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाची (मजनिप्रा) स्थापना २००५ मध्ये राज्यातील जलसंपत्तीचे विनियमन करणे; तसेच तिचे कुशल, समन्यायी व शाश्वत व्यवस्थापन, वाटप व वापर सुकर व सुनिश्चित करणे या उद्देशाने करण्यात आलेली आहे. राज्य कृषी-सिंचन, घरगुती, औद्योगिक व ऊर्जा क्षेत्रातील पाण्याच्या वाढत्या व स्पर्धात्मक मागणीच्या रेट्याला सामोरे जात आहे. एकंदरीत सर्व क्षेत्रांना पुरेसे व समन्यायी तत्त्वाने पाणी पुरविणे एक आव्हान होऊन बसले आहे. कायद्याच्या चौकटीत ह्या आव्हानांना पेलण्याचे प्रयत्न प्राधिकरण त्याच्या वर्ष २००५ मधील स्थापनेपासून करित आलेले आहे.

सदर वार्षिक अहवालामध्ये दि. १ एप्रिल २०१३ ते ३१ मार्च २०१४ या कालावधीत प्राधिकरणाने पार पाडलेल्या प्रमुख कामांचा सारांश प्रस्तुत केला आहे. निवडक पाटबंधारे योजनांमध्ये पाणी हक्कदारी निश्चित करणे; कृषी-सिंचन, घरगुती वा औद्योगिक वापर यासाठी ठोक जल प्रशुल्क निर्धारित करणे; सिंचन

अनुशेष दूर करण्यासाठी संनियंत्रण करणे; राज्यामध्ये पाण्याचे समन्यायी वाटप करणे व पाण्यासंबंधीच्या विवादांचे निवारण करणे यांचा त्यामध्ये समावेश आहे. विशेषतः दृष्टीनिबंधावर प्राप्त झालेल्या अभिप्रायांवर आधारित २०१३-१६ या कालावधीसाठी ठोक जल प्रशुल्काचे प्रारूप, २५६ पाटबंधारे योजना अंतर्गत असलेल्या १२२६पाणी वापर संस्थांना सामावून घेणारा पाणी हक्कदारी कार्यक्रमाचा विस्तार या कामगिरींना मी अधोरेखित करू इच्छितो.

अहवाल मराठी व इंग्रजी अशा दोन्ही भाषांमध्ये तसेच छापील आणि इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून प्रकाशित होत आहे. अहवालातील मजकूर व त्याचा दर्जा यामध्ये सुधारणांच्या उद्देशाने येणाऱ्या सूचना / निरीक्षणे स्वागतार्ह असतील ज्यांची पुढील अहवालात दखल घेतली जाईल.

रवि भू. बुद्धिराजा
अध्यक्ष

प्रकरण १

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाविषयी

१.१ उद्देश

महाराष्ट्र शासनाने सन २००५ मध्ये महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (मजनिप्रा) अधिनियम कायदा केला. महाराष्ट्र शासन राजपत्रात दिनांक ४ मे २००५ रोजी प्रसिद्ध झालेल्या या अधिनियमाद्वारे राज्यामधील जलसंपत्तीचे विनियमन करण्याकरिता, जलसंपत्तीचे कुशल, समन्यायी व शाश्वत व्यवस्थापन, वाटप व वापर सुकर करण्याकरिता आणि त्यांची सुनिश्चिती करण्याकरिता, कृषिविषयक, औद्योगिक, पिण्याच्या व इतर प्रयोजनांसाठी वापरावयाच्या पाण्याचे दर निश्चित करण्याकरिता आणि त्याच्याशी संबंधित किंवा तदनुषंगिक बाबींकरिता तरतूद करण्यासाठी महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाची (या पुढे प्राधिकरण म्हणून संबोधलेल्या) स्थापना केली. राज्य शासनाने हा अधिनियम दिनांक ८ जून २००५ पासून अंमलात येत असल्याची अधिसूचना जारी केली असून, अधिनियमातील विविध कलमामध्ये निर्देशित केलेले सर्व अधिकार प्राधिकरणास निहित केले आहेत. जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण स्थापन करणारे महाराष्ट्र हे देशातील पहिलेच राज्य आहे.

१.२ कार्ये

१.२.१ मजनिप्रा अधिनियम २००५ मधील कलम ११ आणि मजनिप्रा (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) अधिनियम २०११ एकत्रित वाचल्यास प्राधिकरणाचे महत्वपूर्ण अधिकार व कार्ये खालील प्रमाणे आहेत :

- (क) कलम १६ क अन्वये क्षेत्रीय वाटप केल्यानंतर, विहित करण्यात येतील अशा अटी व शर्तीवर, नदी-खोरे अभिकरणाकडून वापराच्या प्रत्येक प्रवर्गामधील पाणी वापराच्या हकांचे वितरण करण्याकरिता निकष निर्धारित करणे;
- (ख) पाणी टंचाईच्या काळात जलसंपत्ती प्रकल्प, उपखोरे आणि नदी-खोरे स्तरावर, उपलब्ध असलेल्या पाण्याच्या समन्यायी वितरणाचे प्राधान्य निर्धारित करणे;
- (ग) प्रत्येक नदी खोऱ्यातील लाभार्थींच्या किंवा उपभोक्त्यांच्या मतांची खात्री करून घेतल्यानंतर, सिंचन व्यवस्थापनाच्या प्रशासकीय, कार्यचालन व परिरक्षणाच्या संपूर्ण खर्चाची वसुली परावर्तित होईल अशा तऱ्हेने पाण्याची दर पद्धती (जल प्रशुल्क पद्धती) ठरविणे आणि उपखोरे, नदी-खोरे आणि राज्यस्तरावरील पाणीपट्टी आकारण्याचे निकष ठरविणे;
- (घ) राज्यातील नद्यांच्या पाणीपुरवठ्याबाबत आंतरराज्यीय पाणीवाटपाचे प्रशासन व व्यवस्थापन करणे;

- (च) जलसंपत्ती प्रकल्पाचा प्रस्ताव हा, एकात्मिक राज्य जलसंपत्ती आराखड्याशी सुसंगत आहे याची सुनिश्चिती करण्याच्या दृष्टीने, उपखोरे आणि नदीखोरे स्तरांवरील प्रस्तावित जलसंपत्ती प्रकल्पांचा आढावा घेणे व त्यांना मान्यता देणे;
- (छ) पाण्याची हक्कदारी, देण्याचे निकष निश्चित करणे आणि त्यांचे संनियंत्रण करणे;
- (ज) राज्यातील भूजल व भूपृष्ठजल यांचे अपवाहन, साठवण व वापर यांसाठी हक्कदारीमध्ये फेरबदल करण्यासाठी निकष घालून देणे;
- (झ) या अधिनियमाखाली निर्धारित केलेले निर्णय किंवा आदेश अंमलात आणणे; आणि
- (ञ) पाण्याचा दक्षतेने वापर करण्यास चालना देणे आणि त्याचा अपव्यय टाळणे आणि पाणी वापराच्या प्रत्येक प्रवर्गासाठी पाण्याच्या वाजवी वापराचे निकष ठरवून देणे;
- १.२.२ तसेच मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२ (४) अन्वये प्राधिकरण, राज्य जल नीतीनुसार राज्यभर, पाण्याचे सुयोग्य संधारण व व्यवस्थापन करण्याच्या पद्धतींचे प्रचालन व अंमलबजावणी करील आणि मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२ (५) अनुसार प्राधिकरण, संबंधित राज्य अभिकरणांशी समन्वय साधून राज्यातील पाण्याच्या गुणवत्तेत वाढ करण्यासाठी व तिचे जतन करण्यासाठी पाठिंबा देईल व सहाय्य करील.
- १.२.३ राज्यपालांच्या निदेशानुसार सिंचनाच्या अनुशेष निर्मूलनासाठी प्राधिकरणास अधिनियमाद्वारे विशेष जबाबदारी निहित करण्यात आली आहे [मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २१ (१)]. सदर विशेष जबाबदारी नवीन प्रकल्पांना मान्यता देताना पार पाडली जाईल [मजनिप्रा अधिनियमातील कलम ११ (च)] तसेच राज्यामध्ये जलसंपदा विभागाकडे उपलब्ध असलेल्या मनुष्यबळाकडून अनुशेषग्रस्त भागातील प्रकल्पांचे सर्वेक्षण, नियोजन व तपशीलवार संकल्पन करून अनुशेष निर्मूलनार्थ नवीन प्रकल्प बांधकामासाठी वेळेत उपलब्ध होतील असे प्राधिकरण पाहील [मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २१ (२)].
- १.२.४ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २० (१) (क) नुसार, मागील वर्षातील आपल्या उपक्रमांचा सारांश देणारा वार्षिक अहवाल तयार करणे, आणि तो राज्य शासनाकडे पाठविणे प्राधिकरणास आवश्यक आहे. तसेच मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २० (२) नुसार वार्षिक अहवाल राज्य विधीमंडळापुढे ठेवणे आवश्यक आहे. तदनुसार प्राधिकरणाने वर्ष २००६-०७ ते २०१२-१३ चे अहवाल तयार करून ते राज्य शासनास सादर केले, जे राज्य शासनाने राज्य विधीमंडळापुढे ठेवले आहेत. वर्ष २०१२-१३ चा वार्षिक अहवाल राज्य विधीमंडळापुढे दि. २२ डिसेंबर २०१४ रोजी ठेवण्यात आला. प्रस्तुतच्या वार्षिक अहवालात वित्तीय वर्ष २०१३-१४ मध्ये प्राधिकरणाने केलेल्या कामांचा समावेश आहे.

१.३ संघटना

१.३.१ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम ५ मधील तरतुदी अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या निवड समितीच्या शिफारशीच्या आधारे महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी नियुक्त केलेले अध्यक्ष व २ सदस्य यांचे मिळून प्राधिकरण बनले आहे. अध्यक्ष सर्वसाधारणपणे सेवानिवृत्त मुख्य सचिव वा समतुल्य दर्जाचा असावा. एक सदस्य जलसंपदा अभियांत्रिकी क्षेत्रातील तज्ञ तर दुसरा सदस्य जलसंपदा अर्थव्यवस्था क्षेत्रातील तज्ञ असावा.

२०१३ या वर्षामध्ये प्राधिकरणात नवीन अध्यक्ष व सदस्य कार्यरत झाले. श्री. रवी बुद्धिराजा यांनी दि. १८ एप्रिल रोजी अध्यक्ष म्हणून तर श्रीमती चिक्कला झुत्शी यांनी २३ एप्रिल रोजी सदस्य (जलसंपदा अर्थव्यवस्था) म्हणून सूत्रे हाती घेतली. श्री. सुरेश सोडळ यांनी दि. १ जुलै रोजी सदस्य (जलसंपदा अभियांत्रिकी) म्हणून कार्यभार स्वीकारला. प्राधिकरणाचा संघटना तक्ता जोडपत्र-१ मध्ये प्रस्तुत केला आहे.

१.३.२ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम ४ (घ) नुसार व दिनांक १ ऑक्टोबर २०११ रोजी च्या शासन निर्णयान्वये शासनाने खालील पाच व्यक्तींची प्राधिकरणाला धोरणात्मक बाबींवर निर्णय घेण्यास सहाय्य करण्याकरिता विशेष निमंत्रित म्हणून तीन वर्षासाठी नियुक्ती केली :

- १) डॉ. सुधीर भोंगळे मकृखोविम, पुणे
- २) अॅड. मधुकर किंमतकर विपाविम, नागपूर
- ३) श्री. शेखर निकम कोपाविम, ठाणे
- ४) प्रा. साहेबराव पाटील तापाविम, जळगाव
- ५) इं. विलास शेळके गोमपाविम, औरंगाबाद

१.४ सेवकवृंद स्थिती

१.४.१ नियत व कंत्राटी पद्धतीने भरती करावयाची अशी एकूण ३८ मंजूर पदे प्राधिकरणाच्या आस्थापनेवर आहेत. दि. ३१ मार्च २०१४ पर्यंत भरण्यात आलेल्या पदांची स्थिती दर्शविणारा तक्ता खाली दिला आहे :

अ. क्र.	पदे	मंजूर पदे		भरलेली पदे	
		नियत	कंत्राटी	नियत	कंत्राटी
१	सचिव	१	-	-	१
२	संचालक	२	-	-	-
३	उपसंचालक	२	२	१	१
४	लेखा अधिकारी (वर्ग-१)	१	-	१ (प्रतिनियुक्तीवर)	-
५	सहाय्यक संचालक	३	२	-	४

अ. क्र.	पदे	मंजूर पदे		भरलेली पदे	
		नियत	कंत्राटी	नियत	कंत्राटी
६	स्वीय सहाय्यक	३	-	-	१
७	कक्ष अधिकारी	१	१	-	१
८	लघुलेखक (निवड श्रेणी)	१	१	-	१
९	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)	-	२	-	२
१०	लिपीक सहाय्यक	-	२	-	२
११	लेखा सहाय्यक	-	१	-	१
१२	रोखपाल	-	१	-	-
१३	स्वागतकार	१	-	-	१
१४	वाहनचालक	३	१	१	१
१५	शिपाई	-	५	-	४
१६	सफाईकार	-	१	-	१
१७	स्वच्छक	-	१	-	१
		१८	२०	३	२१

नियत आस्थापने वरील मंजूर पदे आवश्यकतेनुसार कंत्राटी पद्धतीने तसेच निम्न श्रेणीवर सुद्धा भरता येऊ शकतात.

१.४.२ या वर्षात खालील नवीन नियुक्त्या करण्यात आल्या :-

- १) डॉ. सुरेश कुलकर्णी, सचिव, दिनांक १ जानेवारी २०१४;
- २) श्री. प्रशांत तुंबळ, सहाय्यक संचालक, दिनांक २३ ऑक्टोबर २०१३;
- ३) श्री. किशोर कुलकर्णी, लिपीक सहाय्यक, दि. ३ जुलै २०१३;
- ४) श्री. दिलीप भांबिड, लघुटंकलेखक, दि. २६ डिसेंबर २०१३;
- ५) श्री. विनोद मेहेर, टंकलेखक, दि. १ ऑक्टोबर २०१३

१.४.३ या वर्षात खालील सेवकवृदांनी पदभार सोडलेला आहे :-

- १) श्री. अ. मा. अंबाडेकर, वरिष्ठ संचालक, दिनांक ३१ डिसेंबर २०१३;
- २) श्री. एस. डी. पाटील, सहाय्यक संचालक, दि. ३० जून २०१३;
- ३) श्री. जी. व्ही. देशपांडे, लघुटंकलेखक, दि. ३१ ऑगस्ट २०१३;
- ४) श्री. तुषार गायकवाड, टंकलेखक, दि. २७ सप्टेंबर २०१३

प्रकरण २

मुख्य कामे

२.१ हक्कदारी

२.१.१ पाणी वापरासाठी नदी-खोरे अभिकरणाकडून प्राधिकार असा हक्कदारी या संज्ञेचा अर्थ आहे. पाणी वापराच्या प्रत्येक संवर्गातील लाभाध्यामध्ये समन्यायता प्रस्थापित होईल अशा रितीने हक्कदारी निश्चित करणे हे याचे मार्गदर्शक तत्व होय. जलसंपदा विभागाच्या सहकार्याने प्राधिकरणाने हाती घेतलेला पाणी हक्कदारी कार्यक्रम यामधून सिंचनासाठी समन्यायी तत्वावर पाणी वितरणाचे लक्ष्य साध्य करण्यात येत आहे. प्राधिकरण अधिनियम (दुरुस्ती व पुढे चालू ठेवणे) च्या कलम ३१(क) नुसार हक्कदारी ही संज्ञा केवळ अशाच क्षेत्राला लागू राहिल जेथे महाराष्ट्र सिंचन पद्धतीचे शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ मधील कार्यक्षेत्र निश्चितीकरणासह अन्य संबंधित तरतुदीची पूर्तता झालेली असेल. एखादी पाटबंधारे योजना पाणी हक्कदारी कार्यक्रमांमध्ये अंतर्भूत करण्यासाठी संबंधित पाणी वापर संस्था सिंचन व्यवस्थापन ताब्यात घेण्याच्या स्थितीत असली पाहिजे आणि संस्थेच्या क्षेत्रातील पाणी पुरवठा करणाऱ्या पाटाच्या / लघु वितरिकाच्या मुखाशी प्रवाह मापन उपकरण बसविलेले असले पाहिजे.

२.१.२ महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्पांतर्गत (मजसुप्र) असलेले २३६ पथदर्शक प्रकल्प २००६-०७ या वर्षापासून पाणी हक्कदारी कार्यक्रमात समाविष्ट करण्यात आले. वर्ष २०१२-१३ मध्ये त्यांची संख्या २५१ पर्यंत वाविण्यात आली. २०१३-१४ या वर्षामध्ये आणखी ५ पथदर्शी प्रकल्प पाणी हक्कदारी कार्यक्रमाच्या कक्षेत आणण्यात आले. अशा रितीने त्यांची एकूण संख्या २५६ झाली. परिणामी या कार्यक्रमांतर्गत २०१२-१३ मधील पावासं ची संख्या २०१३-१४ मध्ये १०५९ वरून १२२६ पर्यंत वाली, ज्यामध्ये मजसुप्र - बाह्य अशा २४ प्रकल्पांतर्गत असलेल्या पावासं चा देखील समावेश आहे. पथदर्शक पाटबंधारे प्रकल्पांची प्रादेशिक विभागनिहाय विभागणी तक्ता-१ मध्ये दर्शविली आहे.

तक्ता-१ : पाणी हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत असलेल्या पथदर्शक पाटबंधारे प्रकल्पांची प्रादेशिक विभागनिहाय विभागणी :

प्रकल्पाचा संवर्ग	कोकण	नाशिक	पुणे	मराठवाडा	अमरावती	नागपूर
मोठे	१	४	५	१	१	३
मध्यम	--	३	२	२	२	४
लघु	२६	२४	४४	४७	४२	४५
एकूण	२७	३१	५१	५०	४५	५२

जोडपत्र -२ मध्ये पाणी हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत समाविष्ट असलेल्या पथदर्शक प्रकल्पांचा तपशील प्रस्तुत केला आहे.

२.१.३ रबी २०१३-१४ चा हक्कदारी कार्यक्रम सुरु होण्यापूर्वी प्राधिकरणाने वाल्मी, औरंगाबाद यांच्या संयुक्त विद्यमाने जलसंपदा विभागाचे क्षेत्रीय अधिकारी, पावासंचे प्रतिनिधी आणि विनियामकांसाठी २०१३ मध्ये नांदेड (२३ सप्टेंबर), कोल्हापूर (३० सप्टेंबर), जळगांव (३ ऑक्टोबर), भंडारा (१५ ऑक्टोबर), शेगाव (२५ ऑक्टोबर) आणि सावंतवाडी (२९ नोव्हेंबर) येथे सहा विभागीय कार्यशाळा आयोजित केल्या.

अध्यक्ष, सदस्य (जलसंपदा अर्थव्यवस्था), सदस्य (जलसंपदा अभियांत्रिकी), उप संचालक आणि संबंधित सहाय्यक संचालक हे प्राधिकरणाच्या वतीने तसेच जलसंपदा विभागाचे अभियंते, पावासंचे पदाधिकारी आणि पुष्कळ शेतकरी कार्यशाळांमध्ये उपस्थित होते. पाटबंधारे प्रकल्पासाठी अनुज्ञेय हक्कदारी परिगणित करण्याची रीत व त्याची अंमलबजावणी, विनियामकांची कर्तव्ये तसेच जलसंपदा विभागाचे अधिकारी व पावासंचे यांना आलेल्या अडचणी यावर कार्यशाळांमध्ये सविस्तर चर्चा झाली.

हक्कदारी कार्यशाळांची क्षणचित्रे

कोल्हापूर (३० सप्टेंबर २०१३)

जळगाव (३ ऑक्टोबर २०१३)

भंडारा (१५ ऑक्टोबर २०१३)

सावंतवाडी (२९ नोव्हेंबर २०१३)

सिंचन वर्ष २०१२-१३ चा हक्कदारी कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीचा मूल्यांकन अहवाल तयार करण्यात आलेला आहे.

२.२ ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६)

२.२.१ अधिनियमातील तरतुदीनुसार प्राधिकरणाने दर ३ वर्षांनी पाण्याचे दर पुनर्विलोकित व सुधारित केले पाहिजेत. ठोक जल प्रशुल्काचा (BWT) प्रथम प्रयास २०१०-१३ या कालावधीसाठी प्राधिकरणाने पूर्ण करून पाण्याचे दर निर्धारित केले. २०१३-१६ कालावधीसाठी ठोक जल प्रशुल्काच्या निर्धारणासाठी निकषाचा मसुदा तयार करून व्यापक स्तरावर प्रसिद्धीस देण्यात आला. सोपेकॉम, प्रयास, गोमुख, लोकाभिमुख पाणी धोरण संघर्ष मंच आणि काही अन्य सेवाभावी संस्थांनी या संबंधात खालील अभ्यास करण्याचे सुचविले :-

(क) २०१०-१३ च्या प्रशुल्क आदेशाचा प्रभाव ;

(ख) प्राचल (parameters) व त्यांचे अधिभार (weightages) यांचे पुनर्विलोकन ;

(ग) शासनप्रणीत उपसा सिंचन योजनांसाठी (GLIS) पाण्याचे दर ;

(घ) कालवा प्रणालीतील वहनव्यय.

२.२.२ अशा रितीने 'प्रभाव मूल्यमापन अभ्यास' आणि 'मूल्य विभाजन मॅट्रीक्सचा अभ्यास' त्रयस्थ सल्लागारांची / सेवाभावी संस्थांची नियुक्ती करून पूर्ण करून घेण्यात आले. हे अभ्यास अनुक्रमे सोपेकॉम, पुणे व मे. इदम् इन्फ्रास्ट्रक्चर्स अॅडव्हायजर मर्यादित, मुंबई यांनी केले.

२.२.३ जलसंपदा विभागाने 'कालव्यातील वहनव्ययाचे मूल्यमापन' हा अभ्यास वाल्मी, औरंगाबाद यांचेवर सोपविला. काहीशा विश्वासाहर्ष निष्कर्षाप्रत येण्यासाठी हा अभ्यास किमान ३ वर्षे करणे आवश्यक आहे. वर्ष २०१४ च्या दरम्यान तो पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. शासनप्रणीत उपसा सिंचन योजनांसाठी (GLIS) पाण्याच्या दरासंबंधी त्यांच्या परिचालन व परिरक्षण याबाबतचे दायित्व तसेच ऊर्जा दर यावर जलसंपदा विभागाचे अभिप्राय मागविलेले आहेत.

२.२.४ उपरोक्त अभ्यासांच्या निष्कर्षांच्या आधारे निकषाचा मसुदा सुधारित करण्यात आला आणि ३१ जानेवारी २०१४ पर्यंत लाभार्थींच्या सूचना / अभिप्राय प्राप्त होण्यासाठी डिसेंबर २०१३ मध्ये महाराष्ट्रातील सर्वच्या सर्व ३५८ तालुक्यांच्या मुख्यालयाी ठेवण्यात आला. शिवाय प्राधिकरणाने जानेवारी २०१४ मध्ये सहाही महसूल विभागांच्या मुख्यालयाी जनसुनावण्या घेतल्या : अमरावती (१६ जानेवारी), नागपूर (१७ जानेवारी), नाशिक (२४ जानेवारी), औरंगाबाद (२५ जानेवारी), नवी मुंबई (३० जानेवारी) व पुणे (३१ जानेवारी). अध्यक्ष, सदस्य (जलसंपदा अर्थव्यवस्था), सदस्य (जलसंपदा अभियांत्रिकी), प्राधिकरणाचे विशेष आमंत्रित, सचिव, उप संचालक व सहाय्यक संचालक हे प्राधिकरणाच्या वतीने तसेच बहुसंख्य हितसंबंधीय या कार्यशाळांमध्ये उपस्थित होते.

२.२.५ हितसंबंधीयांकडून प्राप्त झालेल्या सूचना / अभिप्राय यांच्या आधारे प्राधिकरण प्रस्तुत निकषावर अंतिम हात फिरवीत आहे. त्यानंतर जलसंपदा विभागाला प्रशुल्क प्रस्तावाचा मसुदा (Draft Tariff Proposal) तयार करून प्राधिकरणाच्या मंजूरीसाठी पाठविण्यास सुचविले जाईल.

२.३ नवीन जलसंपत्ती प्रकल्पांना मान्यता

२.३.१ मजनिप्रा अधिनियमाच्या कलम ११(च) नुसार प्रत्येक प्रस्ताव एकात्मिक राज्य जल आराखड्याशी सुसंगत आहे; तसेच तो आर्थिक, जलवैज्ञानिक व पर्यावरणीय फलप्रदतेच्या (viability) दृष्टीनेही सुसंगत आहे आणि जेथे लागू असेल तेथे आंतरराज्यीय हिस्सेदारीशी निगडीत असलेले लवाद, करारनामे वा हुकूमनामे राज्याच्या हितसंबंधाशी सुसंगत आहेत, याची सुनिश्चिती करण्याच्या दृष्टीने उपखोरे आणि नदीखोरे स्तरावरील प्रस्तावित जलसंपत्ती प्रकल्पांचा आढावा घेणे व त्यांना मान्यता देणे प्राधिकरणाचे काम आहे.

२.३.२ वर्ष २०१३-१४ मध्ये अधिनियमातील कलम ११ (च) नुसार प्राधिकरणाने कोणत्याही नवीन प्रकल्पांना मान्यता दिलेली नाही. तथापि देवरी नवेगांव (मध्यम) उर्सियो, तालुका व जिल्हा गोंदिया या विदर्भ प्रादेशिक विभागांतर्गत गोदावरी खोऱ्यातील सिंचन प्रकल्पास पर्यावरण व वन विभागाची मान्यता घेण्याच्या कार्यवाहीसाठी व शेल्फवर ठेवण्याकरिता प्राधिकरणाचे ना हरकत पत्र दिले (**जोडपत्र - ३**). नवीन प्रकल्पांना मान्यता देताना, प्राधिकरणाने महाराष्ट्राचे मा. राज्यपाल यांनी भौतिक व आर्थिक अनुशेष निर्मूलनासंबंधात वेळोवेळी दिलेल्या निदेशांचे पालन केले.

२.४ सिंचन अनुशेषाचे निर्मूलन

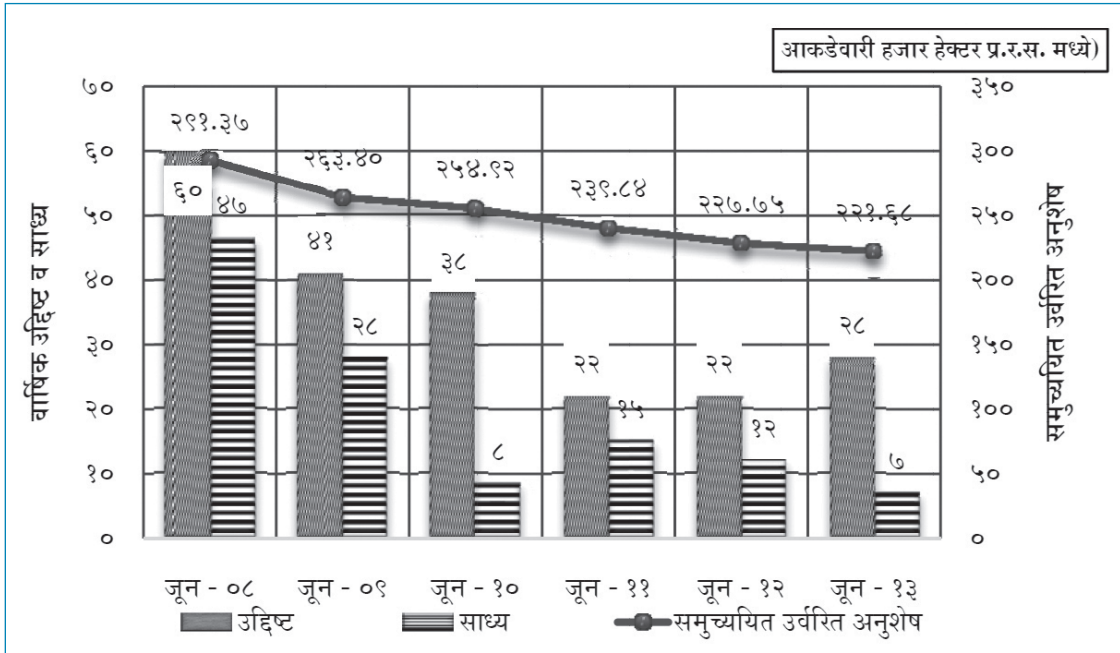
२.४.१ निर्देशांक व अनुशेष समितीने दिनांक १ एप्रिल १९९४ रोजीचा सिंचन क्षेत्रातील जिल्हानिहाय अनुशेष (भौतिक व आर्थिक) निर्धारित केला होता. दिनांक १ एप्रिल १९९४ रोजीचा सिंचन क्षेत्रातील आर्थिक अनुशेष हा रु.७४१८ कोटी होता व त्यानंतर सन २००० मध्ये तो समायोजित करून तो रु. ६,६१८.३८ कोटी असा पुनर्परिगणित करण्यात आला (संदर्भ - मा. राज्यपाल यांच्या दिनांक १३ मार्च २०१३ च्या निदेशातील परिच्छेद ४). मा. राज्यपाल यांनी सन २००१ पासून दिलेल्या निर्देशांद्वारे सदर आर्थिक अनुशेष दूर (liquidate) करण्यावर भर देण्यात आला होता, जो सर्व जिल्ह्यांमधून मार्च २०११ पर्यंत दूर झाला आहे. जरी सर्व जिल्ह्यातील भौतिक अनुशेष (एप्रिल १९९४ मधील निव्वळ पेरणी क्षेत्राच्या प्र.र.स. मधील सिंचन क्षमतेची टकेवारी यावर आधारलेल्या राज्य सरासरीवर म्हणजेच ३५.११% च्या तुलनेत) आर्थिक अनुशेषाबरोबर दूर होणे अपेक्षित होते तरी चलनवाढ, बांधकामाच्या कालावधीत झालेली वाढ व किंमतीत झालेली वाढ या कारणांमुळे उर्वरित भौतिक अनुशेष दूर करण्यात अपेक्षेप्रमाणे यश मिळाले नाही.

२.४.२ अनुशेष किती दूर झाला आहे याच्या अनुमानासाठी लागणारी आवश्यक माहिती अर्थात जून २०१३ पर्यंत निर्माण झालेली सिंचन क्षमता, उर्वरित सिंचन क्षमता निर्माण करण्यासाठी विचारात घ्यावी लागणारी प्रति हेक्टर रकम, सिंचन क्षेत्रावर आर्थिक वर्ष २०१२-१३ मध्ये झालेला खर्च व विविध शीर्षाखाली वितरित केलेला प्रत्यक्ष निधी या बाबतची जलसंपदा विभागाकडून प्राप्त झालेली माहिती या अहवालात समाविष्ट करण्यात आलेली आहे.

२.४.३ जून २०१२ पर्यंत राज्यातील बुलढाणा, अकोला (वाशिम सह) आणि अमरावती या ३ जिल्ह्यांमध्ये २२७.७५ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका सिंचन अनुशेष होता. [जोडपत्र - ४ (२)]. वर्ष २०१२-१३ मध्ये या ३ जिल्ह्यांमधून ६.०७ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका सिंचन अनुशेष दूर करण्यात आला आहे. अशा रितीने जून २०१३ पर्यंत २२१.६८ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका भौतिक अनुशेष अमरावती, अकोला (वाशिम सह) व बुलढाणा या अमरावती विभागातील तीन जिल्ह्यांमध्ये शिल्लक राहिला आहे [जोडपत्र - ४ (१)].

२.४.४ मा. राज्यपाल यांच्या निर्देशानुसार वर्ष २००८-०९ पासून अमरावती विभागातील बांधकामाधीन प्रकल्पांच्या प्रगतीचे त्रैमासिक संनियंत्रण प्राधिकरण करीत आहे व मा. राज्यपाल यांना त्याचा अहवाल सादर करीत आहे. या अभ्यासाचा मुख्य उद्देश हा आर्थिक अनुशेष दूर करण्याबाबत संनियंत्रण करणे हा आहे. वर्ष २०१०-११ मध्ये आर्थिक अनुशेष हा पूर्णतः दूर झाला असल्याने प्राधिकरणाने भौतिक अनुशेष दूर करणे हे लक्ष्य ठेवून वर्ष २०१३-१४ मध्येही हा अभ्यास सुरु ठेवला आहे.

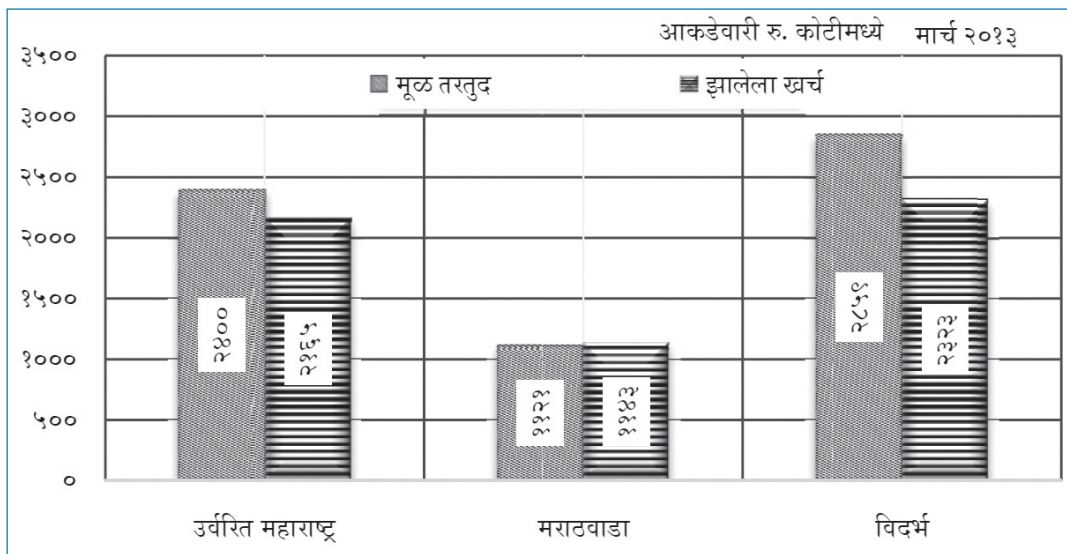
२.४.५ अमरावती विभागातील भौतिक अनुशेष दूर करण्याची प्रगती खालील तक्त्याप्रमाणे आहे :

अशा प्रकारे जरी मार्च २०११ पर्यंत आर्थिक अनुशेष दूर झाला तरी जून २०१३ पर्यंत मोठ्या प्रमाणात भौतिक अनुशेष दूर करणे अजून शिल्लक आहे. यासाठी उर्वरित भौतिक अनुशेष येत्या ५ वर्षात दूर करण्याचे नियोजन करण्याची आवश्यकता आहे. त्यासाठी सिंचन निर्मितीचा वेग दरवर्षी सुमारे ५०,००० हेक्टर इतका वाढविणे गरजेचे आहे. विपाविम, नागपूर यांनी सिंचन निर्मितीच्या मार्गात येणारे अडथळे ओळखावेत आणि उद्दिष्ट्य गाठण्यासंबंधी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करावी. यावर प्राधिकरण सुद्धा लक्षपूर्वक संनियंत्रण ठेवील. तथापि अनुशेषाच्या मूल्यमापनाची पद्धती व त्याच्या निर्मूलनाची परिनीती (strategy) यांचा पूर्णपणे वेगळ्या दृष्टिकोनातून विचार करण्याची वेळ आलेली आहे.

२.४.६ म.ज.नि.प्रा. अधिनियमातील कलम २० (१)(ख) अन्वये "अशा वार्षिक अहवालामध्ये जिल्हा घटक धरून प्रमाण रब्बी समतुल्यामध्ये निश्चित झालेल्या राज्य सरासरीवर जलसिंचन या विकासा क्षेत्रामध्ये प्रत्येक जिल्ह्याचा मोजण्यात आलेला अनुशेष, जिल्हा पेरणीखालील क्षेत्र, प्रमाण रब्बी समतुल्यमध्ये राज्यस्तरीय व स्थानिक प्रकल्पातून निर्माण झालेली एकूण सिंचन क्षमता, पेरणीखालील क्षेत्राशी सिंचन क्षमतेची टक्केवारी, राज्य सरासरीपेक्षा कमी असलेली टक्केवारी, हेक्टरात अनुशेष, या सूत्राप्रमाणे व पद्धतीने अद्यावत माहिती उपलब्ध असलेला अलीकडील वर्षाच्या व त्यानंतर दरवर्षीच्या महाराष्ट्राच्या राज्य सरासरीवर जलसिंचन या विकासा क्षेत्रामध्ये निश्चित झालेला हेक्टरात (भौतिक) व अद्यावत दरसूचीप्रमाणे रुपयात (आर्थिक) दाखविलेला अनुशेष नमूद असलेले एक परिशिष्ट विहित केल्याप्रमाणे समाविष्ट करण्यात येईल." वरील माहितीचा पाठपुरावा करताना, प्राधिकरणाने जून २०१३ अखेरचा निव्वळ पेरणी क्षेत्राच्या ५६.६२% सिंचन क्षमता असलेल्या राज्य सरासरीवर आधारित जिल्हानिहाय (भौतिक व आर्थिक) अनुशेष संकलित केला असून ती माहिती जोडपत्र - ४ (३) मध्ये स्थित आहे. मा. राज्यपाल यांच्या निदेशानुसार, सध्या वर्ष १९९४ च्या राज्य सरासरीवर म्हणजेच ३५.११% यावर (५६.६२% या अलीकडील वर्षाच्या म्हणजेच जून २०१३ अखेरच्या राज्य सरासरीवर नव्हे) आधारित अनुशेष दूर करण्यात येत आहे.

२.४.७ तसेच मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २० (१) (ग) नुसार "अद्यावत माहिती उपलब्ध असलेला अलीकडील वर्षापर्यंत वर्षवार तसेच एकूण व त्यानंतर दरवर्षी पाटबंधारे या विकासा क्षेत्रासाठी करण्यात आलेला जिल्हानिहाय व विभागनिहाय खर्च नमूद असलेले दुसरे परिशिष्ट विहित केल्याप्रमाणे समाविष्ट करण्यात येईल." मार्च २०१३ पर्यंत जिल्हानिहाय सिंचन क्षेत्रामध्ये झालेल्या खर्चाची माहिती जोडपत्र - ५ (१) मध्ये तर विविध शीर्षाखाली विभाग व महामंडळांना वितरित केलेल्या निधीची माहिती जोडपत्र - ५ (२) मध्ये नमूद केली आहे.

२.५ एकात्मिक राज्य जल आराखडा

२.५.१ खोरेनिहाय आणि उपखोरेनिहाय जल आराखडे तयार करणे हे कार्य अधिनियमातील कलम १५ नुसार नदीखोरे अभिकरणांच्या कक्षेत येते. सबब प्राधिकरण या प्रकरणी केवळ समन्वयकाचे (facilitator) काम करीत आहे. मुख्य सचिव हे अध्यक्ष असलेले राज्य जल मंडळ, खोरे व उपखोरे निहाय जल आराखड्यांचे एकत्रीकरण करून त्याचा एकात्मिक राज्य जल आराखडा तयार करेल व ते मा. मुख्यमंत्री अध्यक्ष असलेल्या राज्य जल परिषदेच्या मान्यतेसाठी सादर करील.

२.५.२ राज्य जलमंडळाच्या २०१३-१४ मध्ये ८ जुलै, २२ ऑगस्ट व १० मार्च रोजी अशा ३ बैठका पार पडल्या. राज्य जल मंडळाच्या सदस्यांमध्ये नियोजन, वित्त, जलसंधारण, पाणी पुरवठा व स्वच्छता, नगर विकास, ऊर्जा, ग्राम विकास, पर्यावरण, उद्योग, सहकार, जलसंपदा या विभागांना प्रतिनिधीत्व देण्यात आलेले आहे. शिवाय सर्व विभागीय आयुक्त मंडळाचे पदसिद्ध सदस्य आहेत.

या बैठकांमध्ये एकात्मिक राज्य जल आराखड्याची (ISWP) रुपरेषा व व्याप्ती ठरविणे, विविध अभिकरणांकडून संकलित करावयाची आधारसामग्री, खोऱ्यांचे जल वैज्ञानिक अभ्यास, प्रकल्पांची संख्या (पूर्ण तसेच बांधकामाधीन) यांच्यावर विचारविनिमय होतो. भूजलाचा घटक व त्याचे खोऱ्यातील उपलब्धतेचे मान याचाही अंतर्भाव आराखड्यामध्ये करण्याबद्दल सहमत झाले. खोऱ्यातील पाण्याचा ताळेबंद देताना पर्यावरणीय विसर्गाची निकड लक्षात घेऊन त्याचा अंतर्भाव करण्याबाबत मजनिप्राने सुचविले आहे.

प्रकरण ३

बैठका आणि सल्लामसलती

३.१ टोक जल प्रशुल्क, पाणी हक्कदारी, प्रकल्पांना मंजुर्या इ. बाबींवरचे प्राधिकरणाचे धोरणात्मक निर्णय हे हितसंबंधीय, तज्ञ, आमंत्रित, नागरी समाजाचे प्रतिनिधी, जलक्षेत्रात सक्रीय असलेल्या सेवाभावी संस्था इ. समवेत घडवून आणलेल्या व्यापक सल्लामसलतींवर आधारलेले असतात. जलसंपदा, पाणी पुरवठा व स्वच्छता, पर्यावरण या सारख्या विविध विभागांकडून जलक्षेत्रा विषयी समग्र माहिती / आधारसामग्री गोळा करून संकलित केली जाते. अशा बैठकांमधून पुढे आलेल्या महत्वाच्या शिफारशी / सूचना यांची प्राधिकरणाकडून नोंद ठेवली जाते. पुढील वाटचाल व धोरणाची दिशा ठरविण्यामध्ये अशा सल्लामसलती उपयुक्त ठरल्याचे दिसून आले आहे.

३.२ अन्य अभिकरणांसमवेत बैठका

वर्ष २०१३-१४ मध्ये खालील बैठका आयोजित करण्यात आल्या : -

दिनांक	विषय आणि संस्था / व्यक्ती
१४ मे २०१३	प्रधान सचिव, (जसंप्र व वि) व प्रधान सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि) जसंवि यांचेसमवेत मजनिप्राशी संबंधित प्रलंबित प्रकरणांचा आढावा
१ जून २०१३	राज्यातील तलावांच्या पाण्याची खालावत जाणारी गुणवत्ता : मुंबई मधील पवई तलाव, आयुक्त, मुंबई महानगरपालिका यांचे समवेत
३ जून २०१३	शहरातील गृहनिर्माण आणि वाणिज्य समूहामध्ये वापरलेल्या पाण्याचा पुनर्वापर करण्यासाठीच्या उपविधींचा मसुदा - महानगरपालिका आयुक्त, मुंबई यांचे समवेत
१५ जून २०१३	मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या राज्य शासनाने बनविलेल्या नियमांच्या (दि. ३० एप्रिल २०१३ ची अधिसूचना) स्पष्टीकरणाबाबत - मराठवाडा जनता विकास परिषद, औरंगाबाद समवेत
२१ जून २०१३	काही शासनप्रणीत उपसा सिंचन योजनांच्या मूल्यांकन अभ्यासासाठी सल्लागारांच्या नियुतीसाठी निविदापूर्व (pre-bid) बैठक
३ ऑगस्ट २०१३	संरक्षित सिंचनाचा पुरस्कार - प्रत्येकाचे दायित्व या विषयावर नियोजन, कृषी, मऔविम, मप्रनिमं, जलसंपदा या विभागांच्या सचिवांसमवेत आयोजित केलेले मंथन सत्र
३ सप्टेंबर २०१३	भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा (भूसंवियं), पुणे यांचेसमवेत बैठक

दिनांक	विषय आणि संस्था / व्यक्ती
७ सप्टेंबर २०१३	ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६) निर्धारणासाठीच्या निकषाचा मसुदा : पूर्वीच्या (२०१०-१३) प्रशुल्काच्या प्रभावाच्या मूल्यमापनासाठी माहिती
१७ सप्टेंबर २०१३	दि. १३ जुलै २००९ च्या पर्यावरण विभागाच्या शा.नि. तून तळोजा जवळील कासाडी नदी वगळणेबाबत मप्रनिमं व मऔविम यांचे समवेत
२१ ऑक्टोबर २०१३	ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६) निर्धारणासाठीच्या निकषाचा मसुदा : मप्रनिमं, मऔविमं व मजीप्रा यांचे समवेत जलगुणवत्ता व प्रदूषण नियंत्रणा विषयी
११ डिसेंबर २०१३	ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६) निर्धारणासाठीच्या निकषाचा मसुदा जलसंपदा विभागाच्या कार्यकारी अभियंत्यांच्या कार्यालयात तालुका मुख्यालयी ठेवणेबाबत
८ जानेवारी २०१४	महाड महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ परिसरातील नदीचे प्रदूषण - मप्रनिमं, मऔविम व (स्थानिक) सेवाभावी संस्था यांचे समवेत
९ जानेवारी २०१४	ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६) निर्धारणासाठीच्या निकषाचा मसुदा - प्राधिकरणाच्या विशेष आमंत्रितांसमवेत
१२ फेब्रुवारी २०१४	ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६) निर्धारणासाठीच्या निकषाचा मसुदा : शासनप्रणीत उपसा सिंचन योजनांसाठीचे ऊर्जा व प्रवाही सिंचन दराबाबत कार्यकारी संचालक व मुख्य अभियंत्यांसमवेत
१७ फेब्रुवारी २०१४	ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६) निर्धारणासाठीच्या निकषाचा सुधारित मसुदा अंतिम करणेबाबत : संबंधीत विभाग, महामंडळे, प्राधिकरणाचे विशेष निमंत्रित, सेवाभावी संस्था यांच्यासमवेत
१८ फेब्रुवारी २०१४	पिंपळगांव (बसवंत) येथील कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या मलजलामुळे (sewerage) परिसरातील विहिरीतील पाण्याचे प्रदूषण - विश्वास मोरे व कृउबास (APMC), पिंपळगांव (ब) यांचे समवेत
२१ फेब्रुवारी २०१४	महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाची (मजीप्रा) जल व दूषित जलाचे संकलन आणि विल्हेवाट याबाबतची भूमिका - मजीप्रा अधिकाऱ्यांसमवेत
२५ फेब्रुवारी २०१४	ठोक जल प्रशुल्क (२०१३-१६) निर्धारणासाठीच्या निकषाचा सुधारित मसुदा अंतिम करणेबाबत : प्रधान सचिव (जसंव्य आणि लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग आणि सेवाभावी संस्था यांचे समवेत
५ मार्च २०१४	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळासमवेत

दिनांक	विषय आणि संस्था / व्यक्ती
६ मार्च २०१४	पाणी वापर संस्थांकडे प्रकल्पाचे सिंचन व्यवस्थापन सुपूर्द करणेबाबत - प्रधान सचिव (जसंप्र व वि), प्रधान सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग आणि महासंचालक, वाल्मी यांचे समवेत.
१० मार्च २०१४	पिंपळगांव (बसवंत) येथील कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या मल जलामुळे (sewerage) परिसरातील विहिरीतील पाण्याचे प्रदूषण - विश्वास मोरे व कृउबास (APMC), पिंपळगांव (ब) यांचे समवेत
२७ मार्च २०१४	महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम २००९ च्या कलम ४ ची अंमलबजावणी - प्रधान सचिव (पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग) आणि संचालक, भूसवियं, पुणे यांचे समवेत.

३.३ प्राधिकरणाच्या बैठका

कार्यसूचीतील विशेष बाबींवर चर्चा करण्यासाठी प्राधिकरण महिन्यातून एकदा बैठक आयोजित करते व आठवड्यातून दोन वेळा विविध विषयांच्या प्रगतीचा आढावा घेते. सदर बैठकांमध्ये चर्चिते गेलेले मुख्य विषय हे खालीलप्रमाणे होते :

- १) वित्तीय वर्ष २०१२-१३ चा वार्षिक लेखा आणि अलग लेखा अहवाल
- २) प्राधिकरणास सादर केलेले विविध अपील, अर्ज, याचिका व हक्कदारी विषयक बाबी
- ३) २०१३-१६ साठी ठोक जल प्रशुल्क निर्धारणासाठीचे निकष
- ४) सिंचन अनुशेष
- ५) एकात्मिक राज्य जल आराखडा
- ६) जल प्रदूषण.

प्रकरण ४

कायदेविषयक बाबी

- ४.१ मजनिप्रा वर अर्धन्यायिक जबाबदारी देखील सोपविलेली आहे. पाणी हक्कदारीच्या वितरण वा प्रदानाच्या संदर्भात उद्भवलेले विवाद यांचे निराकरण करण्यासाठी शासनाने प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी यांची नियुक्ती करणे प्राधिकरण अधिनियम, २००५ च्या कलम २२(१) नुसार आवश्यक आहे. अधिनियमातील कलम २२(३) प्राथमिक विवाद निवारण अधिकाऱ्याच्या निर्णयाविरुद्ध जर असंतुष्ट पक्ष प्राधिकरणाकडे दाद मागण्यासाठी आला तर अपीलीय यंत्रणा म्हणून प्राधिकरणाला अधिकार प्रदान करतो. विवाद निराकरणाच्या संदर्भात प्राधिकरणावर सोपविलेल्या जबाबदारीच्या अनुषंगाने न्यायालये, उच्च न्यायालयाची खंडपीठे ही याचिकाकर्ते, फिर्यादी यांना त्यांच्या तक्रारीच्या सोडवणुकीसाठी प्राधिकरणाकडे दाद मागण्यासाठी पाठविते.
- ४.२ प्राधिकरणाने मे. पी.ए.लिगल, मुंबई यांना मा. उच्च न्यायालय तसेच सर्वोच्च न्यायालय येथे प्राधिकरणाच्या वतीने कायदेविषयक सल्लागार म्हणून प्रतिनिधीत्व करण्यास करारबद्ध केले. खाली दिलेल्या तपशीलानुसार, प्राधिकरणाने आदेश निर्गमनासहित निकाली काढले आहेत तसेच संबंधित आदेश वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत.

याचिकेचा विषय	आदेशाचा सारांश आणि दिनांक
वरील बाजूकडील जलाशयातून उजनी जलाशयात पाणी सोडण्याबाबत मा. उच्च न्यायालयात मोहोळ तालुका बहुउद्देशीय शेतकरी संघ, जि. सोलापूर यांनी दाखल केलेली जनहित याचिका क्र. ६०/२०१३	उजनी जलाशयात सध्या उपलब्ध असलेला अचल साठा दि. १५ जुलै २०१३ पर्यंतची पिण्याच्या पाण्याची गरज भागविण्यास लागणाऱ्या पाण्यापेक्षा अधिक आहे. दि. १३/५/२०१३ ची जलाशयातील पाण्याची उपलब्धता पाहता वरील बाजूच्या जलाशयांपैकी भामा-आसखेड व आंध्रा वगळता कोणत्याही जलाशयात गरज भागवून पाणी शिल्लक नाही. शिवाय या २ जलाशयांतून सोडलेले पाणी उजनीच्या लाभक्षेत्रातील कृषी- सिंचनाची गरज भागवू शकणार नाही. (२४ मे २०१३)
मजनिप्रा अधिनियम, २००५ खाली प्राप्त झालेल्या निवेदनाद्वारे कुकडी प्रकल्प व वरील बाजूच्या को.प.बंधाऱ्यांतून घोड जलाशयासाठी १.७४ अघफू पाणी सोडण्याबाबत आदेश	शासनाने दि. १५/१०/२०१३ रोजी सर्व प्रकल्पांतील पाणीसाठ्याचा आढावा घ्यावा व प्राधिकरणास दि. ३१/१०/२०१३ पर्यंत अवगत करावे. जो भाग आपद्ग्रस्त होण्यासारखा आहे तो निश्चित करावा आणि त्याबाबत शासनाने काय करावयाचे ठरविले आहे याबाबत

याचिकेचा विषय	आदेशाचा सारांश आणि दिनांक
होण्याबाबत. त्याचबरोबर त्या प्रमाणात घोड जलाशयात पाणीसाठा करून मिळणेबाबत याचिका	प्राधिकरणाला दि. ३१/१०/२०१३ पर्यंत विदित करावे. मे २०१३ मध्ये नियोजित असलेले पिण्याच्या पाण्यासाठीचे उन्हाळी हंगामातील आवर्तन तत्काळ सुरु करावे. (२४ मे २०१३)
याचिकाकर्ते श्री. शालीग्राम पाटील व अन्य यांनी मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठात दाखल केलेल्या याचिका क्र. २७१०/२०१३ प्रकरणी झालेल्या आदेशानुसार जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांनी दिलेल्या निर्णयाच्या विरुद्धचा आक्षेप.	पिण्याच्या पाण्यासाठी असलेल्या पाईपलाईनच्या (scour) व्हाल्व मधून सिंचनासाठी पाणी सोडावे ही याचिकाकर्त्यांची मागणी प्राधिकरण स्वीकारू शकत नाही. जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांनी त्यांच्या दि. २४/५/२०१३ च्या आदेशात व्यक्त केलेल्या अभिप्रायाशी प्राधिकरण सहमत आहे. (३ जून २०१३)
अ) वीर, भाटघर, देवघर व गुंजवणी या जलाशयातून पाणी सोडून नीरा नदीवरील सर्व को.प.बंधारे दरवर्षी भरून देण्याबाबत श्री. पंजाबराव भगत व अन्य यांनी दाखल केलेली जनहित याचिका क्र. ९५/२०१३. ब) नीरा उजव्या कालव्यातील पाण्याशी निगडीत बिरा रामचंद्र चोरमाळे व अन्य, बबन विठ्ठल जानकर व अन्य, धनलक्ष्मी पाणी वापर संस्था मर्यादित व अन्य यांच्या असलेल्या मागण्यासंबंधी केलेले हरकत अर्ज.	अ) विशोधित अधिनियमातील (Amended Act) तरतुदीनुसार क्षेत्रीय वाटप (sectoral allocation) हे राज्य शासनाच्या कक्षेत येते. सबब याचिकाकर्त्यांनी या प्रकरणी शासनाकडे दाद मागावी. नीरा कालवा प्रणालीच्या घटक असलेल्या नीरा उजवा कालवा व नीरा डावा कालवा यांचेसाठी भविष्यात शेवटच्या भागाकडून शीर्ष भागाकडे (tail-to-head) हे तत्व अंगीकारावे असे याचिकाकर्त्यांना आदेशिण्यात आले. शेवटाकडून शीर्षाकडे सिंचनाचा आवश्यक असा आवर्तन कार्यक्रम (पाणी वितरणासाठी शेवटाकडील वितरिका एकत्रितपणे धरून आणि खालून वरकडे) आधीच निश्चित करावा आणि सक्षम प्राधिकरणाकडून व कालवा सल्लागार समितीकडून वेळेवर मंजूर करून घ्यावा. (८ ऑगस्ट २०१३).

४.३ मुंबई उच्च न्यायालयाच्या विविध खंडपीठांमध्ये जेथे प्राधिकरणाला प्रतिवादी केले आहे त्या याचिकांची सद्यस्थिती खालील प्रमाणे आहे;

याचिकेचा विषय	आदेशाचा सारांश व सद्यस्थिती
याचिका क्र. ४४८९/२०१३ : कुकडी जलाशयातून घोड जलाशयात पिण्याच्या पाण्यासाठी पाणी सोडण्याबाबत श्री. रावसाहेब पवार, घोडगंगा सहकारी कारखाना मर्या. यांनी मा. मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेली याचिका	सिंचन प्रयोजनासाठी वाटपाच्या सुनिश्चितीमुळे पिण्याच्या पाण्याच्या प्रयोजनार्थ वाटपाच्या सुनिश्चितीकरणाला बाधा येता कामा नये याची दक्षता प्रतिवादी प्राधिकरणाने घ्यावी. (१० मे २०१३)
याचिका क्र. ४५१८/२०१३ : कुकडी जलाशयातून घोड जलाशयात पिण्याच्या पाण्यासाठी पाणी सोडण्याबाबत श्री. बाबुराव काशिनाथ पाचर्णे यांनी मा. मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेली याचिका	सिंचन प्रयोजनासाठी वाटपाच्या सुनिश्चितीमुळे पिण्याच्या पाण्याच्या प्रयोजनार्थ वाटपाच्या सुनिश्चितीकरणाला बाधा येता कामा नये याची दक्षता प्रतिवादी प्राधिकरणाने घ्यावी. (१० मे २०१३)
वीर, भाटघर, देवघर व गुंजवणी या जलाशयातून पाणी सोडून नीरा नदीवरील सर्व को.प.बंधारे दरवर्षी भरून देण्याबाबत श्री. पंजाबराव भगत आणि इतर यांनी दाखल केलेली जनहित याचिका क्र. ९५/२०१३	याचिकाकर्त्यांनी दि. ८ सप्टेंबर २०१३ रोजी केलेल्या निवेदनावर जितक्या त्वरेने योग्य निर्णय घेता येईल तितक्या त्वरेने तो राज्य शासनाने पसंतीपूर्वक दि. १५ मे २०१४ रोजी वा त्या अगोदर घ्यावा असे आदेशित करण्यात आले. (१४ मार्च २०१४)
जनहित याचिका क्र. ८७/२०१२ : पाटपाणी संघर्ष समिती, वैजापूर आणि गंगापूर तालुका यांचेकडून नांदूर मधमेश्वर एक्सप्रेस कालवा व अन्य मागण्या यांच्याबाबत होत असलेल्या पाठपुराव्याच्या प्रकरणी श्री. प्रताप गंगाधर सोमवंशी व अन्य यांनी मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाखल केलेली याचिका	प्रलंबित
जनहित याचिका क्र. ५७/२०१३ : मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात श्री. प्रशांत बंब व अन्य यांनी मजनिप्रा (पाणी वापर हक्कदारीचे वाटप व सनियंत्रण), विवाद व अन्य बाबी) नियम २०१३ च्या प्रकरणी दाखल केलेली याचिका	प्रलंबित

याचिकेचा विषय	आदेशाचा सारांश व सद्यस्थिती
मराठवाडा जनता विकास परिषद, औरंगाबाद यांनी गोदावरी खोऱ्यातील पाण्याचे समन्यायी वाटप आणि ऊर्ध्व बाजूकडील धरणातून जायकवाडी जलाशयामध्ये पाणी सोडण्याबाबत मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठामध्ये दाखल केलेली २०१२ ची जनहित याचिका क्र.१००	प्रलंबित
भारतीय किसान संघ आणि इतर यांनी पिंपरी - चिंचवड महानगरपालिकेच्या पुणे जिल्ह्यातील पवना धरणापासूनच्या बंद नलिका प्रकल्पाबाबत मुंबई उच्च न्यायालयामध्ये दाखल केलेली २०१३ ची याचिका क्र. १८६३	प्रलंबित
श्री. प्र. य. आंबेडकर यांनी मुंबई उच्च न्यायालयामध्ये विदर्भातील शेतकऱ्यांच्या दुर्दशेबद्दल दाखल केलेली २०११ ची जनहित याचिका क्र.१९	प्रलंबित
श्री. विश्वास लक्ष्मणराव अहेर व अन्य इतर यांनी मजनिप्रा अधिनियम २००५, कलम ११ व १२ (६) (ग) या तरतुदीसंबंधाने मा. मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेली याचिका क्र. १५२/२०१३	प्रलंबित
श्री. शिवाजी वामन जाधव व अन्य यांनी मजनिप्रा अधिनियम २००५, कलम ११ व १२ (६) (ग) या तरतुदीसंबंधाने मा. मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेली याचिका क्र. ७७२५/२०१३	प्रलंबित
माऊली पाणी वाटप संस्था, पिंपरी शहेली यांनी मुळा कालव्यावरील पाणी वाटपाच्या वितरणासंबंधाने मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाखल केलेली याचिका क्र. ५७०१/२०१३	प्रलंबित

याचिकेचा विषय	आदेशाचा सारांश व सद्यस्थिती
वरील बाजूच्या जलाशयातून जायकवाडी जलाशयात पाणी सोडण्याबाबत मराठवाडा जनता विकास परिषद यांनी मा. मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेली जनहित याचिका क्र. १७३/२०१३	प्रलंबित
श्री. कोंडीराम यशवंत बनकर आणि श्री. दशरथ विठोबा पीसे अन्य इतर यांनी जायकवाडी जलाशयासाठी भंडारदरा जलाशयातून पाणी सोडण्यास मनाई हुकूम मिळण्यासाठी मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाखल केलेली जनहित याचिका क्र. १२९/२०१३	प्रलंबित
श्री. माधव बाळाजी गायकवाड यांनी गोदावरी, प्रवरा, मुळा कालव्यांसाठी नियमित आवर्तनानुसार पाणी सोडण्याबाबत मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाखल केलेली जनहित याचिका क्र. १३०/२०१३	प्रलंबित
कोंडाणे प्रकल्प- (रायगड जिल्हा) संबंधात श्री. मयंक गांधी यांनी मा. मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेली जनहित याचिका क्र. ६३/२०१२	प्रलंबित
श्री. विकास नामदेव लोळगे यांनी किकवी पिण्याच्या पाण्यासाठीच्या प्रकल्पासंबंधाने मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाखल केलेली जनहित याचिका क्र. १४६/२०१३	प्रलंबित

प्रकरण ५

चर्चासत्रे / परिसंवाद यामध्ये सहभाग

पाण्यासंबंधीची धोरणे, परिनीती (strategies), जलसंपत्तीचा विकास, व्यवस्थापन, तंत्रज्ञान, नियमन व विनियमन यातील माहितीची नवीन क्षितीजे याबाबत अद्ययावत रहाण्याच्या उद्देशाने प्राधिकरणाचे अध्यक्ष, सदस्य व अधिकारी राज्य व राष्ट्रीय पातळीवरील चर्चासत्रे / परिसंवाद / कार्यशाळा / बैठका यामध्ये सक्रीय रितीने सहभागी होतात. अशा कार्यक्रमांमध्ये सहभागी झाल्याने त्यांना परस्परांमध्ये माहितीची देवाणघेवाण करता येते; इतरांच्या अनुभवावरून शिकता येते व (व्यापक स्तरावर) संवाद साधण्याची संधी मिळते.

प्राधिकरणाचे अध्यक्ष, सदस्य, सचिव व अन्य अधिकारी या वर्षात ज्या कार्यक्रमांमध्ये सहभागी झाले त्यांची सूची खाली दिली आहे :-

अ.क्र.	कार्यक्रमाचे नांव, स्थळ, आयोजक आणि दिनांक	अधिकार्याचे नांव
१	भारत जल सप्ताह २०१३ जलसंसाधन मंत्रालय, भारत सरकार ८ - १२ एप्रिल २०१३, नवी दिल्ली	श्री. सु.वि.सोडळ, सचिव
२	नागपूर मधील नद्या व तलाव यांच्या पाण्याची गुणवत्ता व त्यांचे पुनर्नवक्षमीकरण यावरील चर्चासत्र- मजनिप्रा व नागपूर महानगरपालिका २८ जून २०१३, नागपूर	श्री. रवी बुद्धिराजा, अध्यक्ष, श्रीमती चित्कला झुत्शी, सदस्य श्री. सु.वि.सोडळ, सचिव
३	कृष्णा खोऱ्यातील अतिप्रदूषित नद्यांच्या पाण्याची गुणवत्ता/ जतन यावरील चर्चासत्र- मजनिप्रा, यशदा,पुणे १७ ऑगस्ट २०१३, पुणे	श्री. रवी बुद्धिराजा, अध्यक्ष, श्रीमती चित्कला झुत्शी, सदस्य श्री. सु.वि.सोडळ, सचिव श्री. प्र.र.देशपांडे, उप संचालक श्री. प्र.रा.खिरे, सहाय्यक संचालक
४	महाराष्ट्र राज्य जलमंच २०१३, अेव्हरीथिंग अबाऊट वॉटर, नवी दिल्ली २५ - २७ सप्टेंबर २०१३, मुंबई	श्री. सु.वि.सोडळ, सचिव श्री. प्र.र.देशपांडे, उप संचालक
५	राष्ट्रीय जलनीती २०१२ च्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी मार्गक्रमण आराखडा यावर कार्यशाळा गोमुख ट्रस्ट, पुणे आणि इंडिया वॉटर पार्टनरशिप, ४ जानेवारी २०१४, पुणे	श्री. सु. वि. सोडळ, सदस्य डॉ. सुरेश कुलकर्णी, सचिव श्री. प्र.र.देशपांडे, उप संचालक
६	जल स्वच्छता व पुनर्प्रक्रिया- आंतरराष्ट्रीय परिसंवाद- महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कामर्स, इंडस्ट्री आणि अॅग्रीकल्चर २२ मार्च २०१४, मुंबई	श्री. रवी बुद्धिराजा , अध्यक्ष श्री. प्र.र.देशपांडे, उप संचालक श्री. रोहन सोडळ, सहाय्यक संचालक

प्रकरण ६

संवाद आणि संपर्क

६.१ प्रसिद्ध केलेली प्रकाशने

प्राधिकरण वेळोवेळी संबंधित विषयांवर तांत्रिक संहिता / मार्गदर्शिका / लेख / विनियम प्रकाशित करीत असते. सदर प्रकाशने लाभार्थींशी व्यापक सल्लामसलत करून आणि पारदर्शक पद्धतीने तयार केलेली असतात. उदाहरणार्थ, ठोक जल प्रशुल्क निर्धारणाचा मसुदा तयार करताना प्रथम दृष्टिनिबंध तयार करून तो विभागीय सल्लामसलतीच्या बैठकांमध्ये चर्चिला गेला. सदर बैठकांमधील प्राप्त सूचना / अभिप्रायांच्या आधारे प्रशुल्क आदेश निर्गमित केले गेले. तसेच प्राधिकरणास कार्यप्रचालन, जलदर निर्धारण आणि सेवकवृंदाच्या सेवाशर्ती या विषयांचे विनियम प्रसृत करणे आवश्यक आहे.

आतापर्यंत प्राधिकरणाने खालील प्रकाशने प्रसिद्ध केलेली आहेत ;

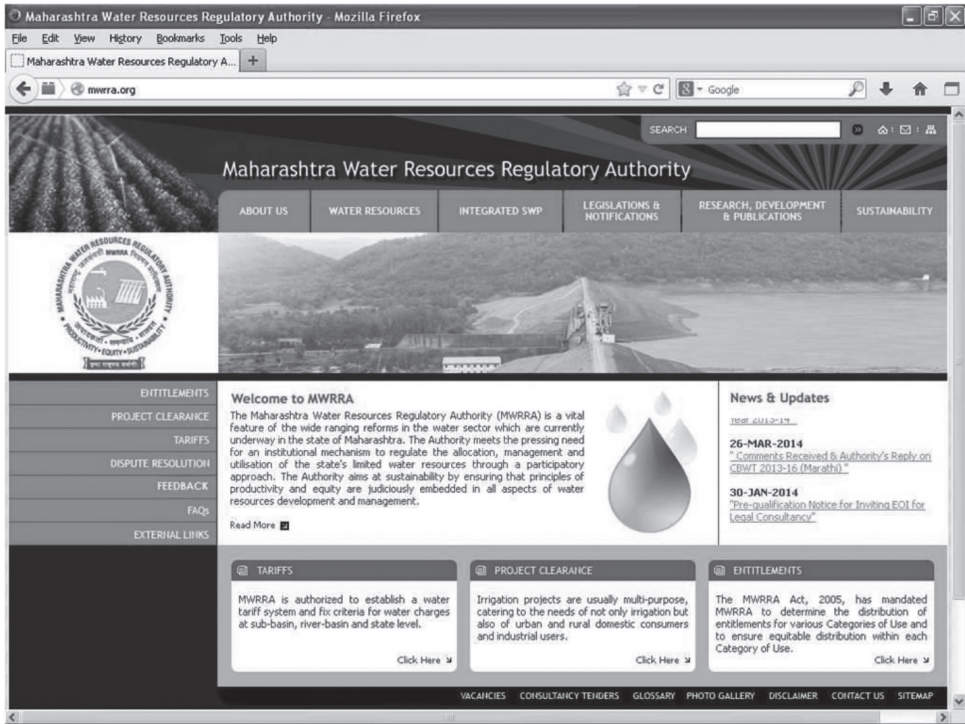
- १) पाटबंधारे प्रकल्पातून पाणी वापर हक्कदारीचे निश्चितीकरण, विनियमन आणि अंमलबजावणी यासाठीची तांत्रिक संहिता ;
- २) विनियमकांचे अधिकार आणि कार्ये व जलसंपदा विभागाच्या अधिकाऱ्यांची जबाबदारी याबाबत मार्गदर्शक तत्वे ;
- ३) खोऱ्यासाठी राज्य जल आराखडा तयार करण्यासाठीची तांत्रिक संहिता ;
- ४) सन २०१०-१३ करिता ठोक पाणी वापराच्या दर निर्धारणाच्या निकषांकरिता दृष्टिनिबंध ;
- ५) सन २०१०-१३ करिता ठोक पाणी वापराच्या दर निर्धारणाचे निकष ;
- ६) सन २०१०-१३ करिता घनमापन पद्धतीने पाणी पुरवठ्याचे ठोक जल प्रशुल्क आदेश ;
- ७) सन २०१०-१३ करिता ठोक पाणी वापराच्या दर निर्धारणाचे निकषासाठी लाभार्थींशी केलेल्या सल्लामसलतीच्या प्रक्रियेचा अहवाल ;
- ८) सन २०१३-१६ करिता ठोक पाणी वापराच्या दर निर्धारणाच्या निकषांकरिता दृष्टिनिबंध ;
- ९) सन २०१३-१६ करिता ठोक पाणी वापराच्या दर निर्धारणाचे निकष ;
- १०) पाण्याच्या हक्कदारीमधील सुधारणेबाबतचा दृष्टिनिबंध ;
- ११) पाण्याच्या हक्कदारीमधील खरेदी-विक्रीबाबतचा दृष्टिनिबंध ;
- १२) सन २०१३-१६ करिता ठोक पाणी वापराच्या दर निर्धारणाच्या निकषांकरिता दृष्टिनिबंध ;
- १३) कामकाज चालविणे (शुल्क व आकार) विनियम, २०१० (इंग्रजी आणि मराठी) ;
- १४) ठोक जल प्रशुल्क (निकष व आदेश) शुल्क व आकार विनियम, २०१० (इंग्रजी आणि मराठी) ;
- १५) सन २०१३-१६ ठोक पाणी वापर दर निर्धारणाचा सुधारित मसुदा (इंग्रजी आणि मराठी) ;

- १६) घरगुती व औद्योगिक वापराच्या प्रयोजनार्थ नदी खोरे अभिकरणांकडून हक्कदारीच्या वितरणासाठीचे अंतिम निकष (इंग्रजी);
- १७) निरा-देवघर, मिहान (नागपूर), हेटवणे (रायगड), उजनी (सोलापूर), कुकडी-घोड (पुणे), निरा कालवा प्रणाली (पुणे), ज्ञानगंगा (बुलढाणा) यावरील याचिकांचे आदेश;
- १८) वार्षिक अहवाल (२००६-०७, २००७-०८, २००८-०९, २००९-१०, २०१०-११, २०११-१२, २०१२-१३).

वरील सर्व प्रकाशने सर्वांना सुलभ उपलब्धतेसाठी व व्यापक प्रसारणासाठी प्राधिकरणाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहेत.

६.२ संकेत स्थळ (वेबसाईट)

प्राधिकरणाचे संकेत स्थळ (वेबसाईट) (www.mwrra.org) दिनांक १४ ऑक्टोबर २००८ पासून सुरू झाले. इतर उपयुक्त माहितीखेरीज संकेतस्थळाचे प्रशुल्क, हक्कदारी व प्रकल्पांस मंजुरी असे तीन प्रमुख विभाग आहेत. प्राधिकरणाने प्रसृत केलेली महत्वाची सर्व प्रकाशने संकेतस्थळावर उपलब्ध करून दिली आहेत व ती डाऊनलोड करण्यासाठी निशुल्क उपलब्ध आहेत.

सदर वर्षामध्ये खालील माहिती / प्रकाशने संकेतस्थळावर माहितीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आली:

- Report of the Water Entitlement Workshop for Year 2013-14;
- Assessment of Impact of Water Tariff (2010-13);

- (iii) Study on Alternative Cost Allocation Matrix for Bulk Water Tariff (2013-16);
- (iv) Revised Draft Criteria for Bulk Water Tariff (CBWT) 2013 – 16;
- (v) Draft of "Policy for Project Clearance";
- (vi) Case 2 of 2013 : Releasing Water from Kukadi Project & K.T. Weirs to Ghod Project;
- (vii) Case No. 1 of 2013: Releasing water into Ujjani Dam from upstream dams, and Hon'ble High Court Order on PIL 60 of 2013.

६.३ ग्रंथालय

जल क्षेत्रातील विविध बाबींवरील नवीनतम घडामोडींबाबत अद्ययावत राहण्यासाठी प्राधिकरणाकडे तांत्रिक पुस्तके, पत्रिका, मासिके व नियतकालिके यांचा माफक संग्रह आहे.

ग्रंथालयासाठी नवीन तांत्रिक पुस्तके व नियतकालिकांच्या खरेदीची प्रक्रिया या वर्षीही सुरु होती. वर्ष २०१३-१४ मध्ये २४ नवीन पुस्तकांची खरेदी करण्यात आल्याने ग्रंथालयात एकूण पुस्तकांची संख्या ३३४ झाली. सध्या प्राधिकरण ९ नियतकालिके / मासिके यांचे वर्गणीदार आहे.

६.४ माहितीचा अधिकार अधिनियम – अंमलबजावणी

- ६.४.१ माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरण / उपक्रम यांचेवर माहितीची मागणी करणाऱ्या व्यक्तीला पाहिजे असलेली माहिती पुरविण्याची जबाबदारी टाकलेली आहे. शासन यंत्रणेच्या लोकशाहीप्रणीत व्यवस्थेतील माहितीच्या प्रांतात अंमलबजावणीसाठी या अधिनियमात काही काटेकोर व वैधानिक तरतुदी अंतर्भूत आहेत.
- ६.४.२ प्राधिकरणाने उपसंचालक (हअंवि) व लेखा अधिकारी यांची अनुक्रमे तांत्रिक व आस्थापना/लेखा विषयाबाबत माहितीचा अधिकार अधिनियमा अन्वये मागितलेल्या माहितीबाबत उत्तरे देण्यासाठी राज्य जन माहिती अधिकारी म्हणून नियुक्ती केलेली आहे. तसेच प्राधिकरणाने सचिव, मजनिप्रा यांची अपीलीय प्राधिकारी म्हणून नियुक्ती केलेली आहे.
- ६.४.३ वर्ष २०१३-१४ मध्ये प्राधिकरणाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियमान्वये माहिती मिळविण्यासाठी सहा अर्ज प्राप्त झाले. त्या प्रकरणी आवश्यक माहिती अर्जदारांना पुरविण्यात आली.

प्रकरण ७

लेखे आणि लेखापरीक्षण

- ७.१ मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(४) नुसार महालेखापालांनी किंवा या संदर्भात त्यांच्याकडून नियुक्त करण्यात आलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने प्रमाणित केलेले प्राधिकरणाचे लेखे, त्यावरील लेखापरीक्षा अहवालासह प्राधिकरणाकडून दरवर्षी राज्य शासनाकडे पाठविण्यात येतील आणि राज्य शासन लेखापरीक्षा अहवाल मिळाल्यानंतर सहा महिन्यात तो राज्य विधानमंडळापुढे ठेवण्याची व्यवस्था करील. भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या द्वारा लेखा परिक्षित केला गेलेला प्राधिकरणाचा २०१२-१३ या वर्षाचा वार्षिक लेखा अहवाल आणि त्याचबरोबर अलग लेखा अहवाल राज्य शासनाने दिनांक २२ डिसेंबर २०१४ रोजी राज्य विधानमंडळापुढे ठेवला आहे.
- ७.२ वर्ष २०१२-१३ साठीचे प्राधिकरणाचे लेखे सनदी लेखापाल यांचेकडून दि. १०-१५ जून २०१३ दरम्यान तर भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे कडून दि. २२ एप्रिल २०१४ रोजी लेखापरिक्षित केले गेले. त्याचा लेखा अहवाल प्राप्त झाला असून अनुपालन अहवाल जलसंपदा विभागाकडे दि. ७ मे २०१४ रोजी शासनाच्या मान्यतेसाठी पाठविला आहे.
- ७.३ अधिनियमातील कलम १७ नुसार प्राधिकरणास स्वतःची कार्ये व कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी राज्य शासनाने अनुदान व अग्रीम उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. प्रत्येक वित्तीय वर्षासाठी स्वतःचा अंदाजित जमाखर्च दाखविणारा अर्थसंकल्प तयार करून व तो शासनास सादर करणे प्राधिकरणास क्रमप्राप्त आहे. वर्ष २०१३-१४ साठीचे प्राधिकरणाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज, सुधारित अंदाज व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती आणि वर्ष २०१४-१५ साठीचा अर्थसंकल्पीय अंदाज खालील प्रमाणे आहेत :

(रु लक्ष)

वर्ष	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१३-१४	सुधारित अंदाज २०१३-१४	प्रत्यक्ष खर्च २०१३-१४	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१४-१५
योजनांतर्गत*	४६७.४३	१९९.३७	१९९.३७+३४.३९*	२६९.११
योजनेतर	-	-	-	५.००
एकूण	४६७.४३	१९९.३७	२३३.७६	२७४.११

* रु. ३४.३९ लक्ष खर्च मजसुप्रच्या अनुदानातून केला आहे.

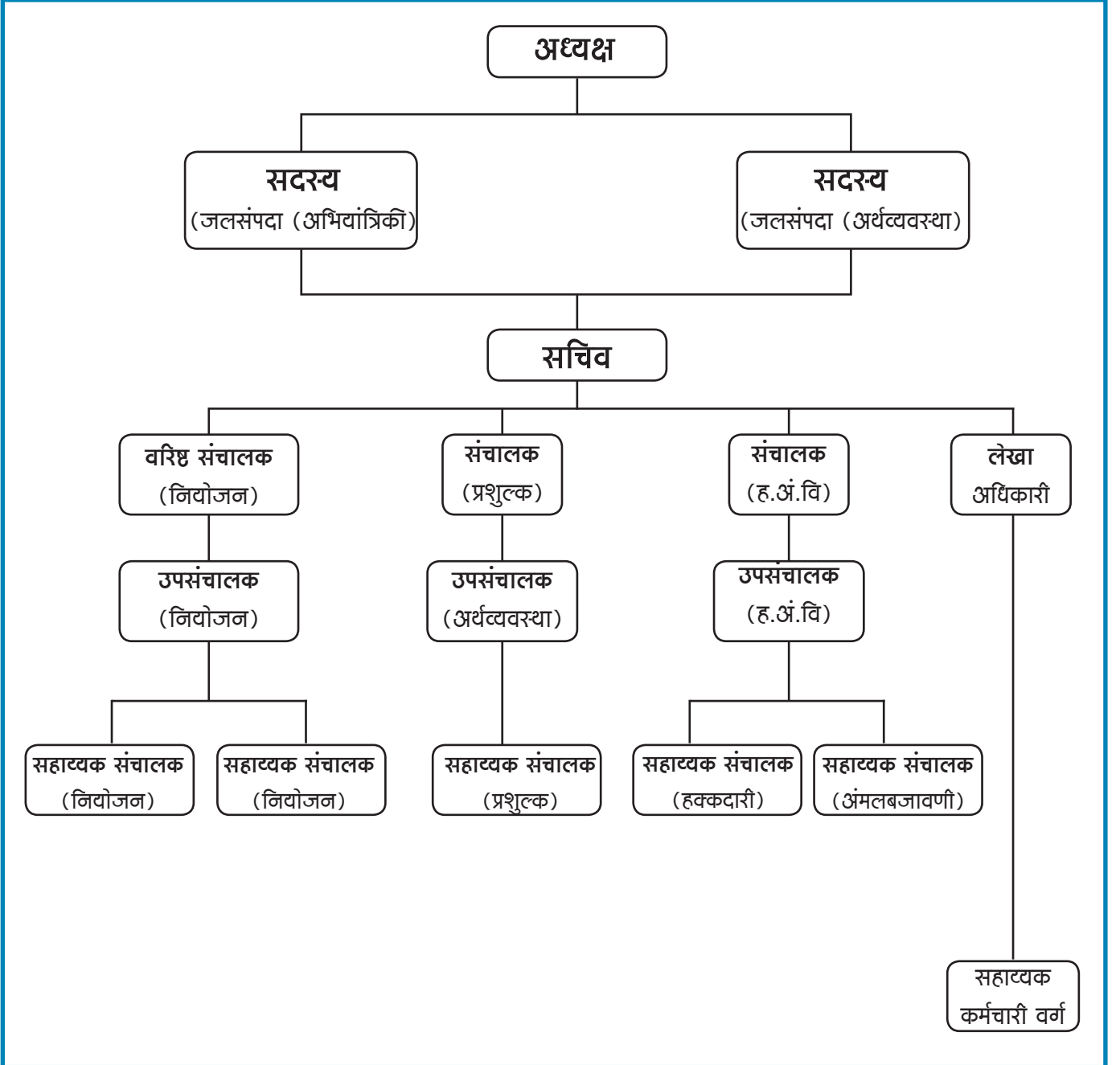
- ७.४ महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्पाचा (मजसुप्र) मजनिप्रा हा एक घटक असल्याने व त्यास जागतिक बँकेचे अर्थ सहाय्य असल्याने या वर्षात जागतिक बँकेच्या प्रतिनिधींकडून देखील लेखा परीक्षण करण्यात आले.

जोडपत्र - १

(संदर्भ - परि १.३.१)

संघटना तक्ता

जोडपत्र - २

(संदर्भ - परि. २.१.२)

विभागनिहाय हक्कदारीसाठीचे पथदर्शी प्रकल्प (हक्कदारी अंतर्गत असलेल्या पावासं)

अ. क्र.	प्रकल्पाचा प्रकार	संख्या	नांवे
(१) कोकण विभाग			
१	मोठे	१	काळ-अंबा (२४)
२	मध्यम	०	
३	लघु	२६	रायतळे (१), देवकोप (१), अवसरे (१), भीलवले (१), डोंगस्ते (१), जांभूडे (१), खराडे (१), कोंडगाव (१), श्रीगांव (१), ठाकूरवाडी (१), उन्हेरे (१), उसगांव (१), उसरन (१), वेल्होळी (१), वरंध (१), शिरवली (१), कळवंडे (१), व्हेल (१), तिथवली (१), शिरगांव (१), निळेली (१), ओरस (१), हरकुल (१), शिरवल (१), माडखोल (१), अंबोली (१),
(२) नाशिक विभाग			
१	मोठे	४	मुळा (३०३), ओझरखेड (१), पालखेड (१), हतनुर (३३)
२	मध्यम	३	घाटशील पारगाव (६), वाघाड (२४), पांझरा (४)
३	लघु	२४	भालवनी (१), तिखोल (१), मोहरी (१), एकलहरे (१), रामशेज (१), अंबोली (१), खडकओझर (२), चौगांव (१), कोठारे (१), निमगुळ (१), मिटगांव (१), हातगाव (१), सेवगा (२), बदरखा (१), गालन (१), कंकराज (१), वेल्हाळे (१), खापरखेडा (१), कोंडवल (१), बुडकी (१), आंबेबारा (१), दूधखेडा (१), खडखुणा (१), खेकडा (१)
(३) पुणे विभाग			
१	मोठे	५	कुकडी (११७), घोड (५४), निरा डावा कालवा (५८), निरा उजवा कालवा (६८), खडकवासला (२५)
२	मध्यम	२	कृष्णा कालवा (५), मांगी (८)
३	लघु	४४	दिवाळे (१), पिलनवाडी (१), कंकटरेवाडी (१), सातेवाडी (१), शिरसवाडी (१), हिवरे (१), नांदवाल (१), ढाकणी (१), बाणगंगा (३), तांबवे (२), शिसुफळ (१), वाफगांव (१),

अ. क्र.	प्रकल्पाचा प्रकार	संख्या	नावे
			आलेगावपागा (१), पिंपोळी (१), वाळन (१), माहूर (१), हिगणगांव (१), मायणी (१), पिंगळी (३), शेंद्री (१), मानपडाळे (१), बेनीकरे (१), आटपाडी (२), दिघंची (१), सिद्धनाथ (१), दूधेबावी (१), कुची (१), लिंगनूर (१), अंजनी (१), शेगांव (१), कडेगाव (१), कडेगांव (१), कंदळगांव (१), कांदळगांव (१), करंजीवणे (१), हंजागी (१), शिरवलवाडी (२), चरे (१), कलंबवाडी (१), ममदापूर (१), पठारी (२), वालवाड (१), पडवळकरवाडी (२), चिंचोली (२), होटगी (२), रामपूर (१)
(४) मराठवाडा विभाग			
१	मोठे	१	लोहर मनार प्रकल्प (१)
२	मध्यम	२	सुखना (७), घरणी (२)
३	लघु	४७	औंढा (१), काकडधाबा (१), सुरेगांव (१), वडद (१), बोथी (१), मुळझरा (१), निचपूर (१), सुगांव (१), आकारगा (१), कराळा (१), खेडरांत (१), पिंपराळा (१), पारोळा (१), कलमनुरी (१), वाळकी (१), मरसुल (१), पुरजाल (१), केळी (१), घोडारी (१), सावना (१), परदेशवाडी (१), रांजनगाव (१), बनोटी (१), भारज (१), कोनाड (१), पिंपरखेडा (१), चारठाणा (१), अंबेगाव (१), देवगांव (१), केळगांव (१), मांडवी (१), नखातवाडी (१), परातवाडी (१), तांदूळवाडी (१), वडाळी (१), बेळगांव (१), कंबाळी (१), गोलांग्री (१), भूतेकरवाडी (१), गोताळा (१), नागठाणा (१), निओली (१), कासारबालकुंद (१), बागलवाडी (१), हरानी (१२), यामाही (१), तितराज (१).
(५) अमरावती विभाग			
१	मोठे	१	अप्पर पुस (३०)
२	मध्यम	२	काटेपूर्णा (३१), कोराडी (१३)
३	लघु	४२	इसापूर (१), कानडी (१), मोझरी (१), पिंपळगांवहांडे (१), दास्तापूर (१), नांदूरी (१), खाटीजापूर (२), सरस्वती (१), झरी (१), तेल्हारा (१), अंधेरा (१), धामणगाव देशमुख (१), पिंपळगांवनाट (१), घोटी (१), अंजी (१), एकलहरे (१), खडकडोह (१), करंजी (१), दूधना (१), निगनूर (१),

अ. क्र.	प्रकल्पाचा प्रकार	संख्या	नांवे
			पिंपळस्नेडा (१), तुळजापूर (१), धारूर (१), व्याघ्रा (८), गारखेड (१), टिटवी (१), शिरपूती (१), कोयली (१), सोनखास (१), हिवरेलान्हे (१), शिंगडोह (१), असोलाइंगोले (१), शेक दरी (९), मालखेड (६), सतनूर (२), सलाई (१), कोल्ही (१), मोटसावंगा (१), मांजरा (३), वाई (३), अडोळ (२), विद्रूपा (३)
(६) नागपूर विभाग			
१	मोठे	३	लोअर वुना (१), पेंच (४५), इटियाडोह (५५)
२	मध्यम	४	चुलबंद (२), रेंगेपार (४), कान्होळीनाला (६), कोलार (१)
३	लघु	४५	नवेगांवबांध (२), उरकुडापार (२), सुवरधारा (१), झीलपा (१), बोटेझरी (१), खापरी (१), सतीघाट (१), उकरवाही (१), आटीटोला (१), गुमडोह (१), हरी (२), कवलेवाडा (१), खुर्शीपार (१), कोठा (१), खुमारी (१), नागठाणा (भं) (१), पिपरीया (१), सालेगाव (१), वाही (१), पांगडी (२), भदभद्या (१), दोडमाझरी (१), सालेबुर्डी (१), आमगाव (१), अंबाझरी (१), अंजीबोरखेडी (१), कावडी (१), सवांगी (१), उमरी (१), आष्टी (१), कन्नमवारग्राम (१), डोंगरगाव (डब्ल्यू) (१), अंखोडा (१), बडधा तुकूंबा (१), धानोरा (१), डोंगरगाव (चं)(१), इटोली (१), जनाळा (१), कुसर्ला (१), लेगम (१), मुडझा (१), राजगट्टा (१), रुद्रपूर (१), सोंडो (१), येलगूर (१)

जोडपत्र - ३

(संदर्भ - परि. २.३.२)

शेल्फवर (संग्रही) ठेवण्यासाठी मान्यता दिलेले सिंचन प्रकल्प

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नांव	तालुका	जिल्हा	खोरे/प्रदेश
१	देवरी नवेगांव उसियो	गोंदिया	गोंदिया	गोदावरी/विदर्भ

जोडपत्र - ४ (१)*

(संदर्भ - परि. २.४.३)

राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत जून २०१३ पर्यंत निर्मित क्षमतेप्रमाणे जिल्हानिहाय अनुशेष

(क्षेत्र हजार हे.)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१३ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टकेवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७	८
१	मुंबई	-	-	-	-	-	-
२	ठाणे	२८९.८०	१७२.५५	१८.२९	१९०.८४	६५.८५	निरंक
३	रायगड	१८८.६०	८८.६६	११.३३	९९.९८	५३.०१	निरंक
४	रत्नागिरी	२४७.००	७६.५६	११.८६	८८.४२	३५.८०	निरंक
५	सिंधुदुर्ग	१५३.००	५९.४०	१६.७५	७६.१५	४९.७७	निरंक
	कोकण विभाग	८७८.४०	३९७.१६	५८.२३	४५५.३८	५१.८४	०.००
६	नाशिक	८९६.८०	४२६.६४	९८.०१	५२४.६५	५८.५०	निरंक
७	धुळे / नंदुरबार	७३२.९०	२४७.३२	९६.०२	३४३.३४	४६.८५	निरंक
८	जळगाव	८५२.३०	४२८.८२	५२.०५	४८०.८६	५६.४२	निरंक
९	अहमदनगर	११७५.९०	६४६.४४	१००.९९	६४७.४३	६३.५६	निरंक
	नाशिक विभाग	३६५७.९०	१७४९.२१	३४७.०६	२०९६.२७	५७.३१	०.००
१०	पुणे	९८१.५०	७१८.७०	७७.६६	७९६.३६	८१.१४	निरंक
११	सातारा	५८४.६०	३४७.३७	७७.२४	४२४.६२	७२.६३	निरंक
१२	सांगली	५९२.८०	४०८.५६	४९.३४	४५७.९०	७७.२४	निरंक
१३	सोलापूर	१,०८५.८०	७८८.२७	८२.५३	८७०.८०	८०.२०	निरंक
१४	कोल्हापूर	४१८.३०	६१०.४३	१७.५६	६२७.९९	१५०.१३	निरंक
	पुणे विभाग	३६६३.००	२८७३.३३	३०४.३३	३१७७.६६	८६.७५	०.००
	उर्वरित महाराष्ट्र	८१९९.३०	५०१९.७०	७०९.६२	५७२९.३२	६९.८८	०.००
१५	औरंगाबाद	७०२.००	२३२.३७	८९.४४	३२१.८१	४५.८४	निरंक
१६	जालना	६०९.२०	१६३.३७	७२.६५	२३६.०१	३८.७४	निरंक

(क्षेत्र हजार हे.)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१३ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टकेवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७	८
१७	परभणी / हिंगोली	८४९.९०	४५५.४०	२०.२५	४७५.६५	५५.९७	निरंक
१८	बीड	८२८.६०	३२०.८२	१०१.३०	४२२.११	५०.९४	निरंक
१९	नांदेड	७२८.३०	३५५.९९	२९.२२	३८५.२०	५२.८९	निरंक
२०	उस्मानाबाद	५३६.१०	२२५.५९	६६.१६	२९१.७५	५४.४२	निरंक
२१	लातूर	५०१.८०	१५८.५१	५७.७९	२१६.३०	४३.११	निरंक
	मराठवाडा विभाग	४७५५.९०	१९१२.०४	४३६.८०	२३४८.८४	४९.३९	०.००
२२	बुलढाणा	७०१.५०	१५४.०३	३२.१३	१८६.१६	२६.५४	६०.१२
२३	अकोला / वाशीम	८२७.१०	१७१.९३	३१.९५	२०३.८८	२४.६५	८६.५०
२४	अमरावती	७५१.१०	१६१.३०	२७.३४	१८८.६४	२५.१२	७५.०५
२५	यवतमाळ	८५७.९०	२८८.५३	३०.१०	३१८.६३	३७.१४	निरंक
	अमरावती विभाग	३१३७.६०	७७५.७९	१२१.५२	८९७.३१	२८.६०	२२१.६८
२६	वर्धा	३८१.००	१६२.९६	१२.१७	१७५.१३	४५.९७	निरंक
२७	नागपूर	५५४.००	२४०.८१	४१.०२	२८१.८३	५०.८७	निरंक
२८	भंडारा / गोंदिया	३७१.३०	३४८.७५	११६.०४	४६४.७९	१२५.१८	निरंक
२९	चंद्रपूर	४७४.४०	१५३.०३	७७.९०	२३०.९३	४८.६८	निरंक
३०	गडचिरोली	१८८.५०	५६.७०	४१.४३	९८.१२	५२.०५	निरंक
	नागपूर विभाग	१९६९.२०	९६२.२४	२८८.५६	१२५०.८०	६३.५२	०.००
	विदर्भ	५१०६.८०	१७३८.०४	४१०.०८	२१४८.११	४२.०६	२२१.६८
	महाराष्ट्र राज्य	१८०६२.००	८६६९.७८	१५५६.४९	१०२२६.२७	५६.६२	२२१.६८

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र.८) = (३५.११ - रकाना क्र.७) निव्वळ पेरणी क्षेत्र / १००

* - सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र.. पीएलएन-२०१५/(१७८/२०१४)/ निवसं-१ दि. १४/०१/२०१६ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र - ४ (२)*

(संदर्भ - परि. २.४.३)

राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत जून २०१२ पर्यंत निर्मित क्षमतेप्रमाणे जिल्हानिहाय अनुशेष

(क्षेत्र हजार हे.)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१२ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७	८
१	मुंबई						
२	ठाणे	२८९.८०	१६५.७१	१७.७५	१८३.४६	६३.३१	निरंक
३	रायगड	१८८.६०	८३.५०	११.०२	९४.५२	५०.१२	निरंक
४	रत्नागिरी	२४७.००	७६.९७	११.७८	८८.७५	३५.९३	निरंक
५	सिंधुदुर्ग	१५३.००	६७.६९	१६.५६	८४.२६	५५.०७	निरंक
	कोकण विभाग	८७८.४०	३९३.८७	५७.१२	४५०.९९	५१.३४	०.००
६	नाशिक	८९६.८०	३५६.६४	९४.९४	४५१.५८	५०.३५	निरंक
७	धुळे / नंदुरबार	७३२.९०	३१४.५३	९२.८५	४०७.३८	५५.५८	निरंक
८	जळगाव	८५२.३०	४५४.३९	५०.४३	५०४.८३	५९.२३	निरंक
९	अहमदनगर	११७५.९०	६५८.१५	९७.३८	७५५.५४	६४.२५	निरंक
	नाशिक विभाग	३६५७.९०	१७८३.७२	३३५.६१	२११९.३२	५७.९४	०.००
१०	पुणे	९८१.५०	७३४.८७	७६.३९	८११.२७	८२.६६	निरंक
११	सातारा	५८४.६०	४४७.९१	७५.७९	५२३.६९	८९.५८	निरंक
१२	सांगली	५९२.८०	६८४.१३	४६.०१	७३०.१४	१२३.१७	निरंक
१३	सोलापूर	१,०८५.८०	६५७.२२	७४.३८	७३१.६०	६७.३८	निरंक
१४	कोल्हापूर	४१८.३०	९५८.०५	१७.३५	९७५.४०	२३३.१८	निरंक
	पुणे विभाग	३६६३.००	३४८२.१८	२८९.९३	३७७२.११	१०२.९८	०.००
	उर्वरित महाराष्ट्र	८१९९.३०	५६५९.७७	६८२.६५	६३४२.४२	७७.३५	०.००
१५	औरंगाबाद	७०२.००	२२७.३१	८७.१५	३१४.४७	४४.८०	निरंक
१६	जालना	६०९.२०	१६९.७२	६८.८०	२३८.५२	३९.१५	निरंक

(क्षेत्र हजार हे.)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१२ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७	८
१७	परभणी / हिंगोली	८४९.९०	४६१.४२	१९.५४	४८०.९६	५६.५९	निरंक
१८	बीड	८२८.६०	३१३.९५	९८.०५	४१२.००	४९.७२	निरंक
१९	नांदेड	७२८.३०	३८४.७१	२८.३०	४१३.०१	५६.७१	निरंक
२०	उस्मानाबाद	५३६.१०	१९६.२९	६५.६४	२६१.९४	४८.८६	निरंक
२१	लातूर	५०१.८०	१९६.८९	५७.७९	२५४.६८	५०.७५	निरंक
	मराठवाडा विभाग	४७५५.९०	१९५०.३०	४२५.२७	२३५७.५८	४९.९५	०.००
२२	बुलढाणा	७०१.५०	१५२.५४	३१.८२	१८४.३६	२६.२८	६१.९१
२३	अकोला / वाशीम	८२७.१०	१७२.७६	३२.२०	२०४.९६	२४.७८	८५.४२
२४	अमरावती	७५१.१०	१५६.९७	२६.३१	१८३.२८	२४.४०	८०.४२
२५	यवतमाळ	८५७.९०	२९१.७७	२९.३८	३२१.१५	३७.४३	निरंक
	अमरावती विभाग	३१३७.६०	७७४.०४	११९.७१	८९३.७५	२८.४९	२२७.७५
२६	वर्धा	३८१.००	१५३.५२	११.८२	१६५.३४	४३.४०	निरंक
२७	नागपूर	५५४.००	२३५.९३	३८.६८	२७४.६१	४९.५७	निरंक
२८	भंडारा / गोंदिया	३७१.३०	३८७.७३	१११.५८	४९९.३२	१३४.४८	निरंक
२९	चंद्रपूर	४७४.४०	१५९.३९	७२.३२	२३१.७१	४८.८४	निरंक
३०	गडचिरोली	१८८.५०	६३.९४	४०.१४	१०४.०९	५५.२२	निरंक
	नागपूर विभाग	१९६९.२०	१०००.५२	२७४.५५	१२७५.०७	६४.७५	०.००
	विदर्भ	५१०६.८०	१७७४.५६	३९४.२६	२१६८.८२	४२.४७	२२७.७५
	महाराष्ट्र राज्य	१८०६२.००	९३८४.६३	१५०२.१८	१०८८६.८२	६०.२७	२२७.७५

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र.८) = (३५.११ - रकाना क्र.७) निव्वळ पेरणी क्षेत्र / १००

* - सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र. पीएलएन - २०१३/(प्र. क्र. ३६४/१३)/निवसं-१ दि. १७/०४/२०१४ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र - ४ (३)*

(संदर्भ - परि. २.४.६)

राज्य सरासरी ५६.६२% च्या तुलनेत जून २०१३ पर्यंत निर्मित क्षमतेप्रमाणे जिल्हानिहाय अनुशेष

सदर जोडपत्र हे मजनिप्रा अधिनियमाच्या कलम २०(१)(ख) अन्वये दिले आहे. मा. राज्यपाल यांच्या निदेशानुसार सध्या वर्ष १९९४ च्या राज्य सरासरीवर म्हणजेच ३५.११% यावर (५६.६२% या अलीकडील वर्षाच्या म्हणजेच जून २०१३ अखेरच्या राज्य सरासरीवर नव्हे) आधारित अनुशेष दूर करण्यात येत आहे.

(क्षेत्र हजार हे. आणि रकम रु. कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१३ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टकेवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)	अनुशेषाची रकम ११७२६१/- प्रति हे. (प्र.र.स.)
			राज्यस्तर	स्थानिक स्तर	एकूण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	मुंबई							
२	मुंबई उपनगर							
३	ठाणे	२८९.८०	१७२.५५	१८.२९	१९०.८४	६५.८५	निरंक	निरंक
४	रायगड	१८८.६०	८८.६६	११.३३	९९.९८	५३.०१	६.८०	७९.७५
५	रत्नागिरी	२४७.००	७६.५६	११.८६	८८.४२	३५.८०	५१.४३	६०३.०२
६	सिंधुदुर्ग	१५३.००	५९.४०	१६.७५	७६.१५	४९.७७	१०.४८	१२२.८९
	कोकण विभाग	८७८.४०	३९७.१६	५८.२३	४५५.३८	५१.८४	६८.७१	८०५.६६
७	नाशिक	८९६.८०	४२६.६४	९८.०१	५२४.६५	५८.५०	निरंक	निरंक
८	धुळे	४४६.८१	१४५.५२	५५.३३	२००.८५	४४.९५	५२.१३	६११.२८
९	नंदुरबार	२८६.०९	१०१.८०	४०.६९	१४२.४९	४९.८१	१९.४९	२२८.५१
१०	जळगाव	८५२.३०	४२८.८२	५२.०५	४८०.८६	५६.४२	१.६९	१९.८४
११	अहमदनगर	११७५.९०	६४६.४४	१००.९९	७४७.४३	६३.५६	निरंक	निरंक
	नाशिक विभाग	३६५७.९०	१७४९.२१	३४७.०६	२०९६.२७	५७.३१	७३.३१	८५९.६३
१२	पुणे	९८१.५०	७१८.७०	७७.६६	७९६.३६	८१.१४	निरंक	निरंक
१३	सातारा	५८४.६०	३४७.३७	७७.२४	४२४.६२	७२.६३	निरंक	निरंक
१४	सांगली	५९२.८०	४०८.५६	४९.३४	४५७.९०	७७.२४	निरंक	निरंक
१५	सोलापूर	१०८५.८०	७८८.२७	८२.५३	८७०.८०	८०.२०	निरंक	निरंक
१६	कोल्हापूर	४१८.३०	६१०.४३	१७.५६	६२७.९९	१५०.१३	निरंक	निरंक
	पुणे विभाग	३६६३.००	२८७३.३३	३०४.३३	३१७७.६६	८६.७५	०.००	०.००
	उर्वरित महाराष्ट्र	८१९९.३०	५०१९.७०	७०९.६२	५७२९.३२	६९.८८	१४२.०१	१६६५.२९

(क्षेत्र हजार हे. आणि रकम रु. कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१३ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टकेवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)	अनुशेषाची रकम ११७२६१/- प्रति हे. (प्र.र.स.)
			राज्यस्तर	स्थानिक स्तर	एकूण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१७	औरंगाबाद	७०२.००	२३२.३७	८९.४४	३२१.८१	४५.८४	७५.६५	८८७.०३
१८	जालना	६०९.२०	१६३.३७	७२.६५	२३६.०१	३८.७४	१०८.९०	१२७७.०२
१९	परभणी	५०२.६०	३५९.१८	११.२१	३७०.४०	७३.७०	निरंक	निरंक
२०	हिंगोली	३४७.३०	९६.२२	९.०४	१०५.२६	३०.३१	९१.३८	१०७१.५३
२१	बीड	८२८.६०	३२०.८२	१०१.३०	४२२.११	५०.९४	४७.०२	५५१.४०
२२	नांदेड	७२८.३०	३५५.९९	२९.२२	३८५.२०	५२.८९	२७.१४	३१८.२५
२३	उस्मानाबाद	५३६.१०	२२५.५९	६६.१६	२९१.७५	५४.४२	११.७८	१३८.१०
२४	लातूर	५०१.८०	१५८.५१	५७.७९	२१६.३०	४३.१०	६७.८०	७९५.०३
	मराठवाडा विभाग	४७५५.९०	१९१२.०४	४३६.८०	२३४८.८४	४९.३९	४२९.६७	५०३८.३६
२५	बुलढाणा	७०१.५०	१५४.०३	३२.१३	१८६.१६	२६.५४	२११.०२	२४७४.४४
२६	अकोला	४३५.००	९३.८४	११.११	१०४.९४	२४.१२	१४१.३५	१६५७.४४
२७	वाशीम	३९२.१०	७८.१०	२०.८४	९८.९४	२५.२३	१२३.०६	१४४२.९९
२८	अमरावती	७५१.१०	१६१.३०	२७.३४	१८८.६४	२५.१२	२३६.६१	२७७४.५७
२९	यवतमाळ	८५७.९०	२८८.५३	३०.१०	३१८.६३	३७.१४	१६७.०९	१९५९.३४
	अमरावती विभाग	३१३७.६०	७७५.७९	१२१.५२	८९७.३१	२८.६०	८७९.१२	१०३०८.७८
३०	वर्धा	३८१.००	१६२.९६	१२.१७	१७५.१३	४५.९७	४०.५९	४७५.९६
३१	नागपूर	५५४.००	२४०.८१	४१.०२	२८१.८३	५०.८७	३१.८३	३७३.२६
३२	भंडारा	१८०.४९	२१४.१४	४९.२२	२६३.३६	१४५.९१	निरंक	निरंक
३३	गोंदिया	१९०.८१	१३४.६१	६६.८२	२०१.४४	१०५.५७	निरंक	निरंक
३४	चंद्रपूर	४७४.४०	१५३.०३	७७.९०	२३०.९३	४८.६८	३७.६६	४४१.६५
३५	गडचिरोली	१८८.५०	५६.७०	४१.४३	९८.१२	५२.०५	८.६०	१००.८९
	नागपूर विभाग	१९६९.२०	९६२.२४	२८८.५६	१२५०.८०	६३.५२	११८.६८	१३९१.७७
	विदर्भ	५१०६.८०	१७३८.०४	४१०.०८	२१४८.११	४२.०६	९९७.८०	११७००.५५
	महाराष्ट्र राज्य	१८०६२.००	८६६९.७८	१५५६.४९	१०२२६.२७	५६.६२	१५६९.४८	१८४०४.१९

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र.८) = (५६.६२ - रकाना क्र.७) x निव्वळ पेरणी क्षेत्र / १००

* - सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र.. पीएलएन-२०१५/(१७८/२०१४)/निवसं-१ दि. १४/०१/२०१६ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र - ५ (१)*

(संदर्भ - परि. २.४.७)

वर्ष २०१२-१३ मध्ये मार्च २०१३ अखेर सिंचन क्षेत्रात झालेला जिल्हानिहाय खर्च

(रु. कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	मूळ तरतूद	झालेला खर्च
	मकृखोविम		
	उर्वरित महाराष्ट्र		
१	पुणे	२८७.६२	१३०.९२
२	सातारा	११९.२७	२७६.८८
३	संगली	११६.६३	१२५.८७
४	सोलापूर	१९७.३६	१२०.६४
५	कोल्हापूर	१३४.९८	१२९.२८
६	अहमदनगर (अंशतः)	७६.२३	४.१०
	विस्तार आणि सुधारणा		०.७७
	भूसंपादन व न्यायलयीन प्रकरणे		९.१७
	अवशिष्ट कामे (उर्वरित महाराष्ट्र)		९.६९
	एकूण उर्वरित महाराष्ट्र	९३२.०९	८०७.३२
	मराठवाडा		
७	उस्मानाबाद (अंशतः)	६७.१९	४७.२३
८	बीड (अंशतः)	१९.२३	४.६३
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे (उर्वरित महाराष्ट्र)		१०.०६
	अवशिष्ट कामे (मराठवाडा)		१०.१२
	एकूण मराठवाडा	८६.४२	७२.०३
	मकृखोविम एकूण	१०१८.५१	७६९.३५
	गोमपाविम, औरंगाबाद		
	मराठवाडा		
९	औरंगाबाद	१८२.०५	७८.७८
१०	जालना	१२७.९९	१३६.६५
११	परभणी	१८५.३४	६७.४३
१२	हिंगोली		२३.६९
१३	नांदेड	२१६.२८	३७८.९९

(रु. कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	मूळ तरतूद	झालेला खर्च
१४	लातूर	१२५.६६	१४६.९६
	बीड (अंशतः)	१५३.०३	१३५.६७
	उस्मानाबाद (अंशत)	४४.११	९३.६६
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे		४.४०
	अवशिष्ट कामे (मराठवाडा)		३.५३
	ठोक तरतूद (सर्व्हेक्षण)		०.८८
	आरआरआर (मराठवाडा)		०.७३
	एकूण मराठवाडा	१०३४.४६	१०७१.३७
	उर्वरित महाराष्ट्र		
	अहमदनगर (अंशत)	१७२.९६	११०.५९
	१५	नाशिक (अंशतः)	१६९.६५
भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे			४.५१
अवशिष्ट कामे (उर्वरित महाराष्ट्र)			३.४२
ठोक तरतूद (सर्व्हेक्षण)			३.४९
आदिवासी उप योजना			१.००
आदिवासी (लाक्षेवि, नाशिक)			१.९४
एकूण उर्वरित महाराष्ट्र		३४२.६१	२६६.९७
गोमपाविम एकूण	१३७७.०७	१३३८.३४	
विपाविम, नागपूर			
नागपूर विभाग			
१६	नागपूर	२३३.४५	१४०.९८
१७	भंडारा	३२२.३५	२२५.७१
१८	गोंदिया		१३२.२०
१९	चंद्रपूर	४४३.७८	२९६.३३
२०	गडचिरोली	६३.७०	५३.३८
२१	वर्धा	८३.३६	१४४.७४
	विस्तार व सुधारणा		१८.२९
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे		०.६०
	शिल्लक RRR (नागपूर विभाग)		०.०२
	ठोक तरतूद (मालगुजारी तलाव)		२.९८
	ठोक तरतूद (सर्व्हेक्षण)		०.९५
	सर्व्हेक्षण	४७०१	२८.८७
	आरआरआर (नागपूर विभाग)		०.०२
	आदिवासी उप योजना		१५.९०
	एकूण नागपूर विभाग	११४६.६४	१०६०.९४
	अमरावती विभाग		

(रु. कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	मूळ तरतूद	झालेला खर्च
२२	अमरावती	४७७.९७	३५१.८८
२३	अकोला	५३३.८३	१९४.८४
२४	वाशिम		१४५.४४
२५	बुलढाणा	४३२.११	३१९.९०
२६	यवतमाळ	२६८.५७	२३५.८९
	विस्तार व सुधारणा		०.८४
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे		१.६०
	शिल्लक दायित्व (नागपूर विभाग)		२.९४
	ठोक तरतूद (सर्व्हेक्षण) (एमआय)		०.०१
	(अमरावती विभाग)		१.५२
	आदिवासी उप योजना		६.६९
	एकूण अमरावती विभाग	१७१२.४८	१२६१.५६
	एकूण विपाविम, नागपूर	२८५९.१२	२३२२.५०
	तापाविम, जळगांव		
२७	जळगांव	२१८.०२	३०२.४४
२८	धुळे	१९९.४७	८०.५६
२९	नंदुरबार		८०.०२
	नाशिक (अंशत)	८४.३४	४६.२७
	विस्तार व सुधारणा	०.५१	
	एकूण तापाविम, जळगांव	५०१.८३	५०९.८०
	कोपाविम		
३०	ठाणे	३८४.०४	१२९.३२
३१	रायगड	८८.६२	२७.०१
३२	रत्नागिरी	७१.७६	२४१.५६
३३	सिंधुदुर्ग	५७.५०	१५०.०६
	नाशिक (अंशत)	२१.५७	१.५१
	अवशिष्ट कामे		७.५२
	आदिवासी उपयोजना		३.९७
	आदिवासी उपयोजना (ठापामं)		२०.३०
	एकूण कोपाविम, ठाणे	६२३.४९	५८१.२५
	महाराष्ट्र राज्य	६३८०.०२	५६३१.२४
	मजसुप्र	४००.००	२३६.८५
	सामायिक उपयोजना	९५.००	
	नवीन प्रकल्पांसाठी ठोक तरतूद		२०.००
	एकूण	६८९५.०२	५८६८.०९

झालेल्या खर्चाचा गोषवारा (२०१२-१३)*

(रु. कोटी)

जिल्हा	मूळ तरतूद	मकूखोविम	गोमपाविम	विपाविम	तापाविम	कोपाविम	झालेला खर्च
अहमदनगर	२४९.१९	४.१०	११०.५९	-	-	-	११४.६९
उस्मानाबाद	१११.३०	४७.२३	९३.६६	-	-	-	१४०.८९
नाशिक	२७५.५६	-	१४२.०२	-	४६.२७	१.५१	१८९.८०
बीड	१७२.२६	४.६३	१३५.६७	-	-	-	१४०.२९
उर्वरित महाराष्ट्र	२४००.०२	८०७.३२	२६६.९७	०.००	५०९.८०	५८१.२५	२१६५.३४
मराठवाडा	११२०.८८	७२.०३	१०७१.३७	-	-	-	११४३.४०
विदर्भ	२८५९.१२	-	-	२३२२.५०	-	-	२३२२.५०
एकूण महाराष्ट्र	६३८०.०२	८७९.३५	१३३८.३४	२३२२.५०	५०९.८०	५८१.२५	५६३१.२४

* - सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र.. पीएलएन-२०१५/(१७८/२०१४)/ निवसं-१ दि. १४/०१/२०१६ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र - ५ (२)*

(संदर्भ: परि २.४.७)

वर्ष २०१२-१३ मध्ये मार्च २०१३ अखेर वितरित केलेला निधी

(रु. कोटी)

विभाग	अर्थ संकल्पीय तरतूद	प्रत्यक्ष वितरित निधी									
		अंशदान	ऐआयबीपी	नाबार्ड	आदिवासी उपयोजना	विस्तार व सुधारणा	आरआरआर	एकूण	वेतन	वेतनासह एकूण	वेतन घटकासह टकेवारी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
विदर्भ											
नागपूर	११४६.६३	३१५.६२	५२४.७७	१२.०६	२२.०२	३०.२३	०.००	९०४.७१	११०.५१	१०१५.२२	
अमरावती	१७१२.४८	१२८२.३७	१७७.५६	६४.६४	१४.४०	०.९७	५.१६	१५४५.११	१०५.६२	१६५०.७३	
एकूण	२८५९.११	१५९७.९९	७०२.३३	७६.७०	३६.४२	३१.२०	५.१६	२४४९.८२	२१६.१३	२६६५.९५	४३.८०
मराठवाडा											
मकृखोविम	८६.४३	६९.४३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६९.४३	११.४२	८०.८५	
गोमपाविम	१०३४.४५	५१२.५८	२४६.१२	८५.२०	४.४४	८.८१	३३.३७	८९०.५३	१५९.८५	१०५०.३८	
एकूण	११२०.८८	५८२.०१	२४६.१२	८५.२०	४.४४	८.८१	३३.३७	९५१.९६	१७१.२७	११३१.२३	१८.६०
उर्वरित महाराष्ट्र											
मकृखोविम	९३२.१०	३२७.३१	३६३.२८	३८.५७	२.८३	१२.१०	१०.८१	७५५.०१	१८७.८०	९४२.८१	
गोमपाविम	३४२.६०	१४९.८३	५४.१६	१७.४७	६.४३	२१.७४	१.७७	२५२.४१	३३.५६	२८५.९७	
अ.अ.लाक्षेविप्रा नाशिक					१.९४			१.९४		१.९४	
तापाविम	५०१.८३	२४५.५१	९३.५२	०.००	२९.१६	११.१२	३.६२	३८२.९३	४९.६९	४३२.६३	
कोपाविम	६२३.४९	२२७.०४	१९७.०२	१०५.००	६.९५	२.१४	०.३८	५३८.५४	५९.०४	५९७.५८	
अ.अ.ठापामं ठाणे					२१.०८			२१.०८		२१.०८	
एकूण	२४००.०२	९४९.६९	७०७.९८	१६२.०४	६८.३९	४७.१२	१६.६८	१९५१.९१	३३०.०९	२२८२.०१	३७.५०
एकूण विभाज्य	६३८०.००	३१२९.७०	१६५६.४५	३२३.९४	१०९.२६	८७.१४	५५.२०	५३६१.६९	७१७.४९	६०७९.१९	१००.००
सामायिक योजना	९५.००							७३.०३			
नवीन प्रकल्पांसाठी ठोक तरतूद	२०.००							०.००			
मजसुप्र	४००.००							२३६.९०			
एकूण	६८९५.००	३१२९.७०	१६५६.४५	३२३.९४	१०९.२६	८७.१४	५५.२०	५६७१.६२			

* - सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र.. पीएलएन-२०१५/(१७८/२०१४)/ निवसं-१ दि. १४/०१/२०१६ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

ANNUAL REPORT : 2013 - 14

**Maharashtra Water Resources Regulatory Authority,
Mumbai, Maharashtra**

FOREWORD

Water plays a vital role in social and economic development of a society. Demand for water is continually rising due to increasing population, growing urbanization and industrialization, and for generating power. Presently, in India including Maharashtra the major use of water is for irrigation, followed by domestic and industrial uses. Renewable water resources of the State are almost constant as also its utilizable portion. Rising demand of the finite water resources is creating competition among its user sectors leading to conflicts and unrest among various stakeholders. Thus the challenge is to bridge the demand - supply gap which is likely to widen in coming decades not only due to rising population but also owing to global climate change. In fact, increasing water supply by developing additional water resources has become a very costly and

lengthy affair. So the promising option is 'better management' of the available water resources, both surface water and groundwater, so as to optimize its demand and without affecting the requirement of the users. Improved water management is also required for prevention and preservation of its quality thereby protecting our water sources from pollution and its consequent negative impacts on human health, aquatic ecosystem, and overall environment.

Maharashtra State has been at the forefront in water sector reforms in the country. The population of the State is 115 million and it is the most urbanized State in the country. Of the 163 Billion Cubic Meters(BCM) of annual renewable water resources, the utilizable water resources, both surface and groundwater are estimated at about 90 BCM. Maharashtra Water Resources Regulatory Authority (MWRRA) was established in 2005 with the objective of regulating, facilitating, and ensuring judicious, equitable as also sustainable management, allocation and utilisation of water resources in the State. The State is experiencing increasing and competing demand for water by agriculture, domestic, industrial and power sectors. Thus providing adequate and equitable water to all sectors has become a challenge. The Authority since its inception in 2005 has been endeavouring to address these challenges within the framework of the Act.

The present Annual Report presents a summary of the major activities carried out by the Authority during the period 1st April 2013 to 31st March 2014. These include deciding water entitlements in select irrigation schemes, deciding bulk water tariff for agriculture, domestic, and industrial uses, monitoring of removal of irrigation backlog, equitable distribution of water and resolving water related disputes in the State. I, especially would like to highlight the preparation of the draft document on 'Criteria for Bulk Water Tariff (2013-16) based on the comments received on the 'Approach Paper' and up-scaling the entitlement programme to 256 irrigation schemes covering 1226 Water User Associations.

This Report is brought to you both in Marathi and English in the printed and electronic formats. Suggestions and observations for further improvement in the contents and quality of future reports are welcome.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ravi B. Budhiraja'.

Ravi B. Budhiraja
Chairman

Chapter 1

ABOUT MWRRA

1.1 Objectives

The Government of Maharashtra established the Maharashtra Water Resources Regulatory Authority (MWRRA) in 2005 by an Act. The mandate of the Authority is to regulate water resources within the State, facilitate and ensure judicious, equitable and sustainable management, allocation and utilisation of water resources, fix the rates for use of water for agriculture, industrial, drinking and other purposes and matters connected therewith or incidental thereto. The MWRRA Act came into force vide notification dated 8 June 2005 vesting powers, functions and duties with the Authority. Maharashtra is the first State in the country to establish such a Water Resources Regulatory Authority.

1.2 Functions

1.2.1 The key powers and functions of the Authority as per Section 11 of the MWRRA Act, 2005 read with MWRRA (Amendment and Continuance) Act, 2011 are as follows:

- (a) to determine the criteria for the distribution of Entitlements by the River Basin Agencies, within each category of use, on such terms and conditions as may be prescribed, after sectoral allocation is made under Section 16 A;
- (b) to determine the priority of equitable distribution of water available at the water resources project, sub-basin and river basin levels during periods of scarcity;
- (c) to establish a water tariff system, and to fix the criteria for water charges at sub-basin, river basin and State level after ascertaining the views of the beneficiary public, based on the principle that the water charges shall reflect the full recovery of the cost of the irrigation management, administration, operation and maintenance of water resources project;
- (d) to administer and manage inter-state water resources apportionment on river systems of the State;
- (e) to review and clear water resources projects proposed at the sub-basin and river basin level to ensure that a proposal is in conformity with the Integrated State Water Plan;
- (f) to lay down criteria & monitor the issuance of entitlements;
- (g) to lay down the criteria for modification in entitlements for the diversion, storage and use of the surface and sub-surface waters of the State;

- (h) to enforce the decisions or orders issued under this Act; and
 - (i) to promote efficient use of water, to minimize the wastage of water and to fix reasonable use criteria for each category of use;
- 1.2.2 Further, under Section 12 (4) of the Act, the Authority in accordance with State Water Policy, is required to promote and implement sound water conservation and management practices throughout the State and under Section 12 (5) of the Act, support and aid the enhancement and preservation of water quality within the State in close co-ordination with the relevant State agencies.
- 1.2.3 The Authority has been vested by the Act with special responsibility for monitoring the implementation of removal of irrigation backlog as per Governor's Directive (Section 21 (1) of the Act). This responsibility is to be exercised while clearing new projects (Section 11 (f) of the Act) and in ensuring that the manpower available with the Water Resources Department (WRD) of the State Government is used for survey, planning and detailed design of the projects in backlog affected areas so that new projects can be taken up for construction in time, for removal of backlog [Section 21 (2) of the Act].
- 1.2.4 As per Section 20 (1) (a) of the Act, the Authority is required to prepare an annual report giving summary of its activities carried out during the preceding financial year. The report is sent to the State Government which subsequently [as per Section 20 (2)], is laid before the State Legislature. The Authority is preparing annual reports commencing from 2006-07. The Annual Report 2012-13 was placed before the State Legislature on 22 December 2014. The present Annual Report covers the activities of the Authority carried out during the financial year 2013-14.

1.3 Organisation

- 1.3.1 The Authority consists of a Chairperson and two Members appointed by the Governor of Maharashtra on the recommendation of the Selection Committee (Section 5). The Chairperson is usually of the rank of the Chief Secretary or equivalent. One Member shall be an expert from the field of water resources engineering and the other an expert from the field of water resources economy.

In the year 2013, new Chairman and Members joined the Authority. Shri. Ravi B. Budhiraja joined as the Chairman on 18 April, while Smt. Chitkala Zutshi joined as the Member (Water Resources Economy) on 23 April and Shri. Suresh Sodal as the Member (Water Resources Engineering) joined on 1 July 2013. The Organisation Chart of the Authority is shown at **Annexure 1**.

- 1.3.2 As per Section 4 (d) of the MWRRA Act and the Government Resolution dated 1 October 2011, the State Government appointed the following five Special Invitees, one

for each river basin area for a period of three years to assist the Authority in taking policy decisions.

(i)	Dr. Sudhir Bhongale	MKVDC, Pune
(ii)	Adv. Madhukar Kimmatkar	VIDC, Nagpur
(iii)	Shri. Shekhar Nikam	KIDC, Thane
(iv)	Prof. Sahebrao Patil	TIDC, Jalgaon
(v)	Er. Vilas Shelke	GMIDC, Aurangabad.

1.4 Staff Position

1.4.1 There are in all 38 sanctioned posts some on regular and some on contract basis. The status of filled-in posts as on 31 March 2014 is shown in the table below;

Sr No	Posts	Sanctioned Posts		Posts Filled-in	
		Regular	Contract	Regular	Contract
1.	Secretary	1	-	-	1
2.	Director	2	-	-	-
3.	Deputy Director	2	2	1	1
4.	Accounts Officer (Class – I)	1	-	1 (on deputation)	-
5.	Assistant Director	3	2	-	4
6.	Personal Assistant	3	-	-	1
7.	Section Officer	1	1	-	1
8.	Steno (SG)	1	1	-	1
9.	Steno (HG)	-	2	-	2
10.	Clerical Assistant	-	2	-	1
11.	Accounts Assistant	-	1	-	1
12.	Cashier	-	1	-	-
13.	Receptionist	1	-	-	1
14.	Driver	3	1	1	1
15.	Peon	-	5	-	4
16.	Sweeper	-	1	-	1
17.	Cleaner	-	1	-	1
		18	20	3	21

The posts sanctioned on regular basis can also be filled-in on contract basis and also on a lower scale as per the requirement.

1.4.2 During the year, the following new appointments were made;

- (i) Dr. Suresh Kulkarni, as Secretary on 1 January 2014.
- (ii) Shri. Prashant Tumbal, as Assistant Director on 23 October 2013.
- (iii) Shri. Kishor Kulkarni, as Clerk Assistant on 3 July 2013.
- (iv) Shri. Dilip Bhambid, as Steno-Typist on 26 December 2013.
- (v) Shri. Vinod Meher, as Typist on 1 October 2013.

1.4.3 During the year, the following employees relinquished their posts;

- (i) Shri. A. M. Ambadekar, Senior Director on 31 December 2013
- (ii) Shri. S. D. Patil, Assistant Director on 30 June 2013
- (iii) Shri. G. V. Deshpande, Steno-Typist on 31 August 2013
- (iv) Shri. Tushar Gaikwad, Typist on 27 September 2013.

Chapter 2

KEY ACTIVITIES

2.1 Entitlements

- 2.1.1 The term 'Entitlement' is an authorisation by the River Basin Agency (RBA) to use water. The guiding principle for fixing of entitlement shall be ensuring of equity among all beneficiaries within each category of use. Equitable distribution of water for irrigation is being achieved through the entitlement programme undertaken by the Authority jointly with the Water Resources Department (WRD). According to Section 31A of MWRRA (Amendment and Continuance) Act 2011, the term 'Entitlement' shall apply to those areas which comply with all relevant provisions including delineation under MMISF Act 2005. In order to cover an irrigation scheme under Entitlement Programme, the pre-requisite is that the WUA should be in a position to take over irrigation management and a flow measuring device should be installed at the head of the water supply channel /minor in the WUA area.
- 2.1.2 In the year 2006-07, 236 pilot projects were taken up under the World Bank assisted Maharashtra Water Sector Improvement Project (MWSIP) which were up-scaled to 251 in 2012-13. During the year 2013-14, five more pilot projects were included in the Entitlement Programme making 256 projects belonging to the programme. The number of WUAs covered under the Programme, including those under 24 non-MWSIP projects, was increased from 1059 in 2012-13 to 1226 in 2013-14. Table 1 shows the region-wise distribution of the pilot irrigation projects.

Table1. Region-wise distribution of pilot irrigation projects under Entitlement Programme

Project category	Konkan	Nashik	Pune	Marath - wada	Amravati	Nagpur
Major	1	4	5	1	1	3
Medium	-	3	2	2	2	4
Minor	26	24	44	47	42	45
Total	27	31	51	50	45	52

Annexure 2 provides the details of the pilot projects under 'Entitlement Programme'.

- 2.1.3 Before the commencement of the Rabi season 2013-14, the Authority jointly with WALMI organised six regional workshops on Entitlement Programme in 2013 at Nanded (23 September), Kolhapur (30 September), Jalgaon (3 October), Bhandara (15 October), Shegaon (25 October), and Sawantwadi (29 November) for guidance of the field officers of WRD, WUA members and Regulators.

These workshops were attended by the Chairman, Member (WR Economy), Member (WR Engineering), Deputy Director, concerned Assistant Directors from the Authority, WRD Engineers, WUA office bearers and a large number of farmers. During the workshops, the procedure of computing applicable entitlement for an irrigation project and its implementation, duties of the regulators, and difficulties faced by WRD officials and WUAs were discussed at length.

Glimpses of Entitlement Workshops

Kolhapur (30 September 2013)

Jalgaon (3 October 2013)

Bhandara (15 October 2013)

Sawantwadi (29 November 2013)

The Evaluation Report of Implementation of the Entitlement Programme during the Irrigation Year 2012-13 has been prepared.

2.2 Bulk Water Tariff (2013-16)

- 2.2.1 As required by the Act, the Authority is required to review and revise the water charges every three years. The first Bulk Water Tariff (BWT) for the period 2010-13 was already promulgated by the Authority. A Draft Criteria for Determination of Bulk Water Tariff for the period 2013-16 was prepared and widely circulated. The NGOs, namely, SOPPECOM, PRAYAS, GOMUKH and Lokabhimukh Pani Dhoran Sangharsha Manch, among others suggested studying the following;

- (a) Impact of the Tariff Order (2010-13),
- (b) Review of the parameters and their weightages,
- (c) Rates for Government Lift Irrigation Schemes (GLIS), and
- (d) Conveyance losses in the canal system.

2.2.2 Accordingly, the ‘Study of Impact Assessment’ and ‘Study of Cost Allocation Matrix’ were carried out by engaging third party consultants / NGOs. These studies were carried out by the SOPPECOM, Pune & M/s. Idam Infrastructure Advisory Ltd, Mumbai, respectively.

2.2.3 A study on ‘Evaluation of Canal Transmission Losses’ has been entrusted to WALMI, Aurangabad by the WRD. The study is to be carried out at least for 3 years so as to arrive at some reliable inference. It is proposed to complete the study by 2014. Regarding the water rates for the Government Operated Lift Irrigation Schemes (GLIS), views on the liabilities of their O&M cost and energy charges are sought from the WRD.

2.2.4 Based on the outcome of the above studies, the draft criteria was revised and kept at all 358 Talukas of Maharashtra in December 2013 for invoking comments / suggestions of beneficiaries by 31 January 2014. Also the Authority held six regional public hearings in January 2014 at the Revenue Divisional Headquarters i.e. at Amravati (16 January), Nagpur (17 January), Nashik (24 January), Aurangabad (25 January), Navi Mumbai (30 January) and Pune (31 January). These workshops were attended by the Chairman, Member (WR Economy), Member (WR Engineering), Special Invitees of the Authority, Secretary, Deputy Director and Assistant Director from the Authority and a large number of stakeholders.

2.2.5 Based on the comments / suggestions of the stakeholders, the Authority is in the process of finalising the criteria and sending it to WRD for preparing and submitting the draft tariff proposal for the approval of the Authority.

2.3 Clearance of New Water Resources Projects

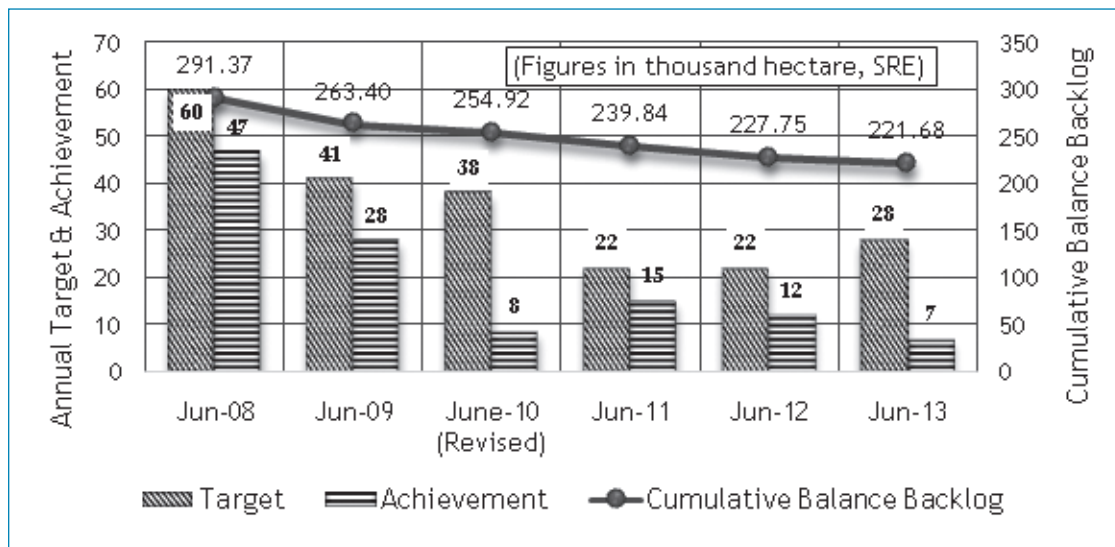
2.3.1 Under Section 11(f) of the MWRRRA Act, the Authority is required to review and clear water resources projects proposed at the sub-basin and river basin level to ensure that a proposal is in conformity with Integrated State Water Plan (ISWP) and also with regard to the economic, hydrologic and environmental viability and where relevant, on the State’s obligations under tribunals, agreements, or decrees involving interstate entitlements.

2.3.2 During the year 2013-14, no new projects were accorded clearance under Section 11 (f) of the Act. However, an irrigation project viz. Deori Navegaon (Medium) LIS, Taluka Gondia, District Gondia in Godavari basin of Vidarbha Region was given ‘No objection’ for processing towards environmental and forest clearance and keeping on

shelf (**Annexure 3**). While clearing the new projects, the Authority adhered to the directives issued by the Hon'ble Governor of Maharashtra from time to time for removal of physical and financial backlog.

2.4 Liquidation of Irrigation Backlog

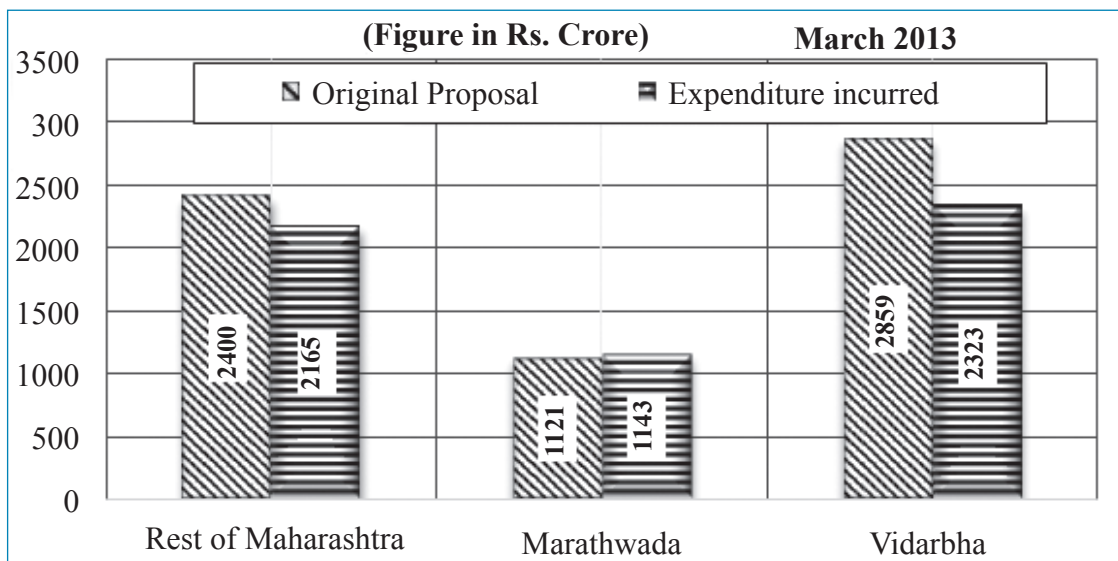
- 2.4.1 The district-wise backlog in the Irrigation Sector (physical & financial) was assessed by the Indicators and Backlog Committee as on 1 April 1994. The financial backlog of Irrigation Sector as on 1 April 1994 was Rs. 7418 crore which was reconciled in the year 2000 to Rs. 6618.37 crore (Refer Para 4 of Directives of Hon'ble Governor dated 13 March 2013). The directives issued by the Hon'ble Governor since 2001 have focussed on liquidation of this backlog in all the districts of the State by March 2011. It was expected that the physical backlog in all the districts (with reference to the State average of April 1994 of potential created in terms of the Standard Rabi Equivalent (SRE) hectares as percentage of net sown area i.e. 35.11%) would also be removed *pari-passu* with the removal of the financial backlog. However, due to inflation, time and cost overruns, the achievement in liquidation of the balance physical backlog is not commensurate with the expectation.
- 2.4.2 The requisite information to assess liquidation of backlog viz. irrigation potential created upto June 2013, cost per hectare to be considered for creation of balance irrigation potential, expenditure during the fiscal year 2012-13 on irrigation sector and the actual release of funds made under various heads, as received from WRD has been included in this report.
- 2.4.3 As of June 2012, there was an irrigation backlog of 227.75 thousand hectares (SRE) in three districts of the State viz. Buldhana, Akola (incl. Washim) and Amravati [**Annexure 4 (2)**]. During the year 2012-13, an irrigation backlog of 6.07 thousand hectares in SRE was removed from these three districts. Thus a physical backlog of 221.68 thousand hectare in SRE was still remaining in the three districts of Amravati Division viz. Buldhana, Akola (incl. Washim) and Amravati [**Annexure 4 (1)**] as on June 2013.
- 2.4.4 As per the directives of the Hon'ble Governor, the Authority has been monitoring on a quarterly basis the progress of ongoing projects in Amravati Division from 2008-09 and submitting reports to the Hon'ble Governor. The main objective of this exercise is to monitor the removal of the financial and physical backlog. As the financial backlog has been fully liquidated in 2010-11, the focus in 2013-14 was on removal of physical backlog.
- 2.4.5 The year-wise pace of removal of the physical backlog and the balance backlog in the Amravati Division is shown in the following graph;

Thus, by June 2013, substantial physical backlog is still remained to be removed even though the financial backlog has been removed. If the balance physical backlog is planned to be removed in coming 5 years, the pace of creation of potential needs to be enhanced to about 50,000 ha per year. The Vidarbha Irrigation Development Corporation (VIDC), Nagpur should identify and address the constraints/bottlenecks in potential creation and take remedial measures to achieve the target. The Authority will continue monitoring the developments. Perhaps it is time to revisit the methodology of assessing backlog and the strategy for its removal.

2.4.6 As per the Section 20 (1) (b) of the MWRRA Act, “Such annual report shall include an Annexure containing irrigation backlog of each district based on the State average Rabi equivalent irrigation potential District-wise sown area, standard Rabi equivalent irrigation potential from State sector and local sector schemes, percentage of irrigation potential to the sown area, percentage less than the State average, backlog in hectare for the latest year for which the data is available, and every year thereafter, physical backlog worked out on the basis of State average and financial backlog based on the latest schedule of rates.” In pursuance of the above, the Authority has compiled district-wise backlog statistics (physical and financial) on the basis of State average of potential created to net sown area of 56.62% as on June 2013 [see **Annexure 4 (3)**]. As per Hon’ble Governor’s Directives, presently the backlog based on State average of 1994 i.e. 35.11% is being liquidated and not that based on State average of the latest year (June 2013) i.e. 56.62%.

2.4.7 Further as per the Section 20 (1) (c) of the MWRRA Act, “Such report shall also include Annexure showing District-wise and Region-wise yearly expenditure incurred on the Irrigation Sector and cumulative figures up to the latest year for which data is available and every year thereafter.” The information containing district-wise expenditure incurred up to March 2013 in irrigation sector is given in **Annexure 5 (1)**. Also the release of funds made under various heads to Regions and Irrigation Development Corporations is given in **Annexure 5 (2)**. The Region-wise expenditure incurred in 2012-13 upto March 2013 on the Irrigation Sector is shown in the following graph:

2.5 Integrated State Water Plan

- 2.5.1 As per Section 15 of the Act, the preparation of sub-basin plans and basin plans is the responsibility of the River Basin Agencies, while the MWRRA acts as a facilitator. The State Water Board (SWB) headed by the Chief Secretary is thereafter required to integrate the sub-basin plans and basin plans into an ISWP to be submitted to the State Water Council (SWC) headed by the Chief Minister for approval.
- 2.5.2 The State Water Board had conducted three meetings during 2013-14 i.e. on 8 July 2013, 22 August 2013, and 10 March 2014. The members of the Board represent various departments viz. Planning, Finance, Water Conservation, Water Supply & Sanitation, Urban Development, Energy, Rural Development, Environment, Industry, Co-operation, Water Resources, and all Divisional Commissioners are ex-officio members.

During these meetings, it was proposed to prepare a framework/ outline and scope of the Integrated State water Plan (ISWP), data to be collected from various agencies, hydrology of basins, number of projects (completed and on-going) in the sub-basins. It was agreed to include groundwater component and its availability in the basin. MWRRA suggested inclusion of 'Environmental Flow' requirement in the water balance of a basin.

Chapter 3

MEETINGS AND CONSULTATIONS

3.1 Authority's policy decisions on the matters of bulk water tariff, water entitlements, project clearance etc. are based on wide consultations with the stakeholders, experts, invitees, civil society representatives, NGOs active in the water sector, WUAs etc. A range of information/ data related to water sector is collected and compiled from various departments like Water Resources, Water Supply & Sanitation, and Environment. Records of the key recommendations/ suggestions made during these meetings are kept by the Authority. The consultations are found to be useful in deciding further course of action / policies.

3.2 Meetings with Other Agencies

During the year 2013-14, the following meetings were held:

Date	Subject / Organization/ Persons
14 May 2013	Review of pending cases of MWRRA with Principal Secretary (WRP & D) and Principal Secretary (WRM & CAD), WRD.
1 June 2013	Deteriorating water quality of lakes in the State – Powai lake in Mumbai with the Municipal Commissioner, Mumbai.
3 June 2013	Draft bye-laws for grey water reuse in housing and commercial complexes in the city with Municipal Commissioner, Mumbai.
21 June 2013	Pre-bid meeting for appointment of the Consultant for evaluation studies of few GLIS.
15 June 2013	Clarification regarding the rules framed by the State Government vide notification dated 30 April 2013 under MWRRA Act, 2005 with Marathwada Janta Vikas Parishad, Aurangabad.
3 August 2013	Brain storming session on 'Making protective irrigation Everybody's business' with Additional Chief Secretaries of Planning & Agriculture Departments, MIDC, MPCB, and WRD.
3 September 2013	Meeting with Groundwater Surveys and Development Agency (GSDA), Pune.
7 September 2013	Draft Criteria for Determination of BWT 2013-16: Information for impact assessment of the previous (2010-13) tariff.
17 September 2013	Deleting Kasardi River near Taloja from Environment Department's G.R. dated 13 July 2009 with MPCB and MIDC.
21 October 2013	Draft Criteria for Determination of BWT 2013-16 : Water quality & pollution control with MPCB, MIDC and MJP.
11 December 2013	Keeping draft Criteria for Determination of BWT 2013-16 at Taluka places with Executive Engineers of WRD.
8 January 2014	Mahad MIDC – River Pollution with MPCB, MIDC and NGO.

Date	Subject / Organization/ Persons
9 January 2014	Draft Criteria for Determination of BWT 2013-16 with Special Invitees of the Authority.
12 February 2014	Draft Criteria for Determination of BWT 2013-16 : GLIS rates for energy and flow with the Executive Directors & Chief Engineers
17 February 2014	Finalisation of Revised Draft Criteria for Determination of BWT 2013-16 with Line Departments, Corporations, Special Invitees of the Authority, NGOs
18 February 2014	Well water pollution due to sewerage of Pimpalgaon (Baswant) Agricultural Produce Market Committee (APMC) with Vishwas More & Pimpalgaon APMC.
21 February 2014	Role of Maharashtra Jeevan Pradhikaran (MJP) in water and wastewater collection and disposal with MJP Officials.
25 February 2014	Finalisation of Revised Draft Criteria for Determination of BWT 2013-16 with Principal Secretary (WRM & CAD), WRD and NGOs.
5 March 2014	Meeting with MPCB
6 March 2014	Handing over irrigation management of projects to WUAs; with Principal Secretary (WRP & D), Principal Secretary (WRM & CAD), WRD & Director General, WALMI.
10 March 2014	Well water pollution due to sewerage of Pimpalgaon (Baswant) Agricultural Produce Market Committee (APMC) with Vishwas More & Pimpalgaon APMC.
27 March 2014	Implementation of Section 4 of the Maharashtra Groundwater (Development and Management) Act, 2009 with Principal Secretary, Water Supply & Sanitation Department, and Director, GSDA, Pune.

3.3 Meetings of the Authority

The Authority meets once in a month to discuss specific agenda items and twice a week to review progress on various issues. The main issues discussed in the meetings during the year were;

- (i) Annual Account and Separate Audit Report for the Financial Year 2012-13
- (ii) Appeals, Applications, Petitions submitted to the Authority and Entitlement issues
- (iii) Criteria for Determination of Bulk Water Tariff for 2013-16
- (iv) Irrigation Backlog
- (v) Integrated State Water Plan
- (vi) Water Pollution.

Chapter 4

LEGAL MATTERS

- 4.1** MWRRA is a quasi-judicial body. Section 22(1) of MWRRA Act, 2005 requires the Government to appoint Primary Dispute Resolution Officers (PDRO) for resolving disputes related to the issuance or delivery of entitlements. Section 22(3) of the Act authorizes the Authority to act as an ‘Appellate Body’ in case the aggrieved parties approach against the PDRO’s decision. In view of the responsibility pertaining to dispute resolution, the Courts also direct the petitioners, plaintiffs to approach the Authority for the redressal of their grievances.
- 4.2** The Authority has engaged M/S PA Legal, Mumbai as the Legal Advisor and to represent the Authority in High Court and Supreme Court. Authority during the year has disposed of the following petitions and issued orders. The orders were also posted on the website of the Authority :-

Subject Matter of Petition	Brief of the order and date
PIL No 60 of 2013 filed by Mohol Taluka Bahu-Uddeshiya Shetkari Sangh, District Solapur in the Hon’ble High Court of Judicature of Bombay for releasing of water into Ujjani Dam from upstream dams	Presently, dead storage in Ujjani is more than sufficient to meet the drinking water requirement upto 15/07/2013. Considering water availability as on 13/05/2013, there is no balance water available in upstream dams except in Bhama-Askhed & Andhra, even release from these two dams will not be sufficient to meet the agricultural requirement of Ujjani. (24 May 2013)
Direction sought to release 1.74 TMC water from Kukadi Project and upstream K. T. weirs to the Ghod Project & representation under the provisions of MWRRA Act, 2005 for enabling the required quantity of water to be stored in Ghod storage.	The Government may review storage position in all projects as on 15/10/2013 & inform the Authority by 31/10/2013. Areas likely to face distress may be identified & steps taken by Government may be communicated to the Authority by 31/10/2013. Hot weather rotation for drinking due in May 2013 be started immediately as planned. (24 May 2013)
Objection against the decision given by the District Collector, Buldhana as per the order of the Hon’ble High Court of Mumbai, Nagpur bench in WP No. 2710/2013 filed by the Petitioners Shri Shaligram Patil & others.	The Authority cannot accept the Petitioners’ request to release water from the scour valve of the drinking water pipeline for irrigation and we agree with the views expressed by the Collector, Buldhana vide his order dated 24/5/2013. (3 June 2013)

Subject Matter of Petition	Brief of the order and date
<p>A) PIL No. 95 of 2013, filed by Shri Panjabrao Bhagat & other in the matter of releasing water from Veer, Bhatghar, Devaghar and Gunjawani dams and filling up all K T weirs on Nira river every year, and</p> <p>B) Intervening applications from Bira Ramchandra Chormale & others, Baban Vithal Jankar & others, Dhanalaxmi Pani Vapar Sanstha Maryadit & others regarding their demands in connection with NRBC water.</p>	<p>A) As per the provision in the amended Act, the sectoral allocation is to be determined by the State Government. Hence, Petitioner may approach the Government in this matter.</p> <p>B) Petitioners are directed to follow ‘tail to head’ principle for irrigation in future for NRBC & NLBC of Nira canal system. Necessary rotation programme from ‘tail to head’ irrigation (clubbing all tail distributaries and upward) be prepared in advance and got approved from competent Authority and canal advisory committee, well in time. (8 August 2013)</p>

4.3 The status of ongoing cases in various benches of the Bombay High Court in which the Authority was made a respondent are given below;

Subject Matter of Petition	Brief of the Order and its status
<p>Writ Petition No. 4489 of 2013, filed in the Bombay High Court by Shri. Raosaheb Pawar, Ghodganga Sahakari Karkhana Limited in the matter of releasing water from Kukadi Project to Ghod Dam for drinking purpose.</p>	<p>The respondent authorities shall ensure that the allocation of water for drinking purposes is not prejudiced on account of allocation of water for irrigation purposes. (10 May 2013)</p>
<p>Writ Petition No. 4518 of 2013, filed in the Bombay High Court by Shri. Baburao Kashinath Pacharne in the matter of releasing water from Kukadi Project to Ghod Dam for drinking purpose.</p>	<p>The respondent authorities shall ensure that the allocation of water for drinking purposes is not prejudiced on account of allocation of water for irrigation purposes. (10 May 2013)</p>
<p>PIL No. 95 of 2013, filed in the Bombay High Court by Shri Panjabrao Bhagat & other, in the matter of releasing water from Veer, Bhatghar, Devaghar and Gunjawani dams and filling up all K T weirs on Nira river every year</p>	<p>The State Government was directed to take appropriate decision on the representation dated 8th September 2013 made by the petitioners as expeditiously as possible and preferably on or before 15th May 2014 (14 March 2014)</p>

Subject Matter of Petition	Brief of the Order and its status
<p>PIL 87 of 2012 filed in the Aurangabad Bench of Bombay High Court by Shri. Pratap Gangadhar Somvanshi & other in the matter of Patpani Sangharsha Samiti, Vaijapur and Gangapur Talukas pursuing the implementation of Nandur-Madhmehtar Express Scheme and other demands.</p>	<p>Ongoing</p>
<p>PIL 57 of 2013 filed in the Aurangabad Bench of Bombay High Court by Shri. Prashant Bamb & other in the matter of MWRRRA (Allocation and Monitoring of Entitlement, Disputes & other matters) Rule 2013.</p>	<p>Ongoing</p>
<p>PIL No. 100 of 2012 filed in the Aurangabad bench of Bombay High Court by the Marathwada Janta Vikas Parishad, Aurangabad for equitable distribution of water in Godavari basin & supply of water to Jaykwadi reservoir from upstream reservoirs.</p>	<p>Ongoing</p>
<p>Writ Petition No 1863 of 2013 filed in the Bombay High Court by Bhartiya Kisan Sangh and Others in the matter of Pimpri-Chichwad Municipal Corporation's Project of closed pipeline from Pavana Dam in Pune District.</p>	<p>Ongoing</p>
<p>PIL 19 of 2011 filed in the Bombay High Court by Shri P. Y. Ambedkar on plight of farmers in Vidarbha.</p>	<p>Ongoing</p>
<p>PIL 152 of 2013 filed in the Bombay High Court by Vishwas Laxmanrao Aher and others regarding provisions of MWRRRA Act 2005 Clause 11 & 12 (6)(c).</p>	<p>Ongoing</p>
<p>Writ Petition No. 7725 of 2013 filed in the Bombay High Court by Shri. Shivaji Waman Jadhav & others regarding provisions of MWRRRA Act 2005 Clause 11 & 12 (6) (c).</p>	<p>Ongoing</p>

Subject Matter of Petition	Brief of the Order and its status
Writ Petition No. 5701 of 2013 filed in the Aurangabad bench of Bombay High Court by Mauli Pani Watap Sanstha, Pimpri-Shahali regarding issuance of supply of water on Mula canals.	Ongoing
PIL 173 of 2013 filed in the Bombay High Court by Marathwada Janata Vikas Parishad regarding releasing of water from upstream dams into the Jayakwadi Reservoir.	Ongoing
PIL 129 of 2013 filed in the Aurangabad bench of Bombay High Court by Kondiram Yashwant Bankar & Dasharth Vithoba Pise & others regarding grant injunction for releasing water from Bhandaradara Dam for Jayakwadi reservoir.	Ongoing
PIL 130 of 2013 filed in the Aurangabad bench of Bombay High Court by Madhav Balaji Gaikwad for release of water as per regular rotation to canals on Godavari Pravara Mula Canal.	Ongoing
PIL 63 of 2012 filed in the Bombay High Court by Mayank Gandhi regarding Kondane Project (District Raigad)	Ongoing
PIL 146 of 2013 filed in the Aurangabad Bench of Bombay High Court by Vikas Namdeo Lolge regarding Kikavi drinking water project.	Ongoing

Chapter 5

PARTICIPATION IN CONFERENCES

In order to keep abreast of the latest water related policies, strategies, new knowledge in water resources development, management, technologies, governance and regulations, the Chairman, the Members and officers of the Authority actively participate in various State and national level seminars / conferences / workshops / meetings. Participation in such events enables them sharing of knowledge, learning from others' experiences, and provides networking opportunity.

A list of events attended during the year by the Chairman, Members, Secretary and other Officers of the Authority is as below;

Sr. No.	Name of the event, venue, organizer and dates	Name of the Officers
1	India Water Week 2013; Ministry of Water Resources, GoI 8 - 12 April 2013, New Delhi	Mr. S. V. Sodal, Secretary
2	Seminar on Water Quality & Rejuvenation of Rivers & Lakes in Nagpur; MWRRA & Nagpur Municipal Corporation, 28 June 2013, Nagpur	Mr. Ravi Budhiraja, Chairman Mrs.Chitkala Zutshi, Member Mr. S.V. Sodal, Secretary
3	Seminar on Water Quality Preservation of Highly Polluted Rivers in Krishna Basin; YASHADA, Organized by MWRRA, 17 August 2013, Pune	Mr. Ravi Budhiraja, Chairman Mrs.Chitkala Zutshi, Member Mr. S.V. Sodal, Secretary Mr. P. R. Deshpande, Dy. Director Mr. P. R. Khire, Asst. Director
4	Maharashtra State Water Forum 2013; Everything About Water, New Delhi 25 – 27 September 2013, Mumbai	Mr. S.V. Sodal, Secretary Mr. P. R. Deshpande, Dy. Director
5	Workshop on Roadmap for Effective Implementation of National Water Policy 2012; Gomukh Trust, Pune & India Water Partnership, 4 January 2014, Pune	Mr. S.V. Sodal, Member Dr. S. A. Kulkarni, Secretary Mr. P. R. Deshpande, Dy. Director
6	International Conference on Water Sanitation & Recycling; Maharashtra Chamber of Commerce, Industry & Agriculture, 22 March 2014, Mumbai	Mr. Ravi Budhiraja, Chairman Mr. P. R. Deshpande, Dy. Director Mr. R. S. Sodal, Asst. Director

Chapter 6

COMMUNICATION AND OUTREACH

6.1 Documents Brought out

Authority has been bringing out technical manuals / guidelines / papers / regulations on the related topics from time to time. These documents are prepared through consultations with a wide range of stakeholders and in a transparent manner. In preparation of the document on bulk water tariff determination, for example, firstly an approach paper is prepared, which is discussed in regional consultations and based on the views/ suggestions received, the tariff order is eventually issued. Authority is also required to bring out regulations pertaining to the topics such as conduct of business, tariff determination, and service conditions of its staff.

The Authority so far has brought out the following documents:

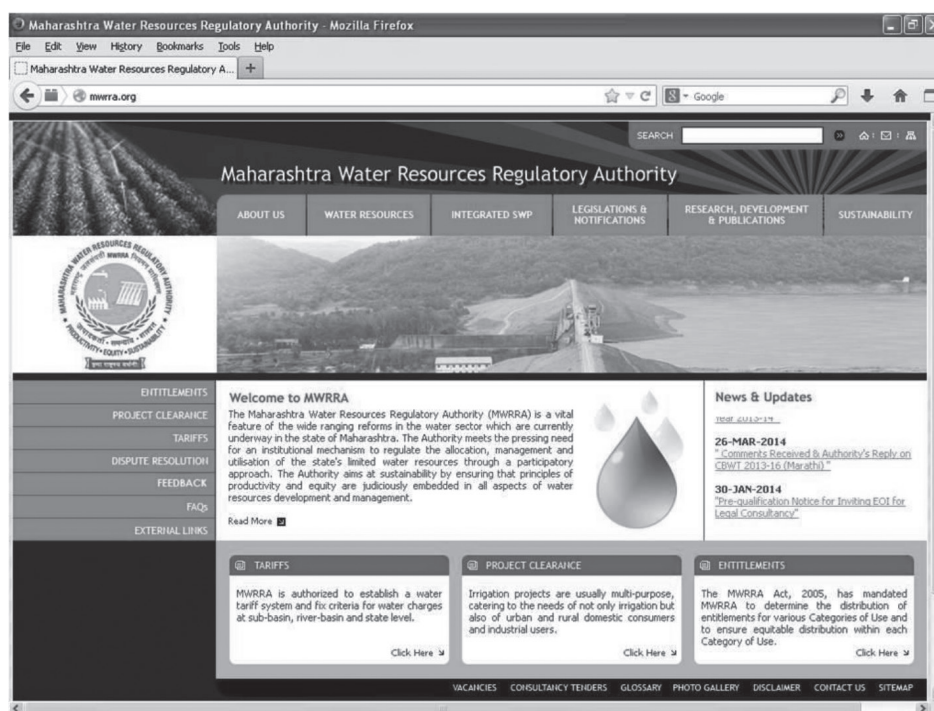
- (i) Technical Manual for Fixing, Regulating and Enforcing the Entitlements in Irrigation Projects,
- (ii) Guidelines on Powers & Functions of Regulators & Responsibility of WRD Officials
- (iii) Technical Manual for Preparation of State water Plan for Basin,
- (iv) Approach Paper on Criteria for Determination of BWT(2010 – 13),
- (v) Criteria for Determination of BWT (2010 – 13),
- (vi) Volumetric BWT Order (2010 – 13),
- (vii) Report on Public Consultation Process for Determination of Criteria for BWT (2010 – 13),
- (viii) Approach Paper on Criteria for Determination of BWT (2013-16),
- (ix) Criteria for Determination of BWT (2013-16),
- (x) Approach Paper on Modification in Water Entitlement,
- (xi) Approach Paper on Trading in Water Entitlement,
- (xii) Approach Paper on Criteria for Determination of BWT 2013-16,
- (xiii) Conduct of Business Regulations with Fees and Charges, 2010 (English and Marathi),
- (xiv) Tariff (Criteria & Orders) with Fees and Charges Regulation 2010 (English and Marathi),
- (xv) Revised Draft Criteria for Determination of Bulk Water Tariff 2013-16 (English and Marathi),

- (xvi) Final Criteria for Distribution of Entitlements by River Basin Agencies for Domestic & Industrial Uses (English),
- (xvii) Petition Orders on Nira-Deoghar, Mihan (Nagpur), Hetavne (Raigad), Ujjani (Solapur), Kukadi - Ghod (Pune), Nira Canal System (Pune), Dnyanganga (Buldhana), and
- (xviii) Annual Reports (2006-07, 2007-08, 2008-09, 2009-10, 2010-11, 2011-12, 2012-13).

All the above documents were posted on Authority's website for easy access to all and wide dissemination.

6.2 Website

The website of the Authority (www.mwrra.org) was launched on 14 October 2008. It has three major sections viz. tariff, entitlements and clearance of projects besides other useful information. All the important documents brought out by the Authority have been posted on its website and are freely accessible for downloading.

A screenshot of the Authority's Homepage

During the year, the following additional information / documents were posted on the website:

- (i) Report of the Water Entitlement Workshop for Year 2013-14,
- (ii) Assessment of Impact of Water Tariff (2010-13),
- (iii) Study on Alternative Cost Allocation Matrix for Bulk Water Tariff (2013-16),

- (iv) Revised Draft Criteria for Bulk Water Tariff (CBWT) 2013 – 16,
- (v) Draft of “Policy for Project Clearance”,
- (vi) Case 2 of 2013 : Releasing Water from Kukadi Project & K.T. Weirs to Ghod Project,
- (vii) Case No. 1 of 2013: Releasing water into Ujjani Dam from upstream dams, and Hon’ble High Court Order on PIL 60 of 2013.

6.3 Library

The Authority has a modest collection of technical books, journals, magazines and other periodicals of interest.

The process of acquiring new technical books and journals for the library was continued. During the year 2013-14, 24 new books were procured taking the tally to 334 books. Currently the Authority is subscribing to 9 journals / magazines for the library.

6.4 Implementation of Right to Information Act

- 6.4.1 The Right to Information Act 2005 imposes the obligation on every public authority to provide information to the person seeking it. The Act exemplifies strict and statutory provisions for the implementation in the informative aspect of democratic form of governance.
- 6.4.2 The Authority has appointed Deputy Director (EER) and Accounts Officer as the Public Information Officers for replying to queries received under RTI Act pertaining to technical matters and establishment /account matters, respectively. The Secretary of the Authority acts as the Appellate Officer.
- 6.4.3 During the year 2013-14, the Authority received six applications for information under RTI Act and the required information was furnished.

Chapter 7

ACCOUNTS AND AUDIT

- 7.1** As per Section 19 (4) of the MWRRA Act 2005, the accounts of the Authority, as certified by the Accountant General or any other person appointed by him on his behalf, together with the audit report shall be forwarded annually to the State Government by the Authority. The State Government shall cause the audit report to be laid before the State Legislature within a period of six months from the date of its receipt. For the year 2012-13, the Annual Accounts statement audited by the Comptroller and Auditor General of India and alongwith the Separate Audit Report is laid before the State Legislature by the State Government on 22 December 2014.
- 7.2** The accounts of the Authority for 2012-13 have been audited by the Chartered Accountant during 10 June to 15 June 2013 and also by the Comptroller & Auditor General of India on 22 April 2014. The audit report as received & compliance / replies are submitted to WRD on 7 may 2014 for the Government approval.
- 7.3** As per Section 17 of the MWRRA Act 2005, the State government is required to make available grants and advances to the Authority to enable it to perform its assigned duties. The Authority is required to prepare a budget for each financial year showing estimated receipts & expenditure and forward it to the State Government. The budget estimates, the revised estimate, the actual expenditure for 2013-14, and the budget estimate for 2014-15 are shown below:

(in Rs. lakh)

Year	Budget Estimate 2013-14	Revised Estimate 2013-14	Actual Expenditure 2013-2014	Budget Estimate 2014-15
Plan	467.43	199.37	199.37 + 34.39*	269.11
Non-plan	-	-	-	5.00
Total	467.43	199.37	233.76	274.11

*Rs. 34.39 lakh expenditure is incurred through MWSIP funds.

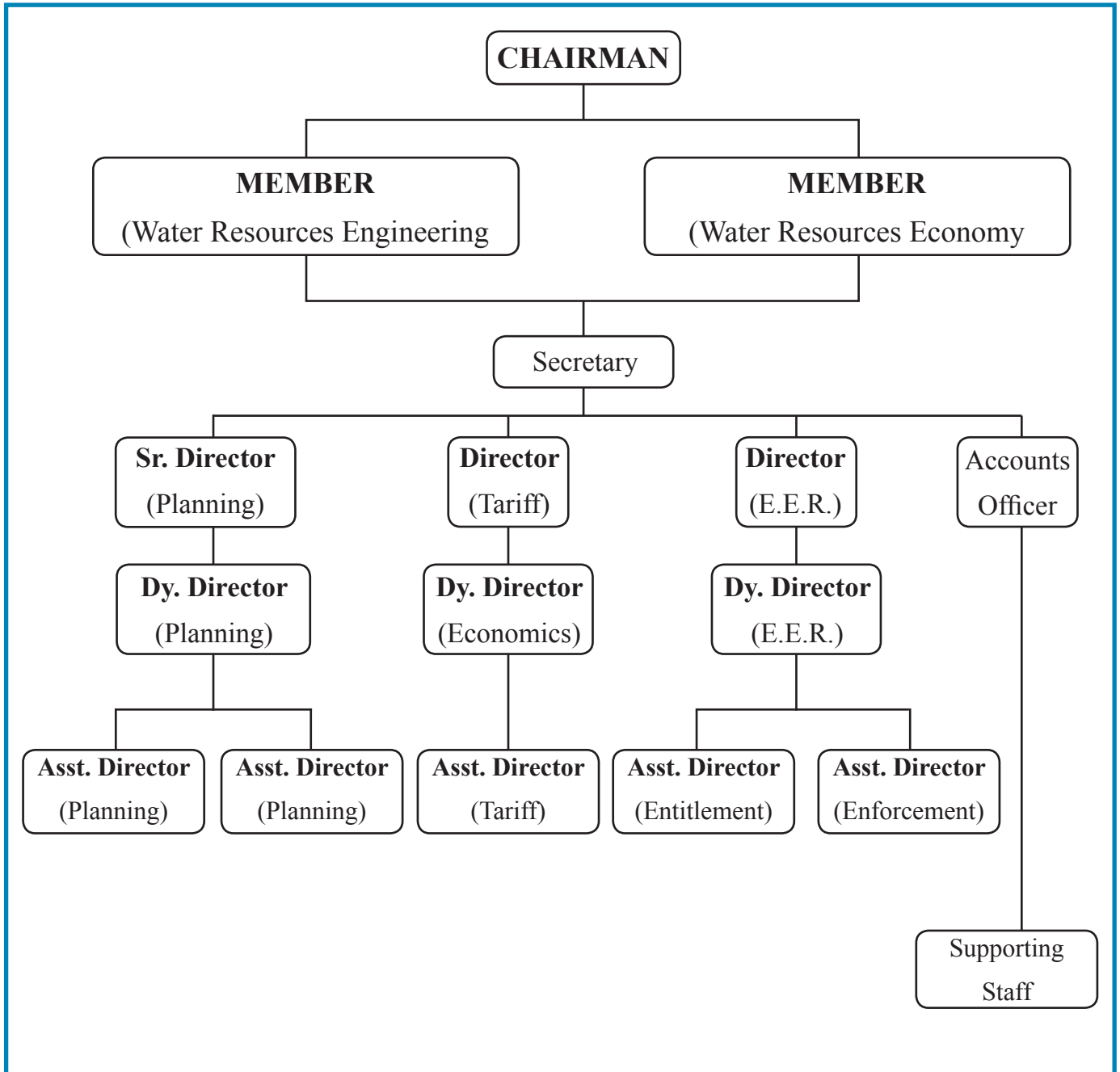
- 7.4** MWRRA being one of the components of Maharashtra Water Sector Improvement Project (MWSIP) with the funding of the World Bank, audit inspection by the World Bank representatives was also carried out during the year.

Annexure 1

(Ref: Para 1.3.1)

Organisation Chart

Annexure 2

(Ref: Para 2.1.2)

Region-Wise Distribution of Pilot Projects Under 'Entitlement Programme'

(The figures in bracket refer to the number of WUAs under entitlement)

Sr. no	Category of project	Nos.	Names
(I) Konkan Region			
1	Major	1	Kal-Amba (24)
2	Medium	0	
3	Minor	26	Raitale (1); Decope (1); Awasare (1); Bhilawale (1); Dongaste (1); Jamburde (1); Kharade (1); Kondgaon (1); Shrigaon (1); Thakurwadi (1); Unhere (1); Usgaon (1); Usran (1); Velholi (1); Varandha (1); Shirwali (1); Kalwande (1); Vhel (1); Tithwali (1); Shirgaon (1); Nileli (1); Oras (1); Harkul (1); Shirwal (1); Madkhol (1); Amboli (1)
(II) Nashik Region			
1	Major	4	Mula (303); Ozarkhed (1); Palkhed (1); Hatnur (33)
2	Medium	3	Ghatsilpargaon (6); Waghad (24); Panzara (4).
3	Minor	24	Bhalwani (1); Tikhhol (1); Mohri (1); Ekalhare (1); Ramshej (1); Amboli (1); KhadakOzar (2); Chougaon (1); Kothare (1); Nimgul (1); Mitgaon (1); Hatgaon (1); Shewaga (2); Badrakha (1); Galan (1); Kankaraj (1); Velhale (1); Khaparkheda (1); Kondawal (1); Budaki (1); Ambebara (1); Dudhakheda (1); Khadkuna (1); Khekada (1)
(III) Pune Region			
1	Major	5	Kukadi (117); Ghod(54); Neera L B C (58); Neera RBC (68); Khadakwasla (25)
2	Medium	2	Krishna Canal (5); Mangi (8)
3	Minor	44	Diwale (1); Pilanwadi (1); Kankatrewadi (1); Satewadi (1); Shiraswadi (1); Hiware (1); Nandwal (1); Dhakani (1); Banganga

Sr. no	Category of project	Nos.	Names
			(3); Tambave (2); Shirsuphal (1); Wafgaon (1); AlegaonPaga (1); Pimpoli (1); Walen (1); Mahur (1); Hingangaon (1); Mayani (1); Pingali (3); Shendhri (1); Manapadale (1); Benikre (1); Atpadi (2); Dighanchi (1); Siddhanath (1); Dudhebhavi (1); Kuchi (1); Lingnur (1); Anjani (1); Shegaon (1); Kadegaon (1); Kadegaon (1); Kandalgaon (1); Kandalgaon (1); Karanjivane (1); Hanjagi (1); Shirvalwadi (2); Chare (1); Kalambwadi (1); Mamdapur (1); Pathari (2); Walwad (1); Padvalkarwadi (2); Chincholi (2); Hotagi (2); Rampur (1)
(IV) Marathwada Region			
1	Major	1	Lower Manar Project (11).
2	Medium	2	Sukhana (7); Gharni (2).
3	Minor	47	Aundha(1); Kakaddhaba(1); Suregaon(1); Wadad(1); Bothi(1); Mulzara(1); Nichpur(1); Sugaon(1); Akharga(1); Karala(1); Kedarnath(1); Pimprala(1); Parola(1); Kalamnuri(1); Walki(1); Marsul(1); Purjal(1); Keli(1); Ghoddhari(1); Sawana(1); Pardeshwadi(1); Ranjangaon(1); Banoti(1); Bharaj(1); Konad(1); Pimparkheda(1); Charthana(1); Ambegaon(1); Devgaon(1); Kelgaon(1); Mandvi(1); Nakhatwadi(1); Paratwadi(1); Tandulwadi(1); Wadali(1); Belgaon(1); Kambali(1); Golangri(1); Bhutekarwadi(1); Gotala(1); Nagthana(1); Neoli(1); Kasarbalkunda(1); Bagalwadi(1); Harani(12); Yamai(2); Tintaraj (1)
(V) Amravati Region			
1	Major	1	Upper Pus (30)
2	Medium	2	Katepurna (31); Koradi (13)
3	Minor	42	Isapur (1); Kanadi (1); Mozari (1); PimpalgaonHande (1); Dastapur (1); Nanduri (1); Khatijapur (2); Saraswati (1); Zari (1); Telhara (1); Andhera (1); Dhamangaon Deshmukh (1); PimpalgaonNath (1); Ghoti (1); Anji (1); Eklara (1); Khadakdoh (1); Karanji (1); Dudhana (1); Nignoor (1); Pimpalshenda (1); Tuljapur (1); Dharur (1); Vyaghra (8); Garkhed (1); Titwi (1);

Sr. no	Category of project	Nos.	Names
			Sirputi (1); Koyali (1); Sonkhas (1); Hiwara-lahe (1); Singdoh (1); Asola-Ingole (1); Shekdari (9); Malkhed (6); Satnoor (2); Salai (1); Kolhi (1); Motsawanga (1); Manjara (3); Wai (3); Adol (2); Vidrupa (3)
(VI) Nagpur Region			
1	Major	3	Lower Wunna (1); PENCH (45); Itiadh (55)
2	Medium	4	Chulband (2); Rengepar (4); Kanholinala (6); Kolar (1)
3	Minor	45	NawegaonBandh (2); Urkudapar (2); Suwardhara (1); Zilpa (1); Botezari (1); Khapri (1); Satighat (1); Ukarvahi (1); Aktitola (1); Gumdoh (1); Hari (2); Kawlewada (1); Khurshipar (1); Kotha (1); Khumari (1); Nagthana (B) (1); Pipariya (1); Salegaon (1); Wahi (1); Pangadi (2); Badbadya (1); Dodmazari (1); Saleburdi (1); Amgaon (1); Ambazari (1); AnjiBhorkhedi (1); Kawadi (1); Savangi (1); Umari (1); Ashti (1); Kannamwargram (1); Dongargaon (W) (1); Ankhoda (1); BadadhaTukumba (1); Dhanora (1); Dongargaon (C) (1); Itoli (1); Janla (1); Kusarla (1); Legam (1); Mudza (1); Rajgatta (1); Rudrapur (1); Sondo (1); Yelguer (1)

Annexure 3

(Ref: Para 2.3.2)

Irrigation Projects Cleared for Keeping on Shelf

Sr No.	Name of Project	Taluka	District	Basin/ Region
1	Deori Navegaon LIS	Gondia	Gondia	Godavari / Vidarbha

Annexure 4 (1)*

(Ref: Para 2.4.3)

District-wise Backlog as per Potential Created by June 2013 Compared to State Average of 35.11%

(Area in '000' ha)

Sr. No.	District	Net sown area	Potential created in June 2013 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Mumbai						
2	Thane	289.80	172.55	18.29	190.84	65.85	NIL
3	Raigad	188.60	88.66	11.33	99.98	53.01	NIL
4	Ratnagiri	247.00	76.56	11.86	88.42	35.80	NIL
5	Sindhudurg	153.00	59.40	16.75	76.15	49.77	NIL
	Konkan Division	878.40	397.16	58.23	455.38	51.84	0.00
6	Nashik	896.80	426.64	98.01	524.65	58.50	NIL
7	Dhule/ Nandurbar	732.90	247.32	96.02	343.34	46.85	NIL
8	Jalgaon	852.30	428.82	52.05	480.86	56.42	NIL
9	Ahmednagar	1175.90	646.44	100.99	747.43	63.56	NIL
	Nashik Division	3657.90	1749.21	347.06	2096.27	57.31	0.00
10	Pune	981.50	718.70	77.66	796.36	81.14	NIL
11	Satara	584.60	347.37	77.24	424.62	72.63	NIL
12	Sangli	592.80	408.56	49.34	457.90	77.24	NIL
13	Solapur	1085.80	788.27	82.53	870.80	80.20	NIL
14	Kolhapur	418.30	610.43	17.56	627.99	150.13	NIL
	Pune Division	3663.00	2873.33	304.33	3177.66	86.75	0.00
	Rest of Maharashtra	8199.30	5019.70	709.62	5729.32	69.88	0.00
15	Aurangabad	702.00	232.37	89.44	321.81	45.84	NIL
16	Jalna	609.20	163.37	72.65	236.01	38.74	NIL
17	Parbhani/ Hingoli	849.90	455.40	20.25	475.65	55.97	NIL

Sr. No.	District	Net sown area	Potential created in June 2013 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6	7	8
18	Beed	828.60	320.82	101.30	422.11	50.94	NIL
19	Nanded	728.30	355.99	29.22	385.20	52.89	NIL
20	Osmanabad	536.10	225.59	66.16	291.75	54.42	NIL
21	Latur	501.80	158.51	57.79	216.30	43.11	NIL
	Marathwada Division	4755.90	1912.04	436.80	2348.84	49.39	0.00
22	Buldhana	701.50	154.03	32.13	186.16	26.54	60.12
23	Akola/Washim	827.10	171.93	31.95	203.88	24.65	86.50
24	Amravati	751.10	161.30	27.34	188.64	25.12	75.05
25	Yavatmal	857.90	288.53	30.10	318.63	37.14	NIL
	Amravati Division	3137.60	775.79	121.52	897.31	28.60	221.68
26	Wardha	381.00	162.96	12.17	175.13	45.97	NIL
27	Nagpur	554.00	240.81	41.02	281.83	50.87	NIL
28	Bhandara/ Gondia	371.30	348.75	116.04	464.79	125.18	NIL
29	Chandrapur	474.40	153.03	77.90	230.93	48.68	NIL
30	Gadchiroli	188.50	56.70	41.43	98.12	52.05	NIL
	Nagpur Division	1969.20	962.24	288.56	1250.80	63.52	0.00
	Vidarbha	5106.80	1738.04	410.08	2148.11	42.06	221.68
	Maharashtra	18062.00	8669.78	1556.49	10226.27	56.62	221.68

Irrigation Backlog (col. 8) = (35.11 - col. 7) x net sown area / 100

* This information is received through WRD, Mumbai's letter No. PLN-2015/ (178/ 2014)/ P&M-1 dated 14/01/2016.

Annexure 4 (2)*

(Ref: Para 2.4.3)

District-wise Backlog as per Potential Created by June 2012 Compared to State Average of 35.11%

(Area in '000' ha)

Sr. No.	District	Net sown area	Potential created in June 2013 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Mumbai						
2	Thane	289.80	165.71	17.75	183.46	63.31	NIL
3	Raigad	188.60	83.50	11.02	94.52	50.12	NIL
4	Ratnagiri	247.00	76.97	11.78	88.75	35.93	NIL
5	Sindhudurg	153.00	67.69	16.56	84.26	55.07	NIL
	Konkan Division	878.40	393.87	57.12	450.99	51.34	0.00
6	Nashik	896.80	356.64	94.94	451.58	50.35	NIL
7	Dhule/ Nandurbar	732.90	314.53	92.85	407.38	55.58	NIL
8	Jalgaon	852.30	454.39	50.43	504.83	59.23	NIL
9	Ahmednagar	1175.90	658.15	97.38	755.54	64.25	NIL
	Nashik Division	3657.90	1783.72	335.61	2119.32	57.94	0.00
10	Pune	981.50	734.87	76.39	811.27	82.66	NIL
11	Satara	584.60	447.91	75.79	523.69	89.58	NIL
12	Sangli	592.80	684.13	46.01	730.14	123.17	NIL
13	Solapur	1,085.80	657.22	74.38	731.60	67.38	NIL
14	Kolhapur	418.30	958.05	17.35	975.40	233.18	NIL
	Pune Division	3663.00	3482.18	289.93	3772.11	102.98	0.00
	Rest of Maharashtra	8199.30	5659.77	682.65	6342.42	77.35	0.00
15	Aurangabad	702.00	227.31	87.15	314.47	44.80	NIL
16	Jalana	609.20	169.72	68.80	238.52	39.15	NIL
17	Parbhani/ Hingoli	849.90	461.42	19.54	480.96	56.59	NIL

Sr. No.	District	Net sown area	Potential created in June 2013 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6	7	8
18	Beed	828.60	313.95	98.05	412.00	49.72	NIL
19	Nanded	728.30	384.71	28.30	413.01	56.71	NIL
20	Osmanabad	536.10	196.29	65.64	261.94	48.86	NIL
21	Latur	501.80	196.89	57.79	254.68	50.75	NIL
	Marathwada Division	4755.90	1950.30	425.27	2375.58	49.95	0.00
22	Buldhana	701.50	152.54	31.82	184.36	26.28	61.91
23	Akola/ Washim	827.10	172.76	32.20	204.96	24.78	85.42
24	Amravati	751.10	156.97	26.31	183.28	24.40	80.42
25	Yavatmal	857.90	291.77	29.38	321.15	37.43	NIL
	Amravati Division	3137.60	774.04	119.71	893.75	28.49	227.75
26	Wardha	381.00	153.52	11.82	165.34	43.40	NIL
27	Nagpur	554.00	235.93	38.68	274.61	49.57	NIL
28	Bhandara/ Gondia	371.30	387.73	111.58	499.32	134.48	NIL
29	Chandrapur	474.40	159.39	72.32	231.71	48.84	NIL
30	Gadchiroli	188.50	63.94	40.14	104.09	55.22	NIL
	Nagpur Division	1969.20	1000.52	274.55	1275.07	64.75	0.00
	Vidarbha	5106.80	1774.56	394.26	2168.82	42.47	227.75
	Maharashtra	18062.00	9384.63	1502.18	10886.82	60.27	227.75

Irrigation Backlog (col. 8) = (35.11 - col. 7) x net sown area / 100

* This information was received through WRD, Mumbai's letter No. PLN-2013/ (364/ 2013)/ P&M-1 dated 17/04/2014.

Annexure 4 (3)*

(Ref: Para 2.4.6)

District-wise Backlog as per Potential Created by June 2013 Compared to State Average of 56.62%

This Annexure is given as per Sec 20 (1)(b) of MWRRA Act. As per Hon'ble Governor's Directives, presently the backlog based on the State average of 1994 i.e. 35.11% is being liquidated and not based on the State average of the latest year (June 2013) i.e. 56.62%.

(Area in '000' ha and Amount in Rs crore)

Sr. No.	District	Net sown area	Potential created in June 2013 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE	Backlog amount @ Rs. 1,17,261 per hector SRE
			S.S.	L.S.	Total			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Mumbai							
2	Mumbai Sub-urban							
3	Thane	289.80	172.55	18.29	190.84	65.85	NIL	NIL
4	Raigad	188.60	88.66	11.33	99.98	53.01	6.80	79.75
5	Ratnagiri	247.00	76.56	11.86	88.42	35.80	51.43	603.02
6	Sindhudurg	153.00	59.40	16.75	76.15	49.77	10.48	122.89
	Konkan Division	878.40	397.16	58.23	455.38	51.84	68.71	805.66
7	Nashik	896.80	426.64	98.01	524.65	58.50	NIL	NIL
8	Dhule	446.81	145.52	55.33	200.85	44.95	52.13	611.28
9	Nandurbar	286.09	101.80	40.69	142.49	49.81	19.49	228.51
10	Jalgaon	852.30	428.82	52.05	480.86	56.42	1.69	19.84
11	Ahmednagar	1175.90	646.44	100.99	747.43	63.56	NIL	NIL
	Nashik Division	3657.90	1749.21	347.06	2096.27	57.31	73.31	859.63
12	Pune	981.50	718.70	77.66	796.36	81.14	NIL	NIL
13	Satara	584.60	347.37	77.24	424.62	72.63	NIL	NIL
14	Sangli	592.80	408.56	49.34	457.90	77.24	NIL	NIL
15	Solapur	1085.80	788.27	82.53	870.80	80.20	NIL	NIL
16	Kolhapur	418.30	610.43	17.56	627.99	150.13	NIL	NIL
	Pune Division	3663.00	2873.33	304.33	3177.66	86.75	0.00	0.00

Sr. No.	District	Net sown area	Potential created in June 2013 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE	Backlog amount @ Rs. 1,17,261 per hector SRE
			S.S.	L.S.	Total			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Rest of Maharashtra	8199.30	5019.70	709.62	5729.32	69.88	142.01	1665.29
17	Aurangabad	702.00	232.37	89.44	321.81	45.84	75.65	887.03
18	Jalana	609.20	163.37	72.65	236.01	38.74	108.90	1277.02
19	Parbhani	502.60	359.18	11.21	370.40	73.70	NIL	NIL
20	Hingoli	347.30	96.22	9.04	105.26	30.31	91.38	1071.53
21	Beed	828.60	320.82	101.30	422.11	50.94	47.02	551.40
22	Nanded	728.30	355.99	29.22	385.20	52.89	27.14	318.25
23	Osmanabad	536.10	225.59	66.16	291.75	54.42	11.78	138.10
24	Latur	501.80	158.51	57.79	216.30	43.10	67.80	795.03
	Marathwada Division	4755.90	1912.04	436.80	2348.84	49.39	429.67	5038.36
25	Buldhana	701.50	154.03	32.13	186.16	26.54	211.02	2474.44
26	Akola	435.00	93.84	11.11	104.94	24.12	141.35	1657.44
27	Washim	392.10	78.10	20.84	98.94	25.23	123.06	1442.99
28	Amravati	751.10	161.30	27.34	188.64	25.12	236.61	2774.57
29	Yavatmal	857.90	288.53	30.10	318.63	37.14	167.09	1959.34
	Amravati Division	3137.60	775.79	121.52	897.31	28.60	879.12	10308.78
30	Wardha	381.00	162.96	12.17	175.13	45.97	40.59	475.96
31	Nagpur	554.00	240.81	41.02	281.83	50.87	31.83	373.26
32	Bhandara	180.49	214.14	49.22	263.36	145.91	NIL	NIL
33	Gondia	190.81	134.61	66.82	201.44	105.57	NIL	NIL
34	Chandrapur	474.40	153.03	77.90	230.93	48.68	37.66	441.65
35	Gadchiroli	188.50	56.70	41.43	98.12	52.05	8.60	100.89
	Nagpur Division	1969.20	962.24	288.56	1250.80	63.52	118.68	1391.77
	Vidarbha	5106.80	1738.04	410.08	2148.11	42.06	997.80	11700.55
	Maharashtra State	18062.00	8669.78	1556.49	10226.27	56.62	1569.48	18404.19

Irrigation Backlog (col. 8) = (56.62 - col. 7) x net sown area / 100

* - This information is received through WRD, Mumbai's letter No. PLN-2015/(178/ 2014)/ P&M-1 dated 14/01/2016.

Annexure 5 (1)*

(Ref: Para 2.4.7)

District-wise expenditure incurred in Irrigation Sector during 2012 – 13 (as on March 2013)

(Rs. crore)

Sr. No.	District	Original Proposal	Expenditure incurred
	MKVDC, Pune		
	Rest of Maharashtra		
1	Pune	287.62	130.92
2	Satara	119.27	276.88
3	Sangli	116.63	125.87
4	Solapur	197.36	120.64
5	Kolhapur	134.98	129.28
6	Ahmednagar (Partly)	76.23	4.10
	Extension & Improvement		0.77
	Land Acquisition & Court Matters		9.17
	Balance Work (RoM)		9.69
	Total Rest of Maharashtra	932.09	807.32
	Marathwada		
7	Osmanabad (Partly)	67.19	47.23
8	Beed (Partly)	19.23	4.63
	Land Acquisition & Court Matters		10.06
	Balance Work (Marathwada)		10.12
	Total Marathwada	86.42	72.03
	Total MKVDC	1018.51	769.35
	GMIDC, Aurangabad		
	Marathwada		
9	Aurangabad	182.05	78.78
10	Jalna	127.99	136.65
11	Parbhani	185.34	67.43
12	Hingoli		23.69
13	Nanded	216.28	378.99

(Rs. crore)

Sr. No.	District	Original Proposal	Expenditure incurred
14	Latur	125.66	146.96
	Beed (Partly)	153.03	135.67
	Osmanabad (Partly)	44.11	93.66
	Land Acquisition & Court Matters		4.40
	Balance Work (Marathwada)		3.53
	Bulk Provision (Survey)		0.88
	RRR (Marathwada)		0.73
	Total Marathwada	1034.46	1071.37
	Rest of Maharashtra		
	Ahmednagar (Partly)	172.96	110.59
15	Nashik (Partly)	169.65	142.02
	Land Acquisition & Court Matters		4.51
	Balance Work (RoM)		3.42
	Bulk Provision (Survey)		3.49
	Tribal Sub-plan		1.00
	Tribal (CADA, Nashik)		1.94
	Total Rest of Maharashtra	342.61	266.97
Total GMIDC, Aurangabad		1377.07	1338.34
VIDC, Nagpur			
Nagpur Region			
16	Nagpur	233.45	140.98
17	Bhandara	322.35	225.71
18	Gondia		132.20
19	Chandrapur	443.78	296.33
20	Gadchiroli	63.70	53.38
21	Wardha	83.36	144.74
	Extension & Improvement		18.29
	Land Acquisition & Court Matters		0.60
	Balance Payments (Nagpur Region)		0.02
	Bulk Provision (Malgajari Tanks)		2.98
	Bulk Provision (Survey)		0.95
	Survey 4701		28.87
	RRR (Nagpur Region)		0.02
	Tribal Sub-plan		15.90
	Total Nagpur Region	1146.64	1060.94

(Rs. crore)

Sr. No.	District	Original Proposal	Expenditure incurred
	Amravati Region		
22	Amravati	477.97	351.88
23	Akola	533.83	194.84
24	Washim		145.44
25	Buldhana	432.11	319.90
26	Yavatmal	268.57	235.89
	Extension & Improvement		0.84
	Land Acquisition & Court Matters		1.60
	Balance Payments (Nagpur Region)		2.94
	Bulk Provision (Survey) (M.I.)		0.01
	RRR (Amravati Region)		1.52
	Tribal Sub-plan		6.69
	Total Amravati Region	1712.48	1261.56
	Total VIDC, Nagpur	2859.12	2322.50
	TIDC, Jalgaon		
27	Jalgaon	218.02	302.44
28	Dhule	199.47	80.56
29	Nandurbar		80.02
	Nashik (Partly)	84.34	46.27
	Extension & Improvement		0.51
	Total TIDC, Jalgaon	501.83	509.80
	KIDC		
30	Thane	384.04	129.32
31	Raigad	88.62	27.01
32	Ratnagiri	71.76	241.56
33	Sindhudurg	57.50	150.06
	Nashik (Partly)	21.57	1.51
	Balance Work		7.52
	Tribal Sub-Plan		3.97
	Tribal Sub-Plan (Thane Irrigation Circle)		20.30
	Total KIDC, Thane	623.49	581.25
	Maharashtra State	6380.02	5631.24
	MWSIP	400.00	236.85
	Common Scheme	95.00	
	Bulk Provision for new schemes	20.00	
	Total	6895.02	5868.09

District	Original Proposal	MKVDC	GMIDC	VIDC	TIDC	KIDC	Expenditure incurred
Ahmednagar	249.19	4.10	110.59	-	-	-	114.69
Osmanabad	111.30	47.23	93.66	-	-	-	140.89
Nashik	275.56	-	142.02	-	46.27	1.51	189.80
Beed	172.26	4.63	135.67	-	-	-	140.29
Rest of Maharashtra	2400.02	807.32	266.97	0.00	509.80	581.25	2165.34
Marathwada	1120.88	72.03	1071.37	-	-	-	1143.40
Vidarbha	2859.12	-	-	2322.50	-	-	2322.50
Total Maharashtra	6380.02	879.35	1338.34	2322.50	509.80	581.25	5631.24

* As per WRD, Mumbai's letter No. PLN-2015/(178/ 2014)/ P&M-1 dated 14/01/2016.

Annexure 5 (2)*

(Ref: Para 2.4.7)

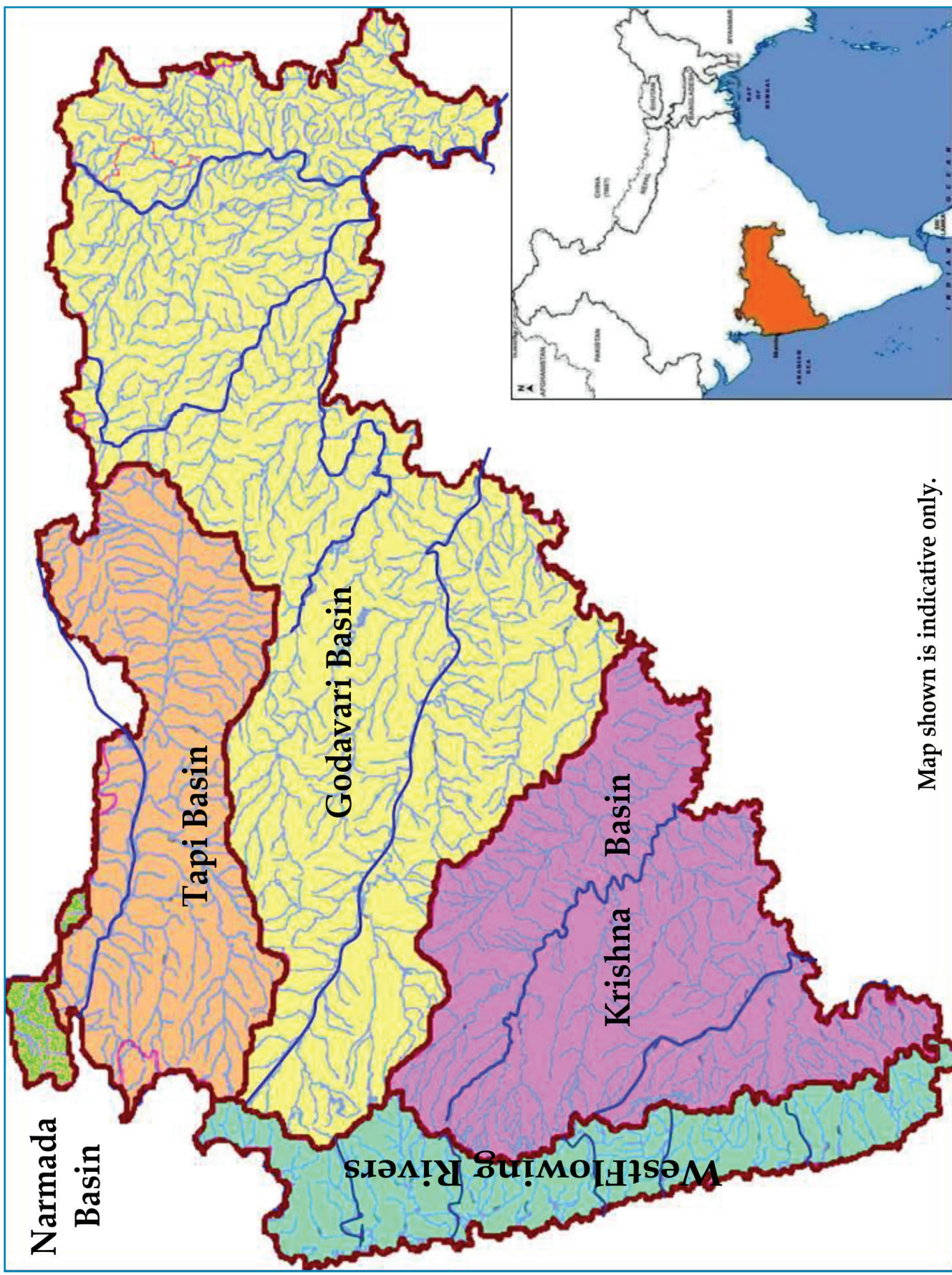
Fund Released in 2012-13 (as on March 2013)

(Rs. crore)

Division	Budget Provision	Actual Releases									
		Contri- bution	AIBP	NABARD	Tribal	Extension & Improve- ment	R. R. R.	Sub Total	Salary	Total	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vidarbha											
Nagpur	1146.63	315.62	524.77	12.06	22.02	30.23	0.00	904.71	110.51	1015.22	
Amravati	1712.48	1282.37	177.56	64.64	14.40	0.97	5.16	1545.11	105.62	1650.73	
Total	2859.11	1597.99	702.33	76.70	36.42	31.20	5.16	2449.82	216.13	2665.95	43.80
Marathwada											
MKVDC	86.43	69.43	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	69.43	11.42	80.85	
GMIDC	1034.45	512.58	246.12	85.20	4.44	8.81	33.37	890.53	159.85	1050.38	
Total	1120.88	582.01	246.12	85.20	4.44	8.81	33.37	951.96	171.27	1131.23	18.60
Rest of Maharashtra											
MKVDC	932.10	327.31	363.28	38.57	2.83	12.10	10.81	755.01	187.80	942.81	
GMIDC	342.60	149.83	54.16	17.47	6.43	21.74	1.77	252.41	33.56	285.97	
S.E. CADA, Nashik					1.94			1.94		1.94	
TIDC	501.83	245.51	93.52	0.00	29.16	11.12	3.62	382.93	49.69	432.63	
KIDC	623.49	227.04	197.02	105.00	6.95	2.14	0.38	538.54	59.04	597.58	
S.E. TIC, Thane					21.08			21.08		21.08	
Total	2400.02	949.69	707.98	162.04	68.39	47.12	16.68	1951.91	330.09	2282.01	37.50
Total of Regions	6380.00	3129.70	1656.45	323.94	109.26	87.14	55.20	5361.69	717.49	6079.19	100.00
Common schemes	95.00							73.03			
New Schemes (Bulk Provision)	20.00							0.00			
MWSIP	400.00							236.90			
Total	6895.00	3129.70	1656.45	323.94	109.26	87.14	55.20	5671.62			

* As per WRD, Mumbai's letter No. PLN-2015/(178/ 2014)/ P&M-1 dated 14/01/2016.

River Basins of Maharashtra

Map shown is indicative only.

Maharashtra Water Resources Regulatory Authority

9th Floor, Centre – 1, World Trade Centre, Cuffe Parade, Mumbai – 400005.

Tel.: 2215 2019; Fax : 2215 3765

Email: mwrra@mwrra.org, mwrralibrary@yahoo.co.in

Website : www.mwrra.org